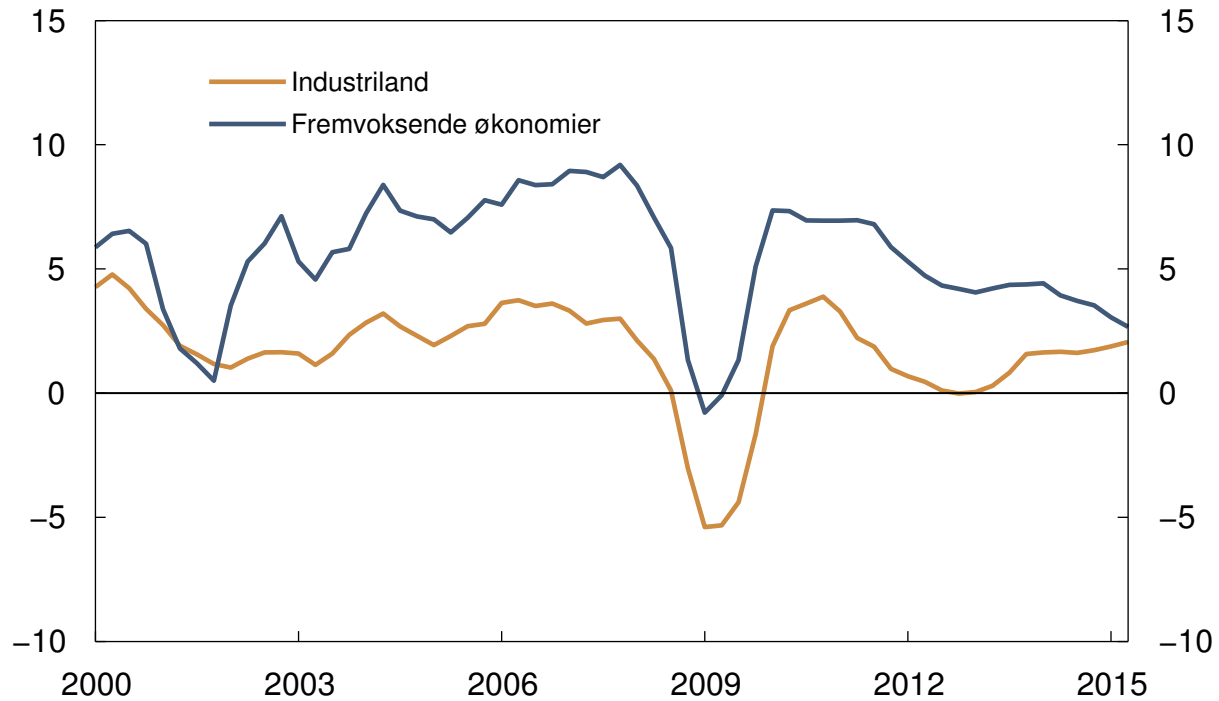
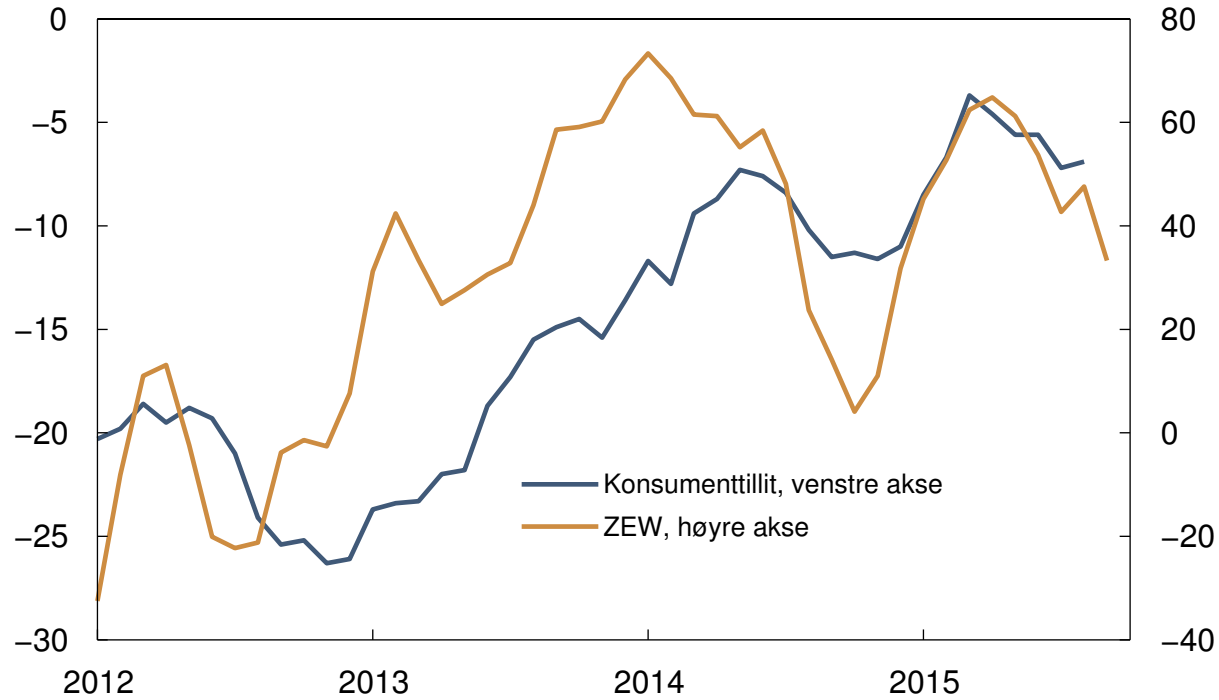

Figur 1.1 BNP hos handelspartnerne.
Volum. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2000 – 2. kv. 2015

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.2 Euroområdet. Forbrukertillit og forventninger til den økonomiske utviklingen hos finansanalytikere (ZEW¹). Januar 2012 – september 2015²)

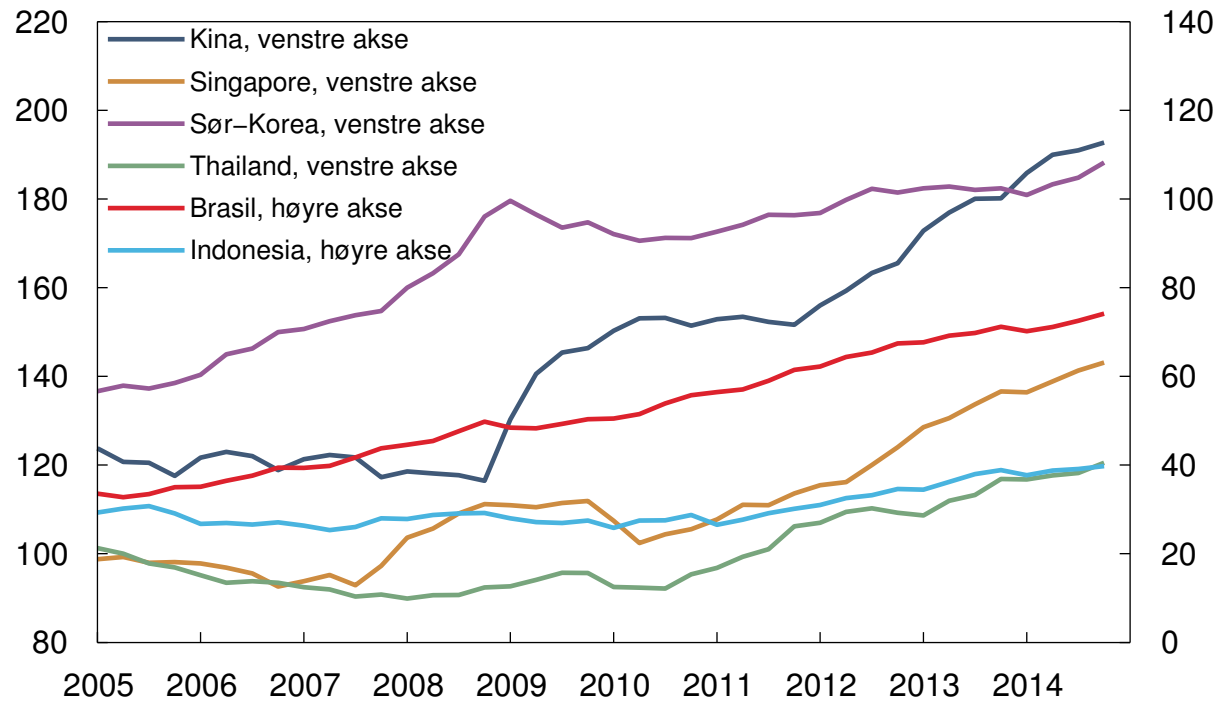

1) Zentrum für Europäische Wirtschaftsforschung

2) Til og med august 2015 for forbrukertillit

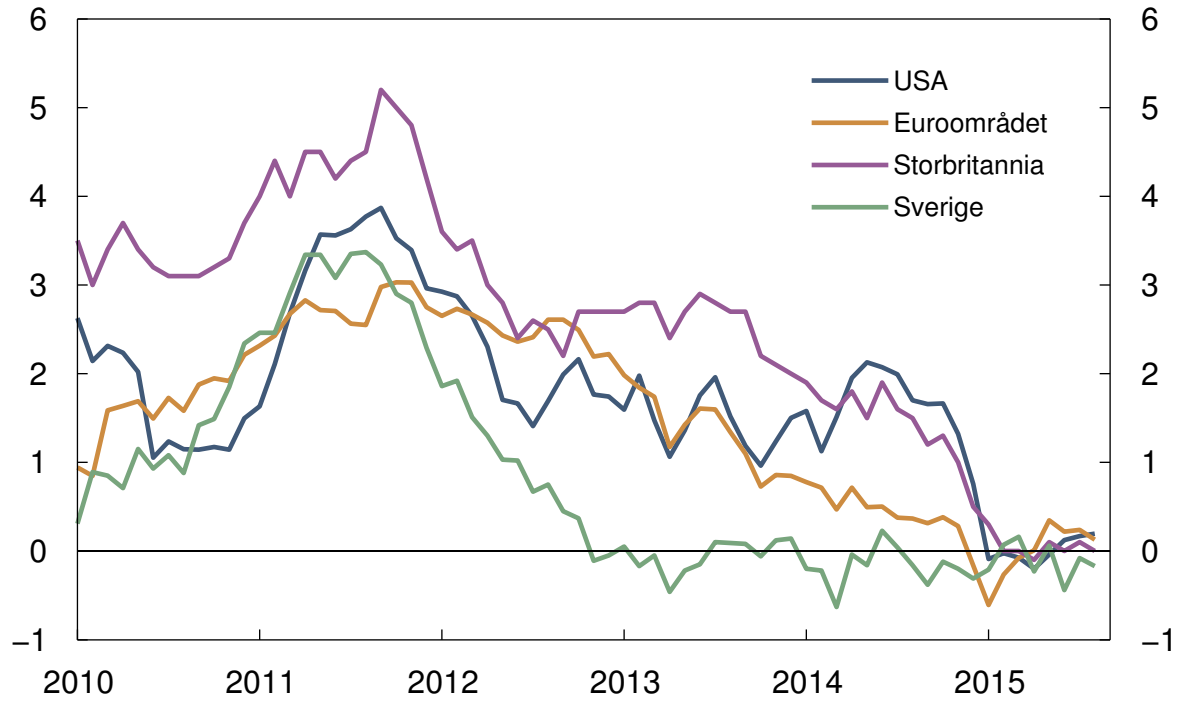
Kilde: Thomson Reuters

Figur 1.3 Kreditt til privat sektor som andel av BNP.
Prosent. 1. kv. 2005 – 4. kv. 2014

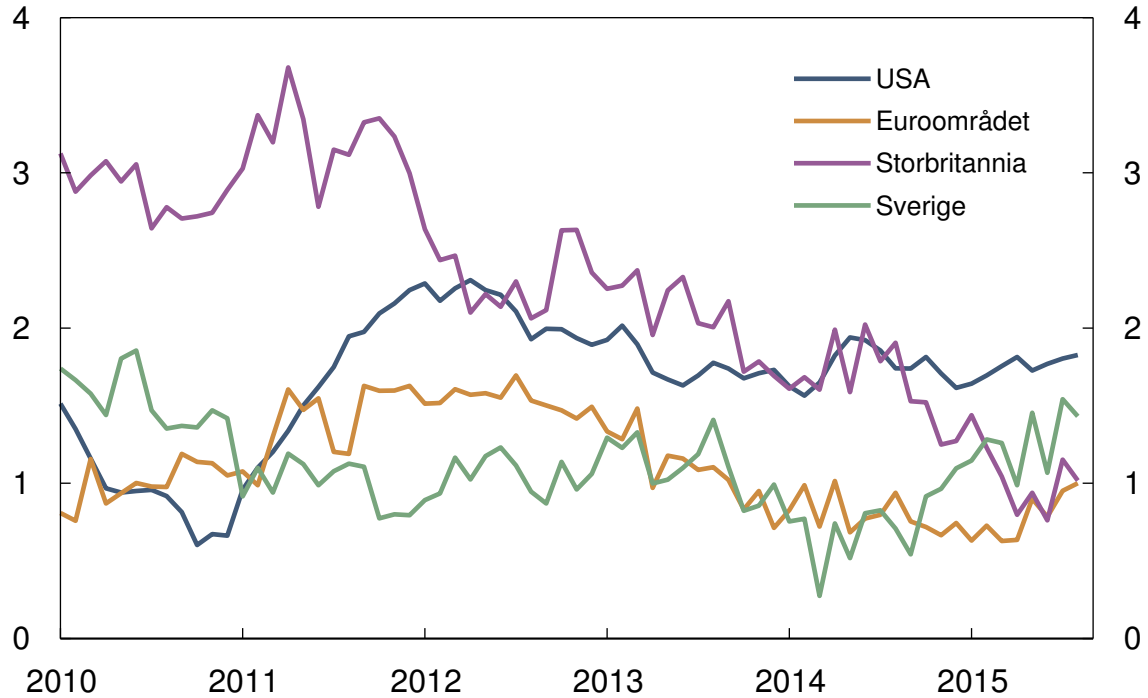
Kilder: Thomson Reuters, BIS og Norges Bank

Figur 1.4 Konsumpriser.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2010 – august 2015

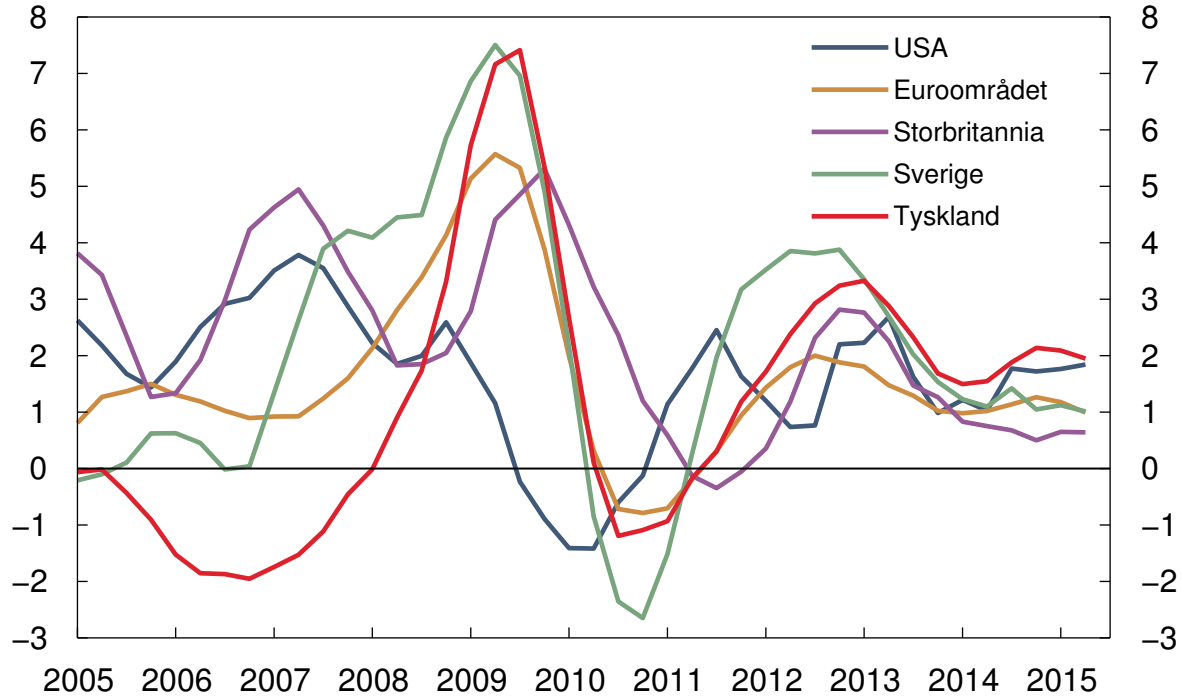
Kilde: Thomson Reuters

Figur 1.5 Konsumpriser uten mat og energi.¹⁾
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2010 – august 2015

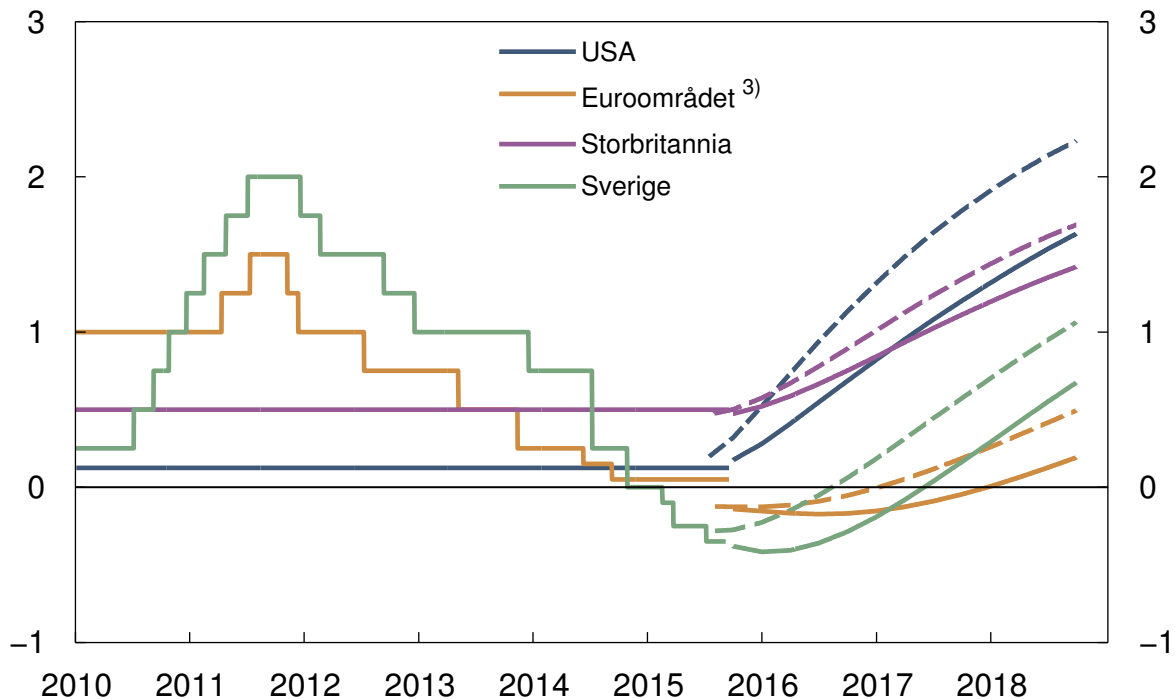
1) For Sverige vises konsumpriser uten energi og til konstant boliglansrente
Kilde: Thomson Reuters

Figur 1.6 Lønnskostnader per produsert enhet. Firekvartalersvekst.
Tre kvartalers glidende gjennomsnitt. Prosent. 1. kv. 2005 – 2. kv. 2015

Kilde: OECD

Figur 1.7 Styringsrenter og beregnede terminrenter per 12. juni 2015 og 18. september 2015.¹⁾ Prosent. 1. januar 2010 – 31. desember 2018²⁾

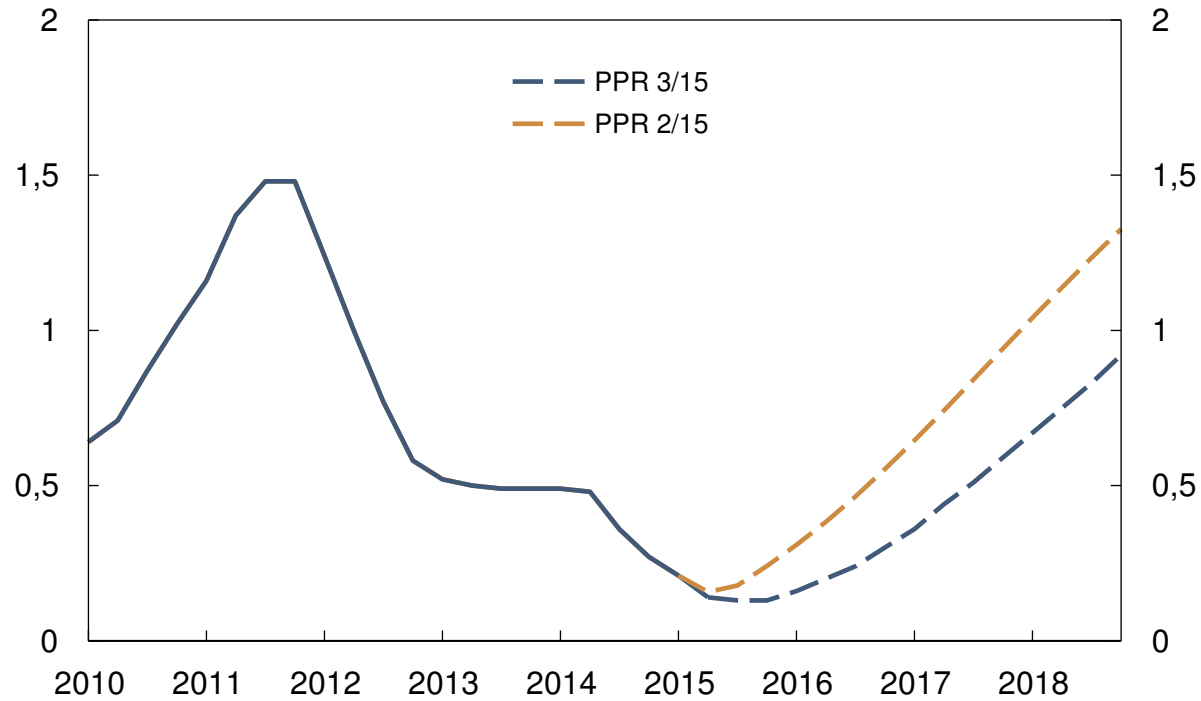
1) Stiplede linjer viser beregnede terminrenter per 12. juni 2015. Heltrukne linjer viser terminrenter per 18. september 2015. Terminrentene er basert på Overnight Index Swap (OIS)-renter

2) Dagstall fra 1. januar 2010 og kvartalstall fra 3. kv. 2015

3) Eonia for euroområdet fra 3. kv. 2015

Kilder: Bloomberg, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.8 Pengemarkedsrente hos handelspartnerne.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2018²⁾

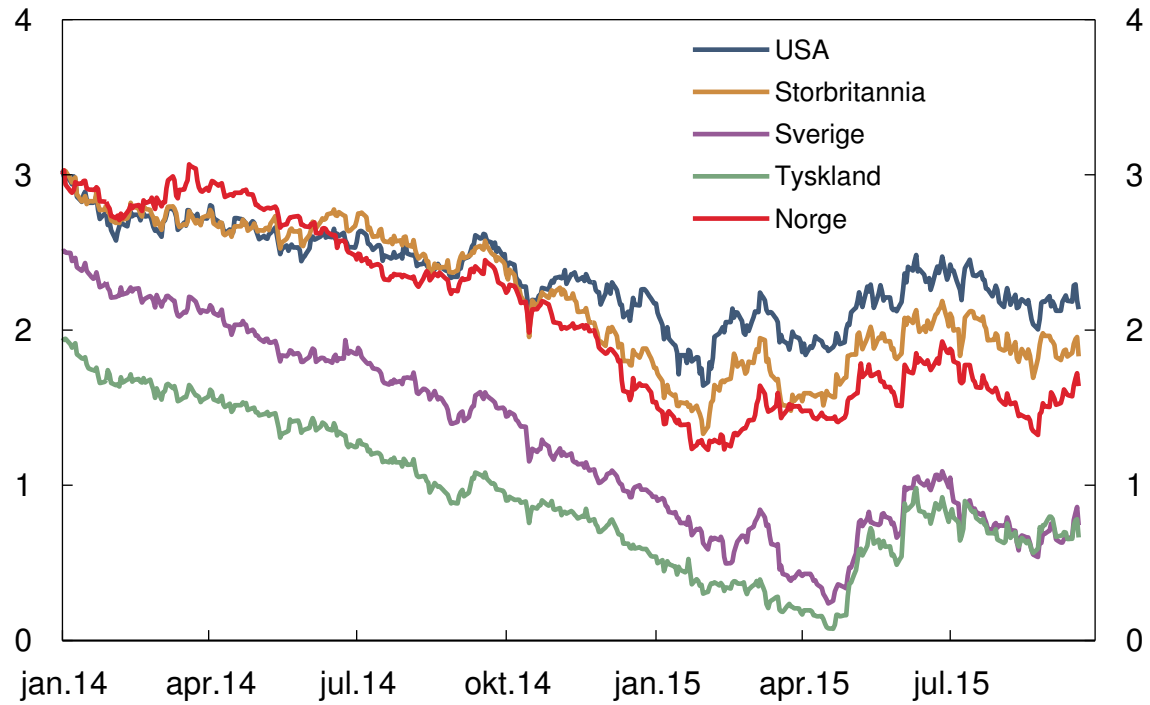

1) For informasjon om aggregatet for handelspartnernes renter, se *Norges Bank Memo 2/2015*

2) Stiplede blå og oransje linjer viser terminrenter henholdsvis per 18. september 2015 og 12. juni 2015

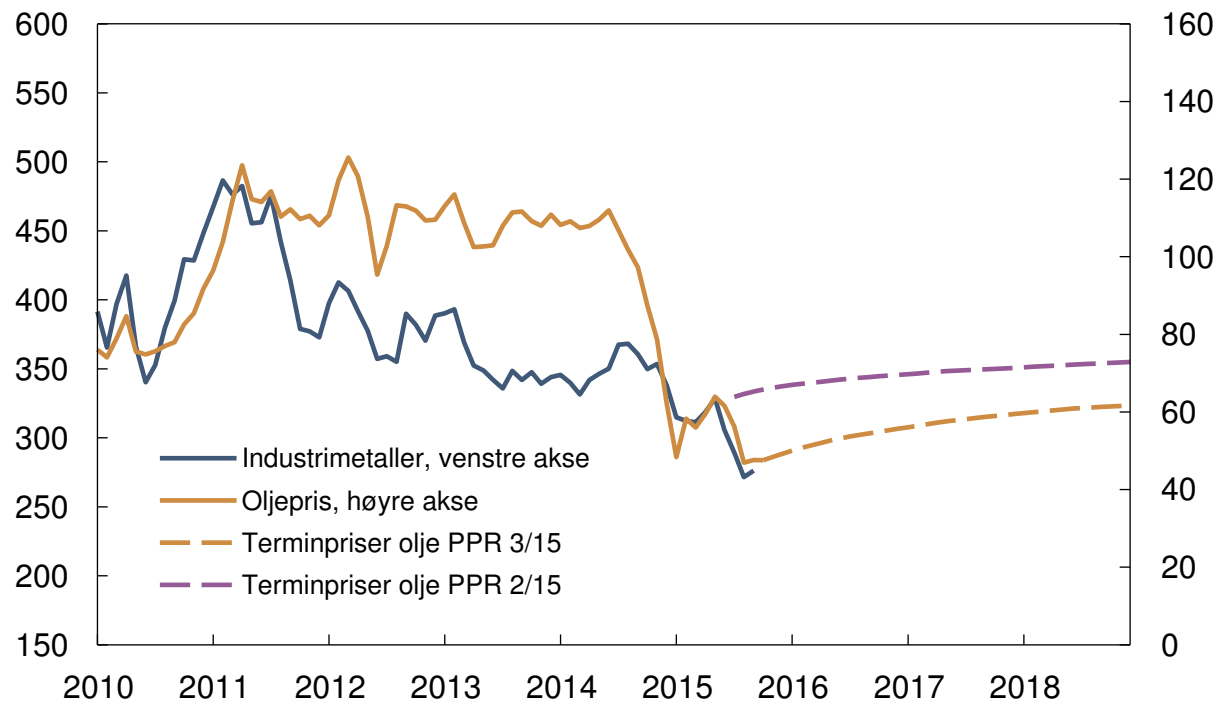
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.9 Renter på 10-års statsobligasjoner.
Prosent. 1. januar 2014 – 18. september 2015

Kilde: Bloomberg

Figur 1.10 Priser på råolje og industrimetaller.¹⁾
Januar 2010 – desember 2018^{2) 3)}

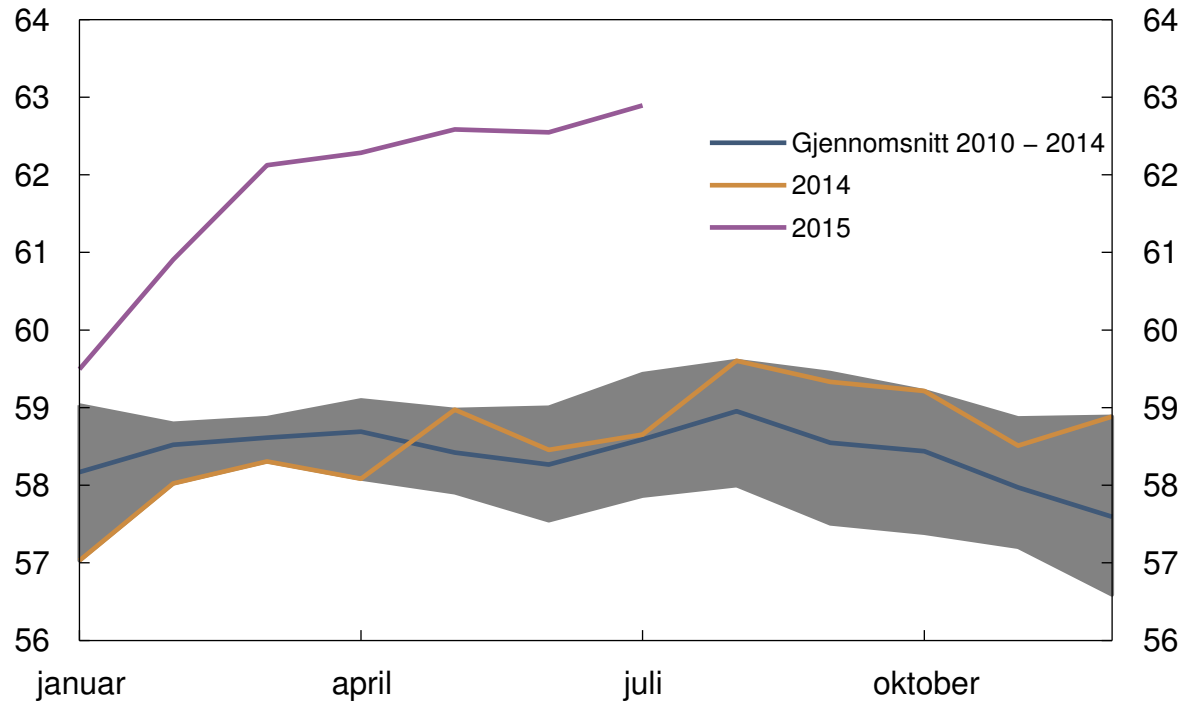
1) USD per fat for olje og indeks for industrimetaller

2) For september 2015 er siste observasjon 18. september 2015

3) Terminpriser på ulike tidspunkter (stiplet). For PPR 3/15 vises gjennomsnittet av terminprisene for de siste fem handledagene til og med 18. september 2015

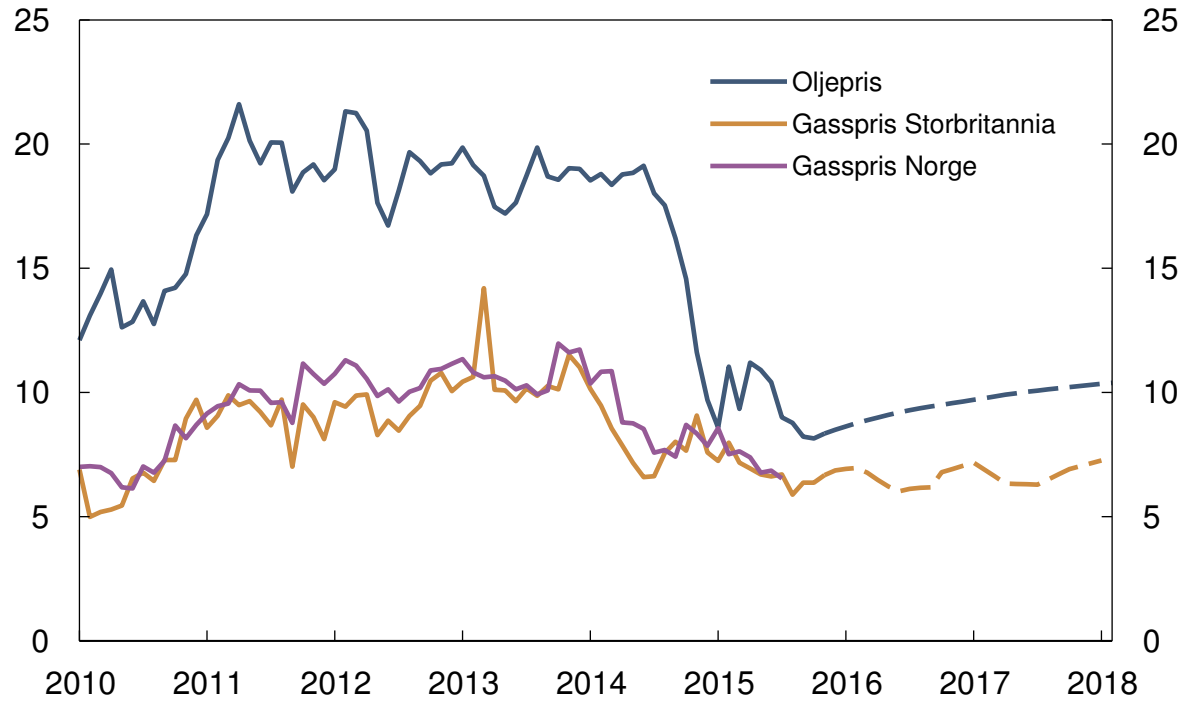
Kilde: Thomson Reuters

Figur 1.11 Oljelagre i OECD-landene.
Totale oljelagre i antall dagers forbruk.¹⁾ Januar 2014 – juli 2015

1) Antall dagers forbruk er beregnet ved gjennomsnittlig etterspørsel over de neste tre månedene.
Grått bånd viser intervallet mellom høyeste og laveste nivå i perioden 2010 – 2014
Kilde: IEA

Figur 1.12 Priser på råolje og naturgass
USD/millioner BTU¹⁾. Januar 2010 – februar 2018^{2) 3)}

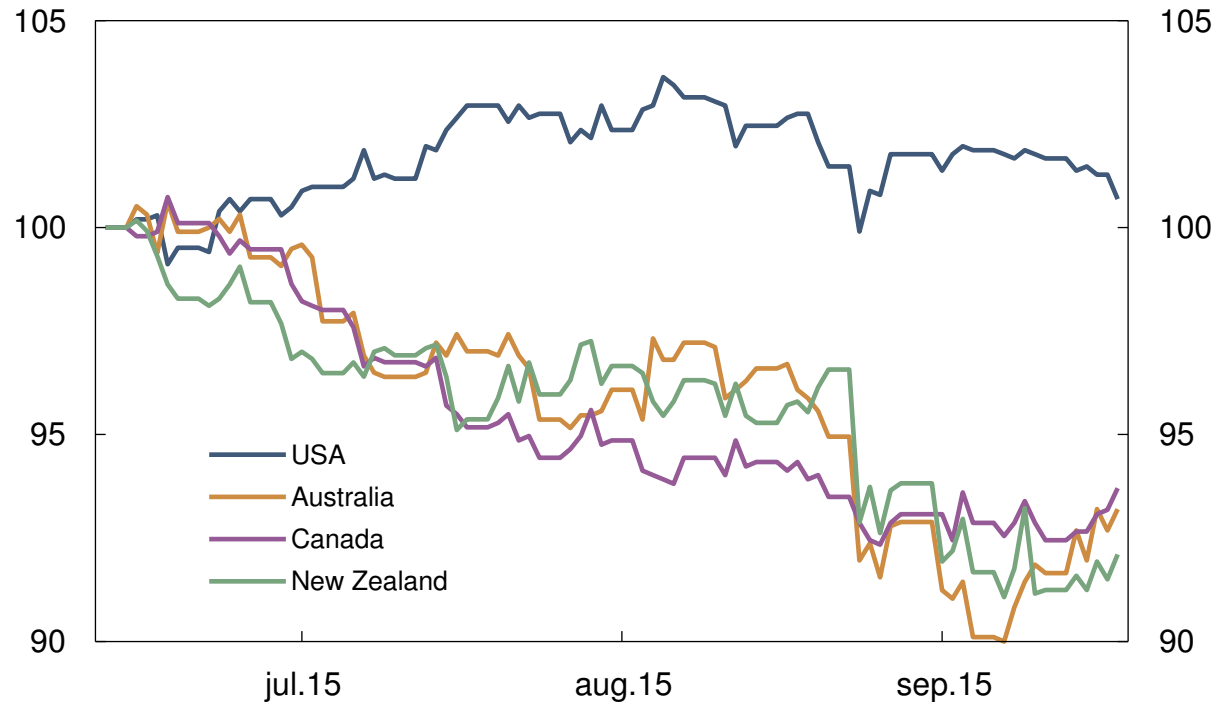
1) British Thermal Unit

2) For september 2015 benyttes gjennomsnitt av dagstall fram til og med 17. september 2015 for oljepris og britisk gasspris

3) For terminpriser (stiplet) for olje og britisk gass vises gjennomsnittet av terminprisene for de siste fem handledagene til og med 17. september 2015

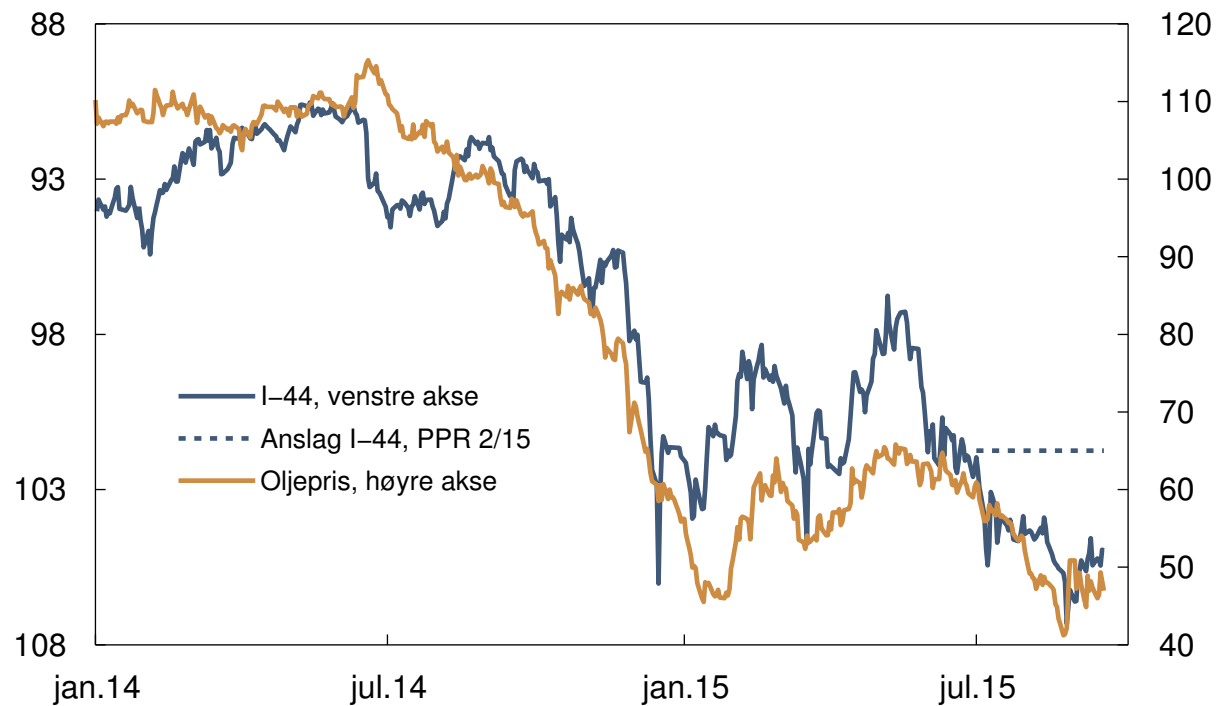
Kilder: Thomson Reuters, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.13 Effektive valutakurser.
Indeks. 12. juni 2015 = 100. 12. juni 2015 – 18. september 2015

Kilder: Bloomberg, Bank of England og Norges Bank

Figur 1.14 Oljepris¹⁾ og importveid valutakursindeks (I-44).²⁾
1. januar 2014 – 18. september 2015

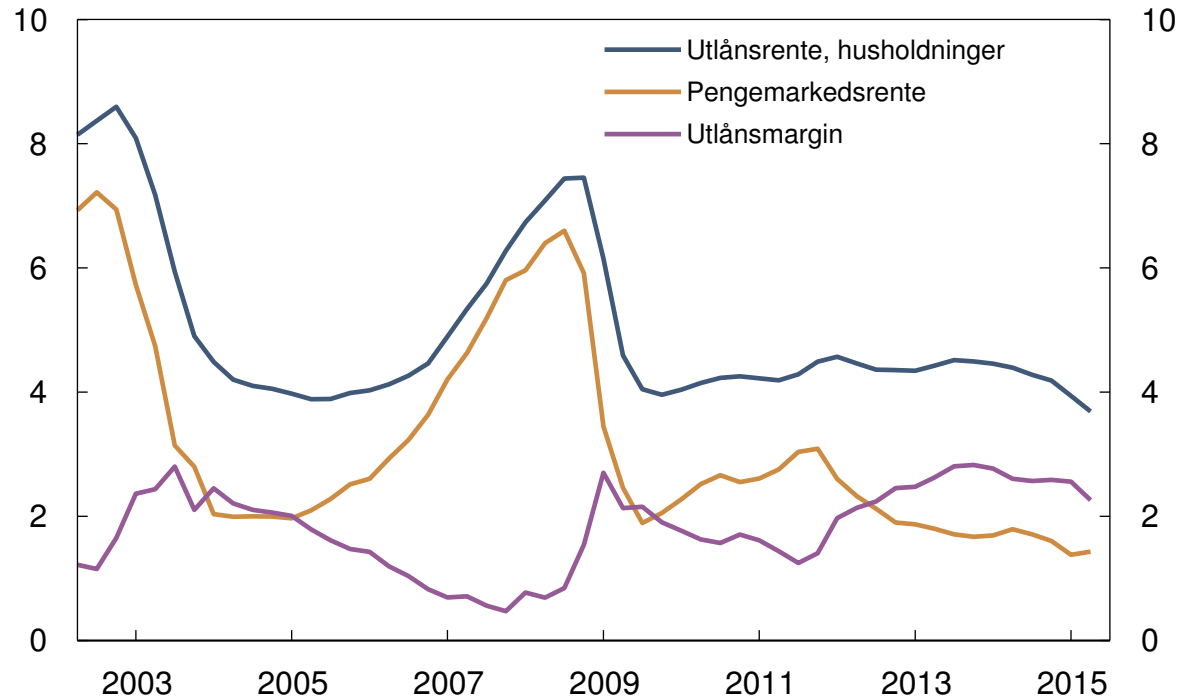

1) USD per fat

2) Stigende kurve betyr sterkere kurs

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.15 Utlånsrente til husholdninger, pengemarkedsrente og utlånsmargin.^{1) 2)}
Prosent. 2. kv. 2002 – 2. kv. 2015

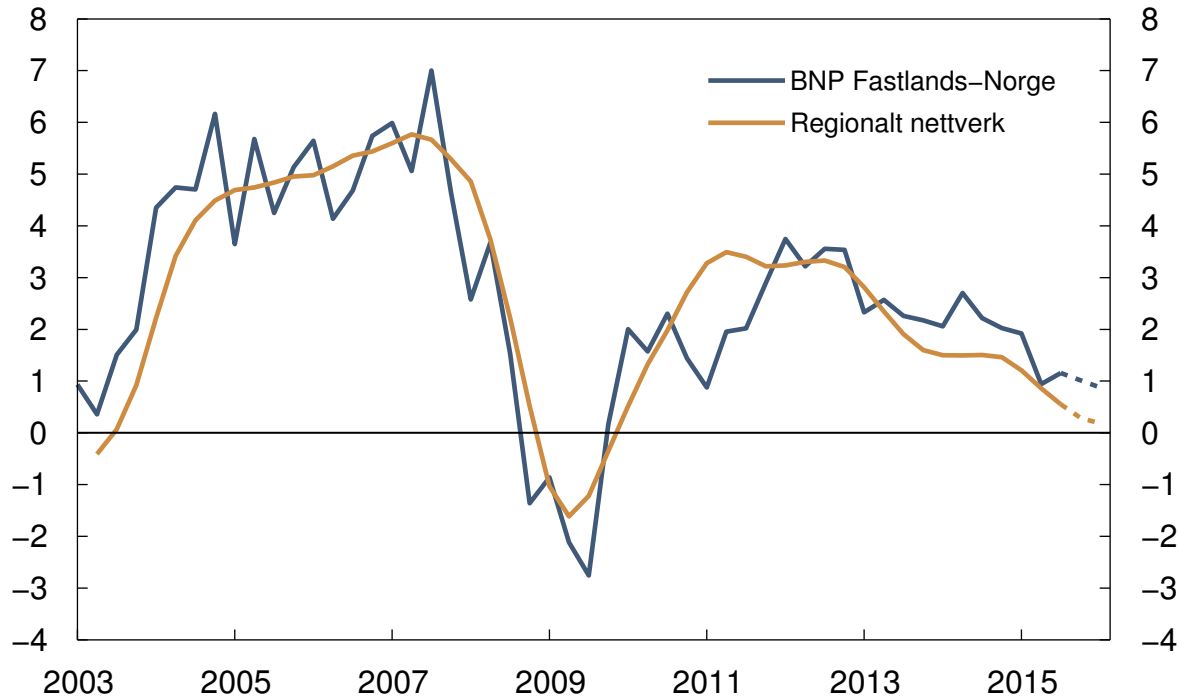

1) Gjennomsnittlig utlånsrente for banker og kredittforetak for alle utlån til husholdninger

2) Rentene er beregnet ved gjennomsnitt for kvartalet

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.16 BNP for Fastlands-Norge¹⁾ og Norges Banks regionale nettverks indikator for vekst i produksjon.²⁾
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2003 – 1. kv. 2016

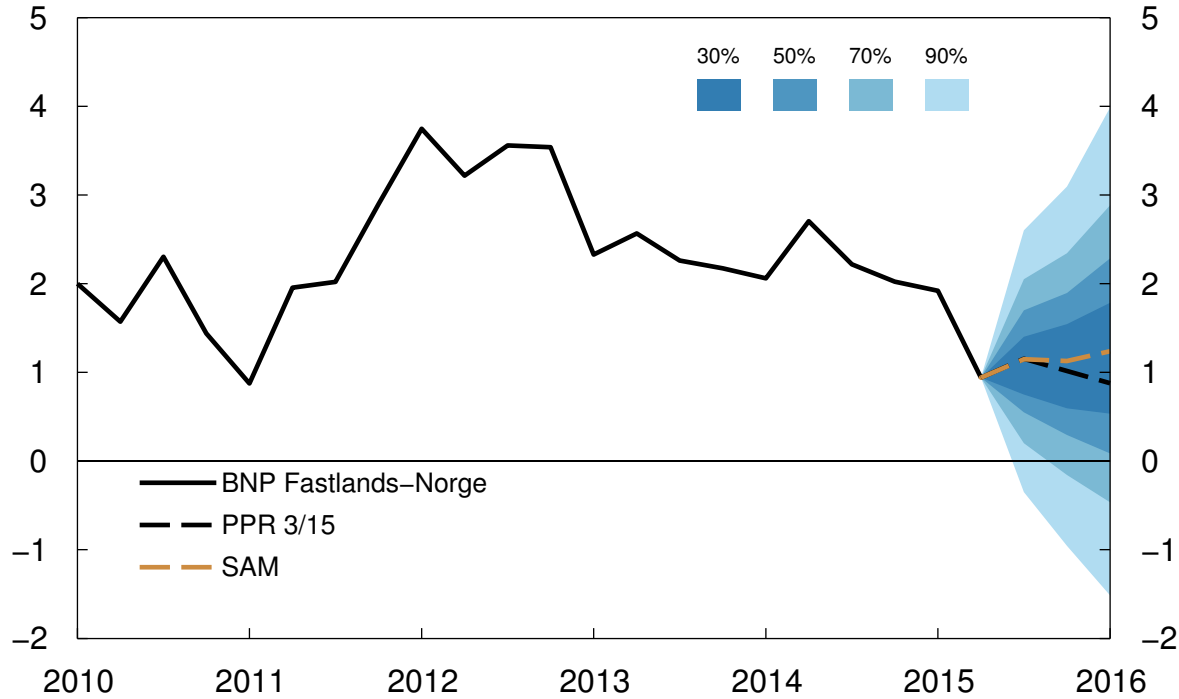
1) Anslag fra 3. kv. 2015 – 1. kv. 2016 (stiplet)

2) Firekvartalersvekst i indeks basert på vekst i produksjon siste tre måneder (heltrukket) og forventet vekst i produksjon neste seks måneder (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.17 BNP for Fastlands-Norge. Faktisk utvikling, anslag i referansebanen og fremskrivninger fra SAM¹⁾ med usikkerhetsvifte.

Firekvartalersvekst. Sesongjustert. Volum. Prosent. 1. kv. 2010 – 1. kv. 2016²⁾

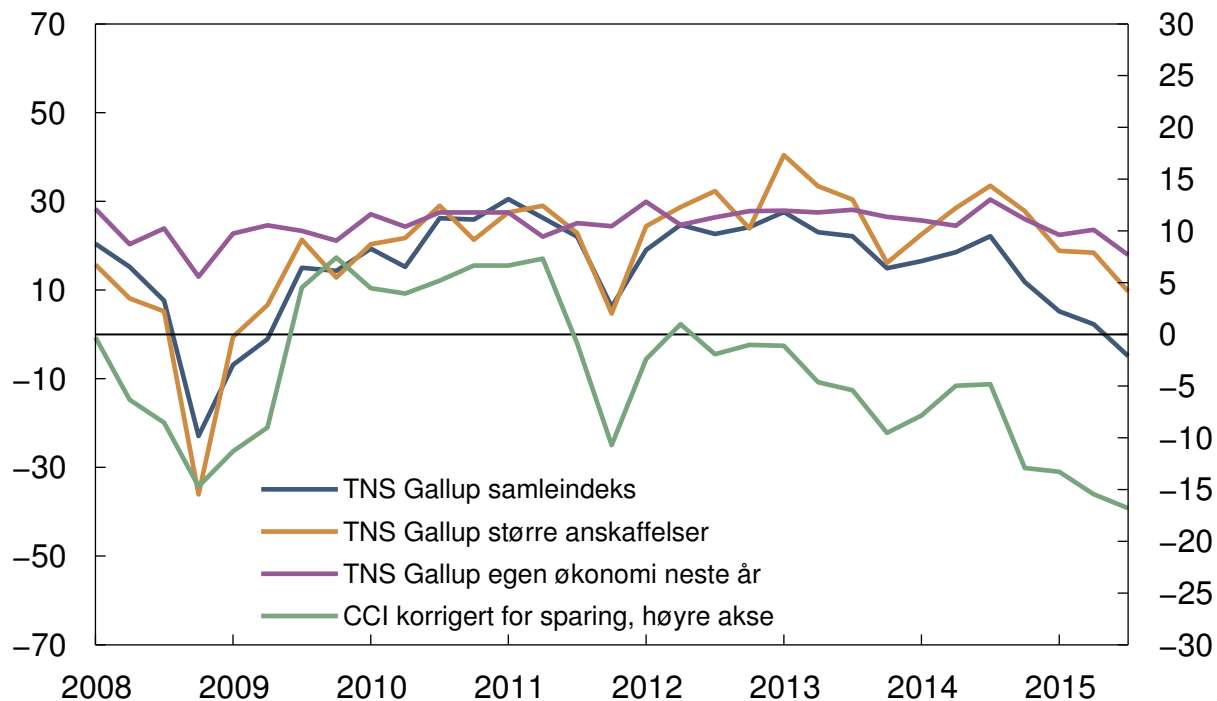

1) System for sammeneiing av korttidsmodeller

2) Anslag for 3. kv. 2015 – 1. kv. 2016 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.18 Forbrukertillit. CCI korrigeret for sparing (Opinion)¹⁾ og Forventningsbarometeret (TNS Gallup). Ujusterte nettotall. 1. kv. 2008 – 3. kv. 2015²⁾

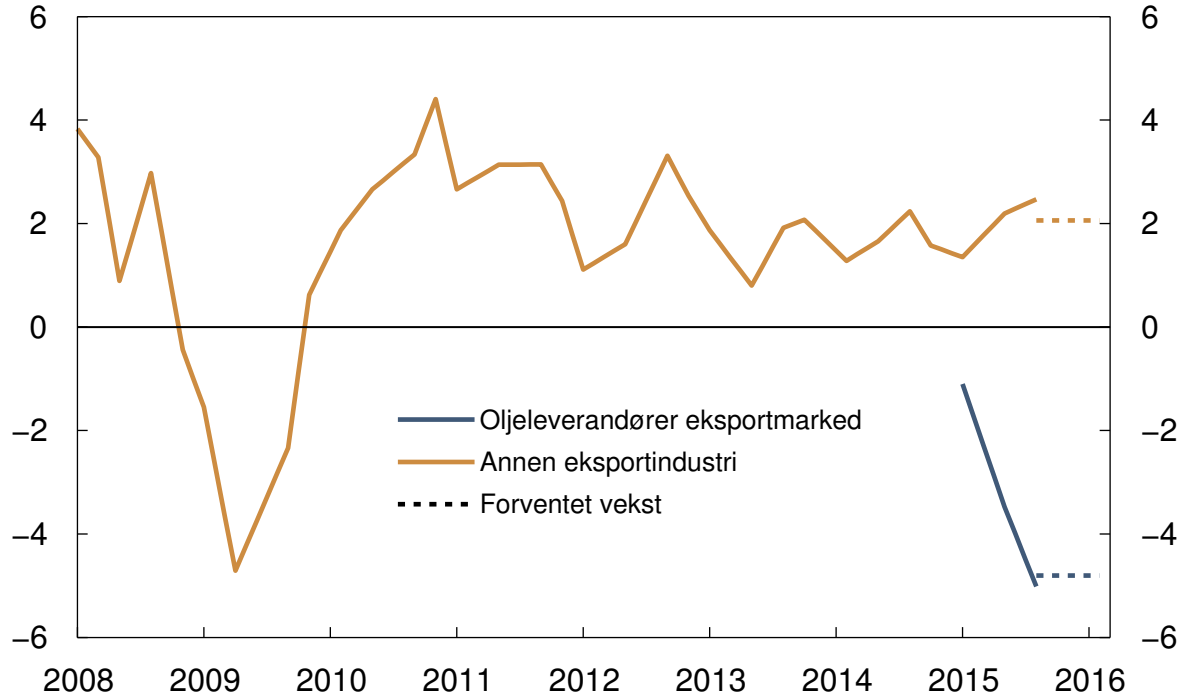
1) Gjennomsnitt av delindekser for forventninger til egen økonomi, landets økonomi og arbeidsledighet.

For CCI er gjennomsnitt av månedstall benyttet som kvartalstall

2) Til og med august 2015 for CCI

Kilder: TNS Gallup, Opinion og Norges Bank

Figur 1.19 Norges Banks regionale nettverks indikator for vekst i produksjon siste tre måneder og forventet vekst i produksjon neste seks måneder.¹⁾
Annualisert. Prosent. Januar 2008 – februar 2016²⁾

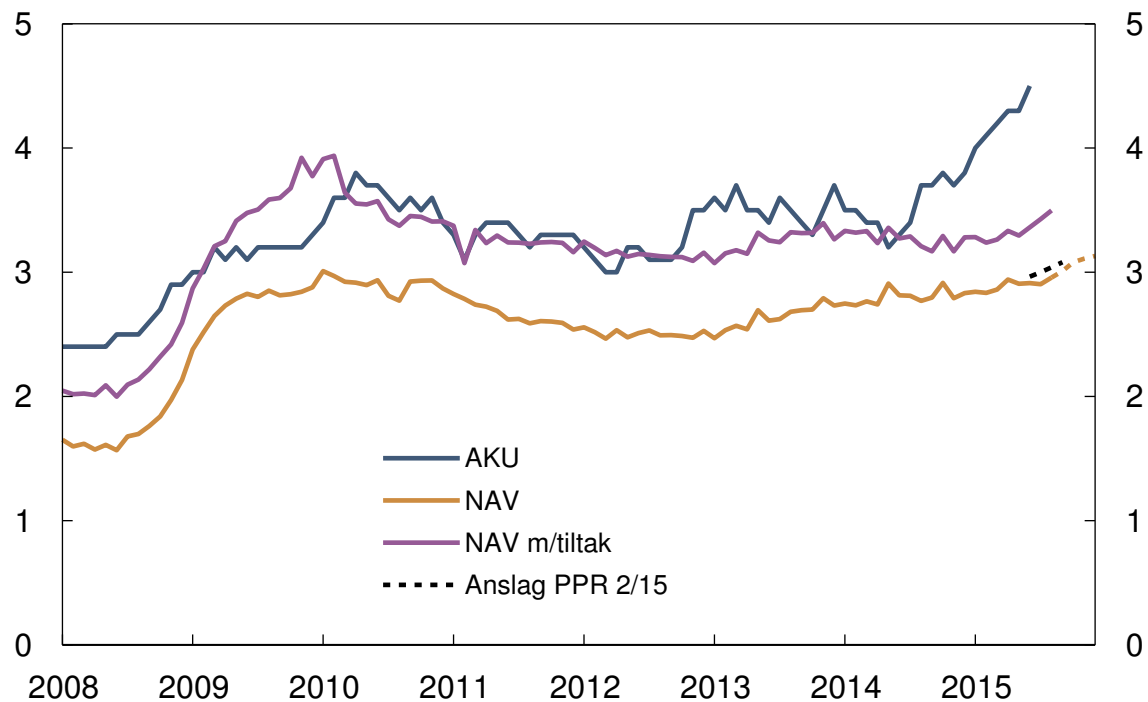

1) Ny næringsinndeling fører til brudd i serien for eksportindustri fra 2015

2) Rapportert vekst til og med august 2015. Forventet vekst for september 2015 – februar 2016 (stiplet)

Kilde: Norges Bank

Figur 1.20 Arbeidsledighet i prosent av arbeidsstyrken. AKU¹⁾ og NAV.
Sesongjustert. Prosent. Januar 2008 – desember 2015²⁾

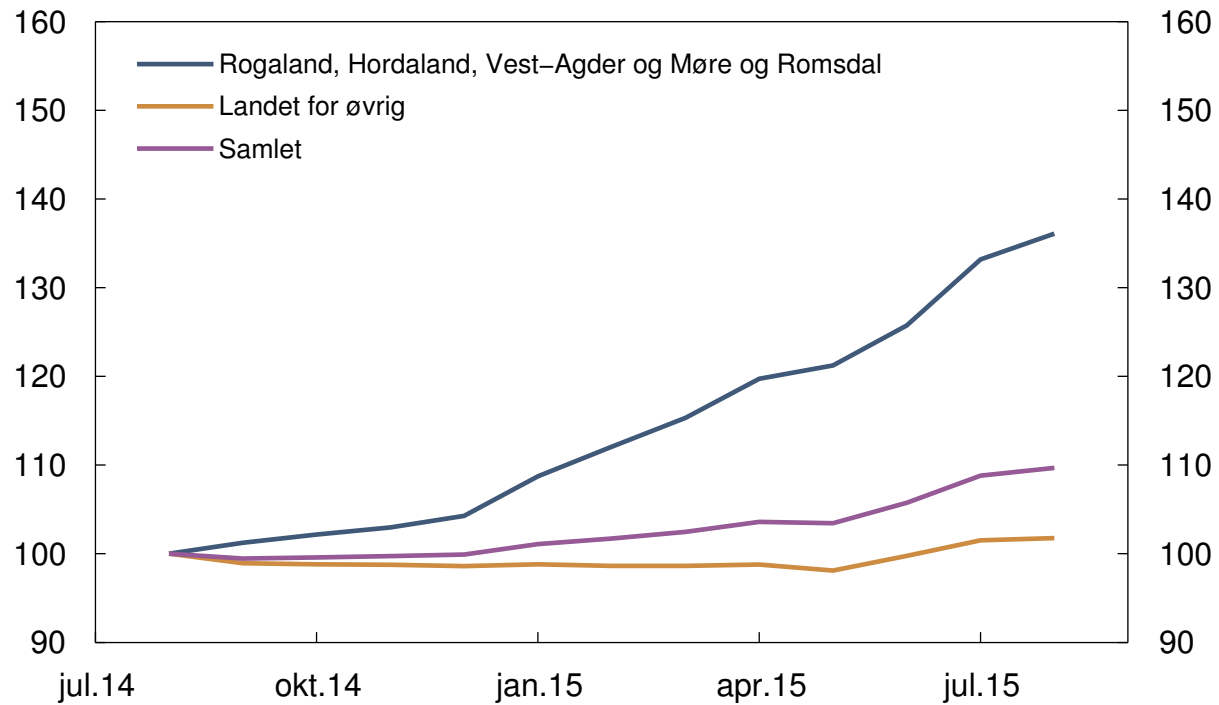

1) Arbeidskraftundersøkelsen

2) Anslag for september 2015 – desember 2015 (stiplet)

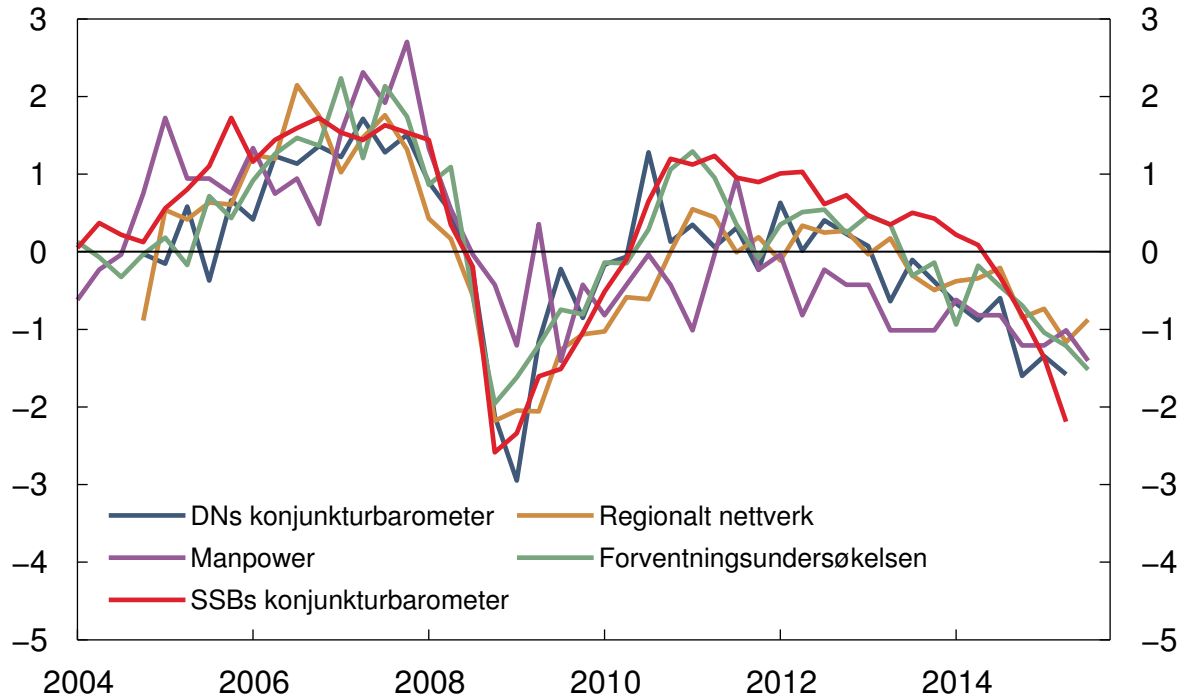
Kilder: Statistisk sentralbyrå, NAV og Norges Bank

Figur 1.21 Registrerte ledige og arbeidssøkere på tiltak fordelt etter fylke.
Sesongjustert. Indeks. Juli 2014 = 100. Juli 2014 – august 2015

Kilder: NAV og Norges Bank

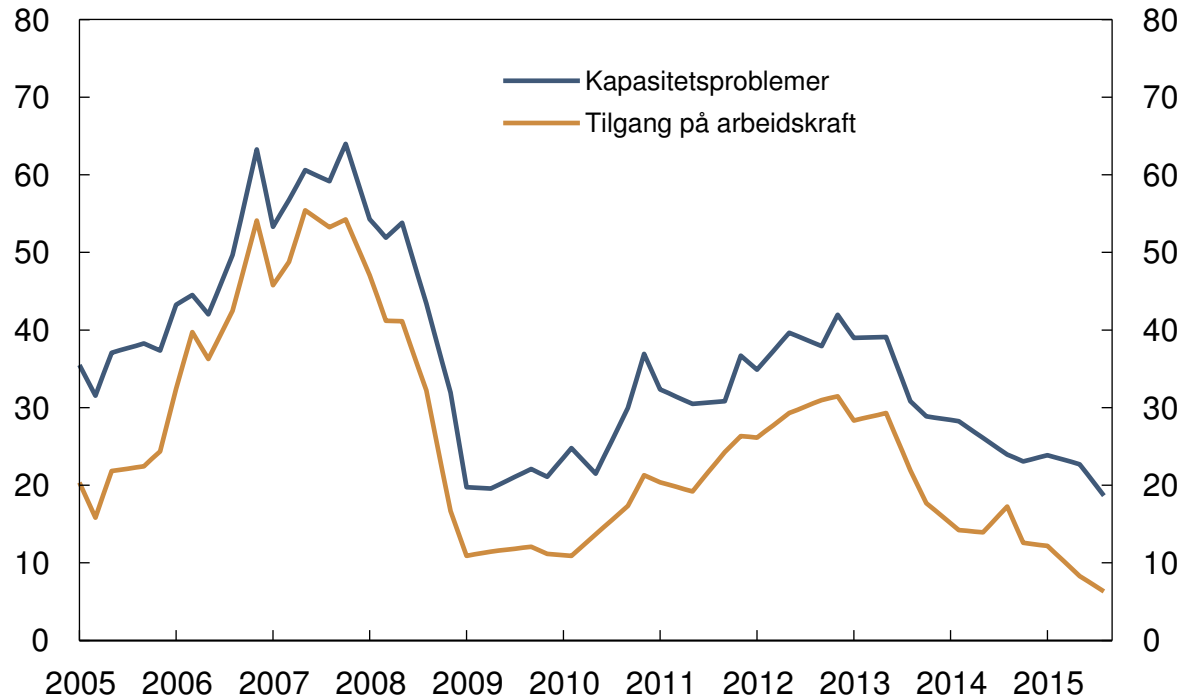
Figur 1.22 Fem indikatorer for forventet sysselsetting.¹⁾
1. kv. 2004 – 3. kv. 2015

1) Antall standardavvik fra gjennomsnittet for hver indikator

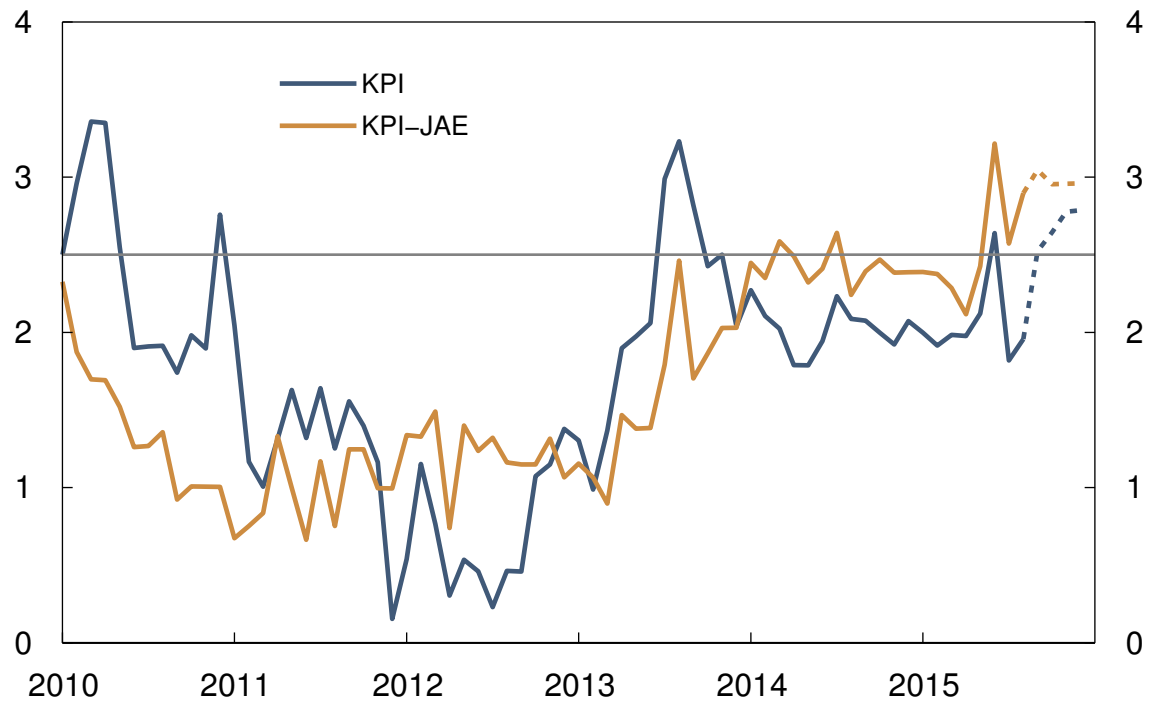
Kilder: Statistisk sentralbyrå, Manpower, Epinion, Dagens Næringsliv og Norges Bank

Figur 1.23 Kapasitetsproblemer og tilgang på arbeidskraft i Regionalt nettverk.¹⁾
Prosent. Januar 2005 – august 2015

1) Andel av kontaktbedrifter som vil ha noen eller betydelige problemer med å møte en vekst i etterspørselen og andel av kontakter som svarer at tilgangen på arbeidskraft begrenser produksjonen
Kilde: Norges Bank

Figur 1.24 KPI og KPI-JAE.¹⁾ Tolvmånedersvekst.
Prosent. Januar 2010 – desember 2015²⁾

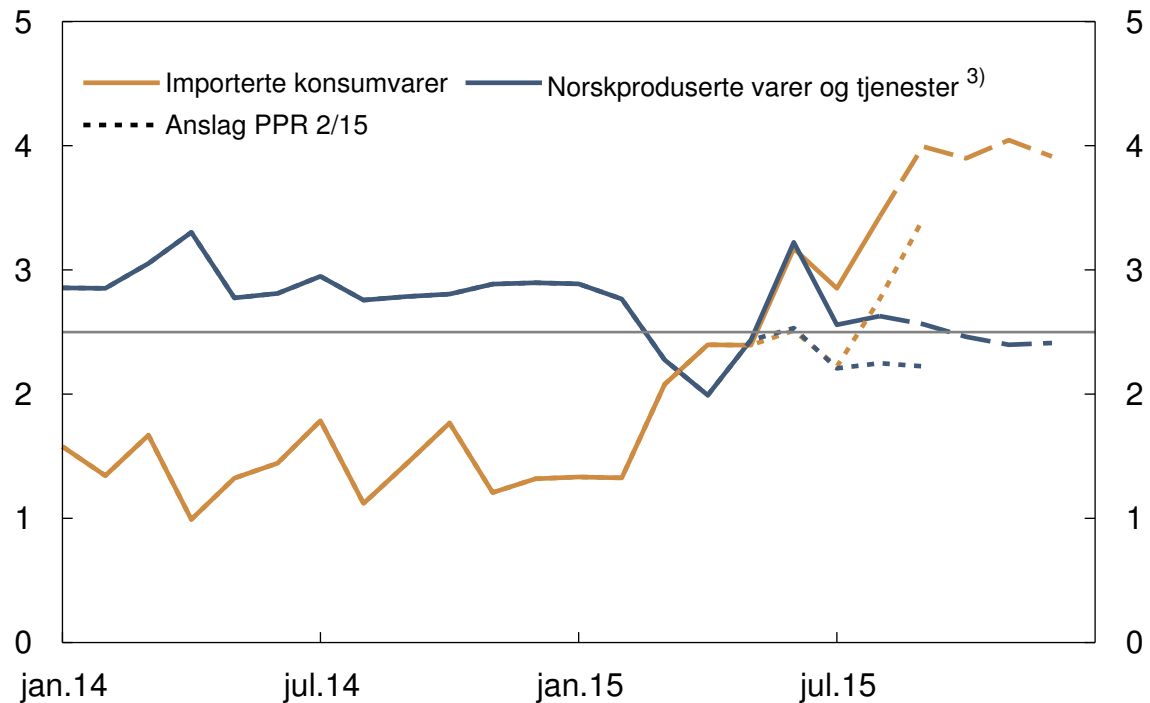

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) Anslag for september 2015 – desember 2015 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.25 KPI-JAE¹⁾ fordelt etter leveringssektorer.
 Tolvmånedersvekst. Prosent. Januar 2014 – desember 2015²⁾

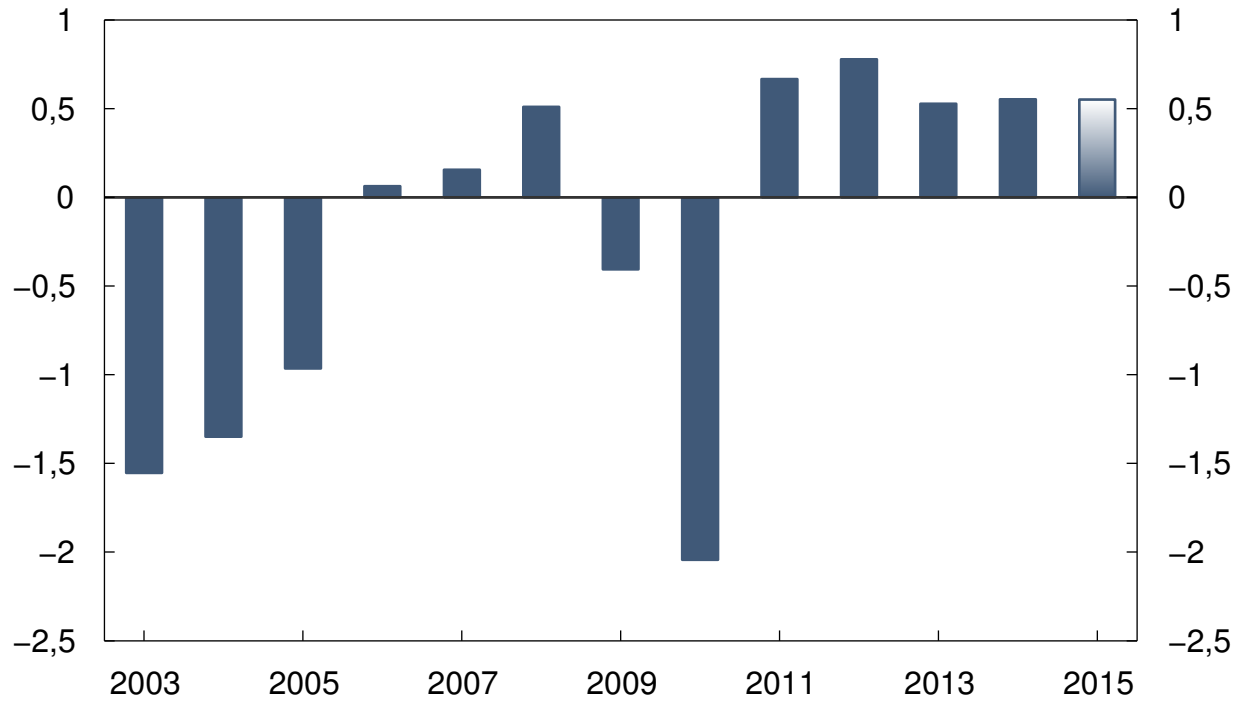
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) Anslag for september 2015 – desember 2015 (stiplet)

3) Norges Banks beregninger

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

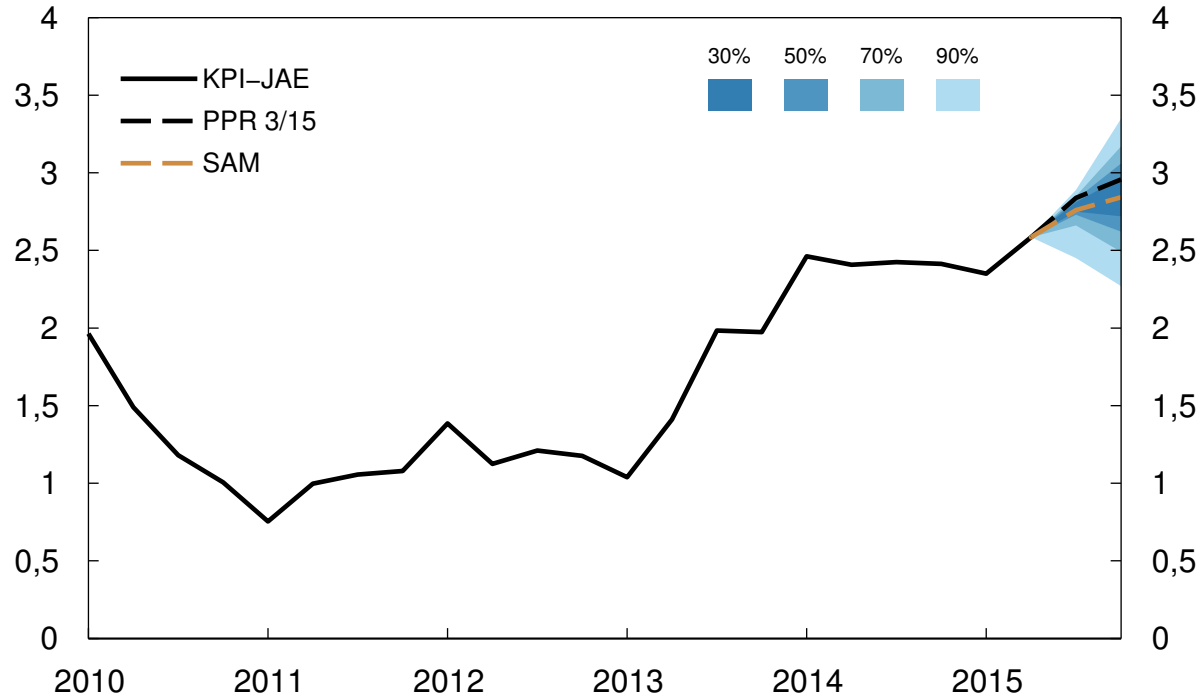
Figur 1.26 Indikator for internasjonale prisimpulser til importerte konsumvarer målt i utenlandsk valuta. Årsvekst. Prosent. 2003 – 2015¹⁾

1) Anslag for 2015
Kilde: Norges Bank

Figur 1.27 KPI-JAE¹⁾. Faktisk utvikling, anslag i referansebanen og fremskrivninger fra SAM²⁾ med usikkerhetsvifte.

Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2015³⁾

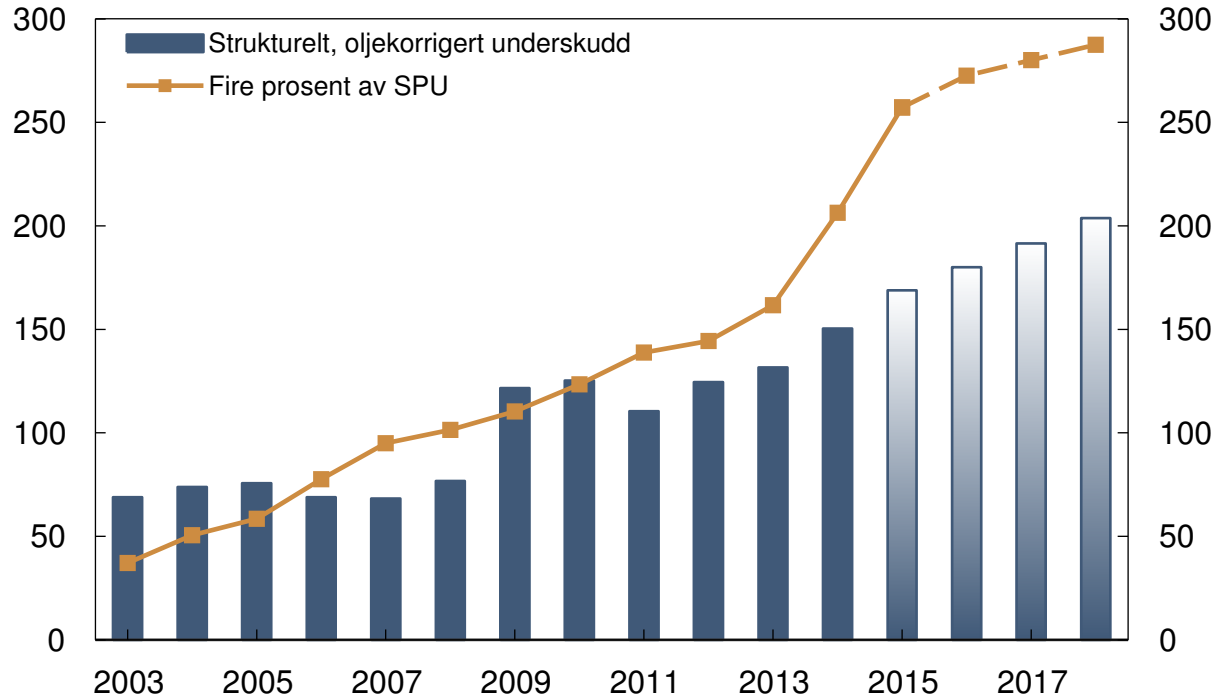
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) System for sammenveiging av kortidsmodeller

3) Anslag for 3. kv. 2015 – 4. kv. 2015 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

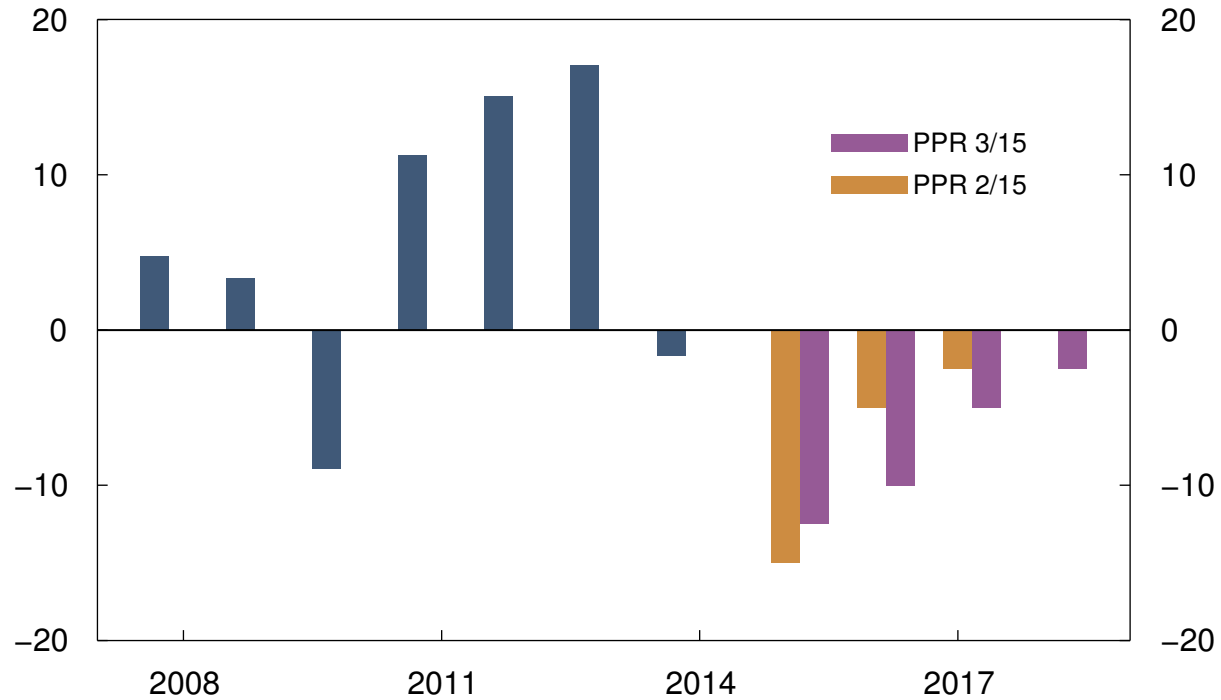
Figur 1.28 Det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet og fire procent av Statens pensjonsfond utland (SPU). Faste 2015-priser. Milliarder kroner. 2003 – 2018¹⁾

1) Anslag for 2015 – 2018

Kilder: Finansdepartementet og Norges Bank

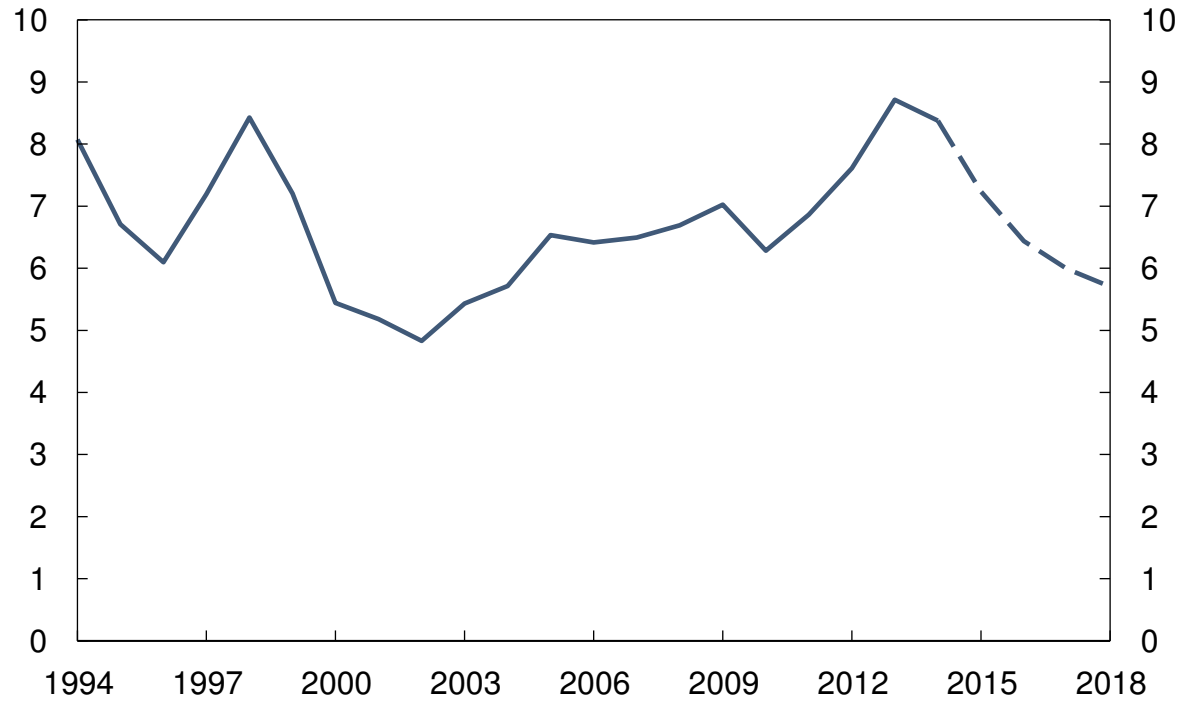
Figur 1.29 Petroleumsinvesteringer.
Volum. Årsvekst. Prosent. 2008 – 2018¹⁾

1) Anslag for 2015 – 2018

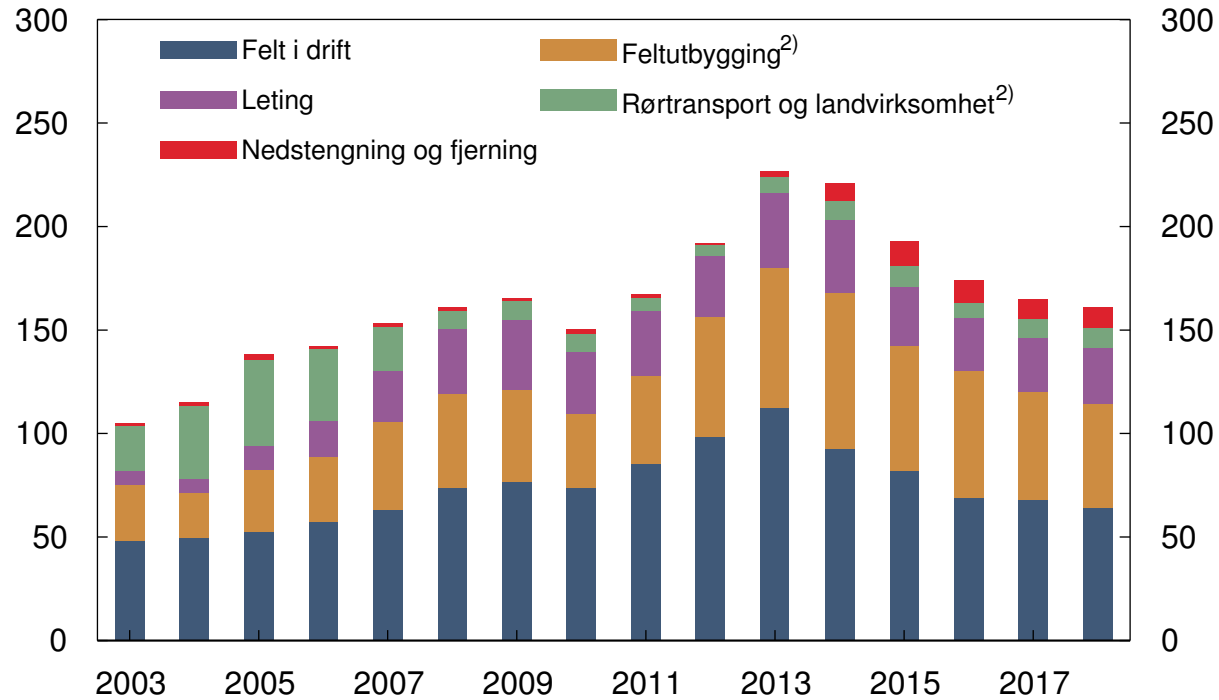
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.30 Petroleumsinvesteringer som andel av BNP for Fastlands-Norge.
Prosent. 1994 – 2018 ¹⁾

1) Anslag for 2015 – 2018
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.31 Petroleumsinvesteringer.
Faste 2015-priser. Milliarder kroner. 2003 – 2018¹⁾

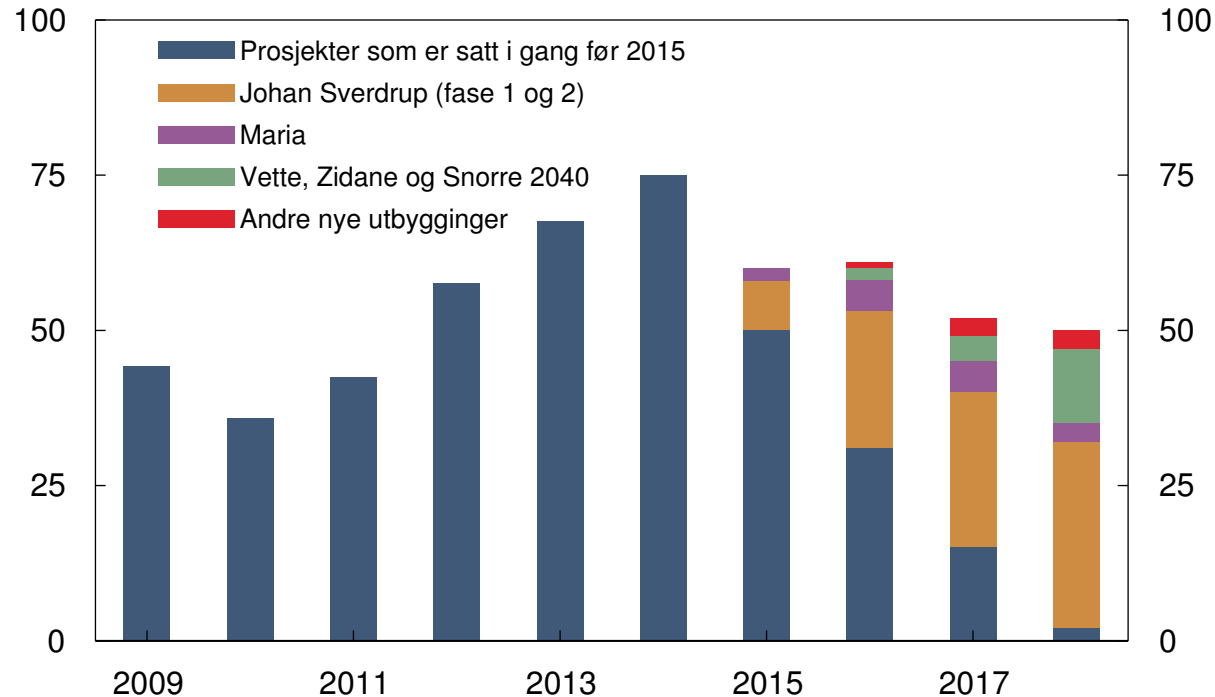
1) Anslag for 2015 – 2018. Tallene for 2003 – 2014 er hentet fra investeringsstillingen til Statistisk sentralbyrå og deflatert med prisindeksen for petroleumsinvesteringer i nasjonalregnskapet. Indeksen anslås å øke med 3 prosent fra 2014 til 2015

2) Utgiftene til eksportørledning for Johan Sverdrup-utbyggingen inngår i anslagene for rørtransport og landvirksomhet

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

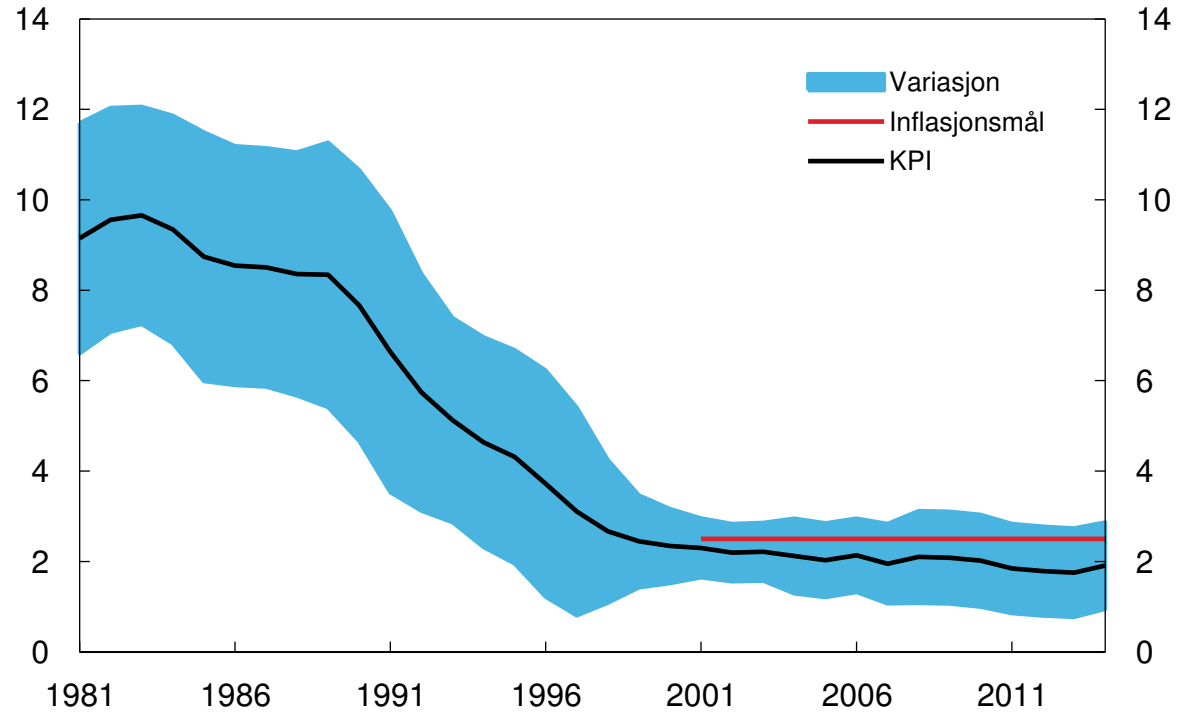
Figur 1.32 Feltutbygging.

Faste 2015-priser. Milliarder kroner. 2009 – 2018¹⁾

1) Anslag for 2015 – 2018. Tallene for 2009 – 2014 er hentet fra investeringstillingen til Statistisk sentralbyrå og deflatert med prisindeksen for petroleumsinvesteringer i nasjonalregnskapet. Anslagene er basert på investeringstillingen for 3. kvartal 2015, prognosene i Sokkelåret 2014 fra Oljedirektoratet, stortingsmeldinger for prosjekter som er satt i gang før 2015, konsekvensutredninger for nye prosjekter og løpende informasjon om utsettelse og antatt oppstart av prosjekter. Utgiftene til eksportørledning for Johan Sverdrup-utbyggingen inngår i anslagene for rørtransport og landvirksomhet
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.1 Glidende tiårs gjennomsnitt¹⁾ og variasjon²⁾ i KPI.
Årsvekst. Prosent. 1981 – 2014

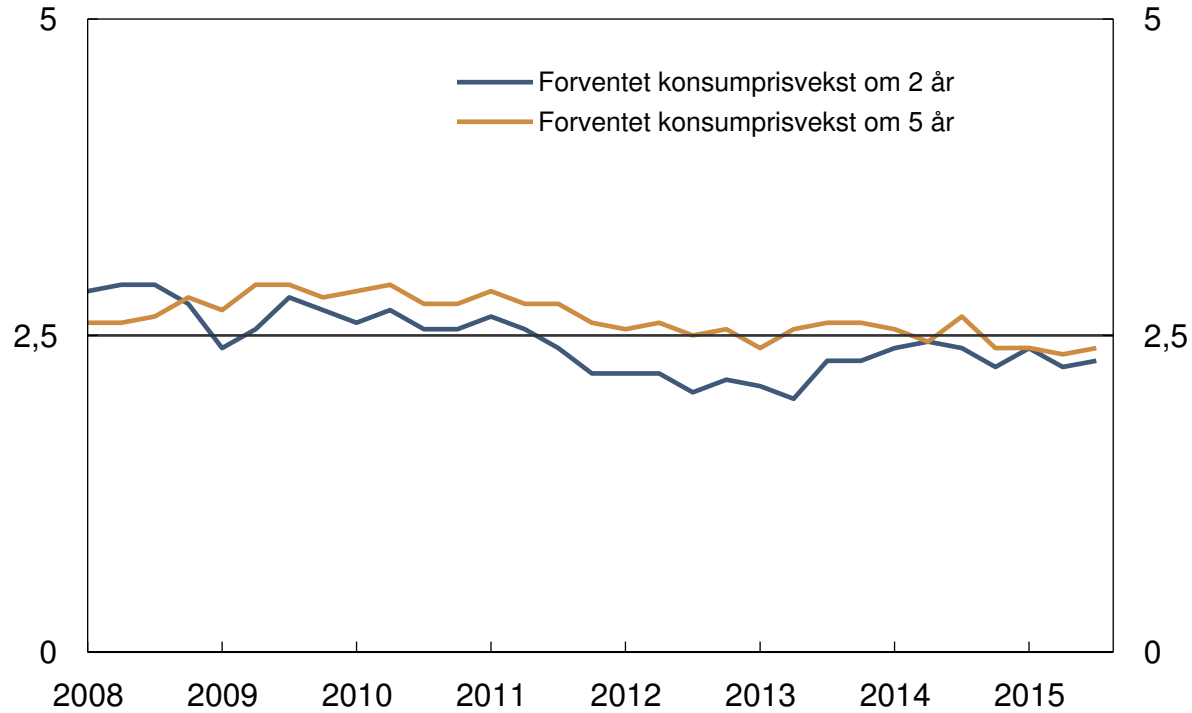

1) Det glidende gjennomsnittet er beregnet 10 år tilbake

2) Båndet rundt KPI er variasjonen i KPI i snittperioden, målt ved +/- ett standardavvik

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

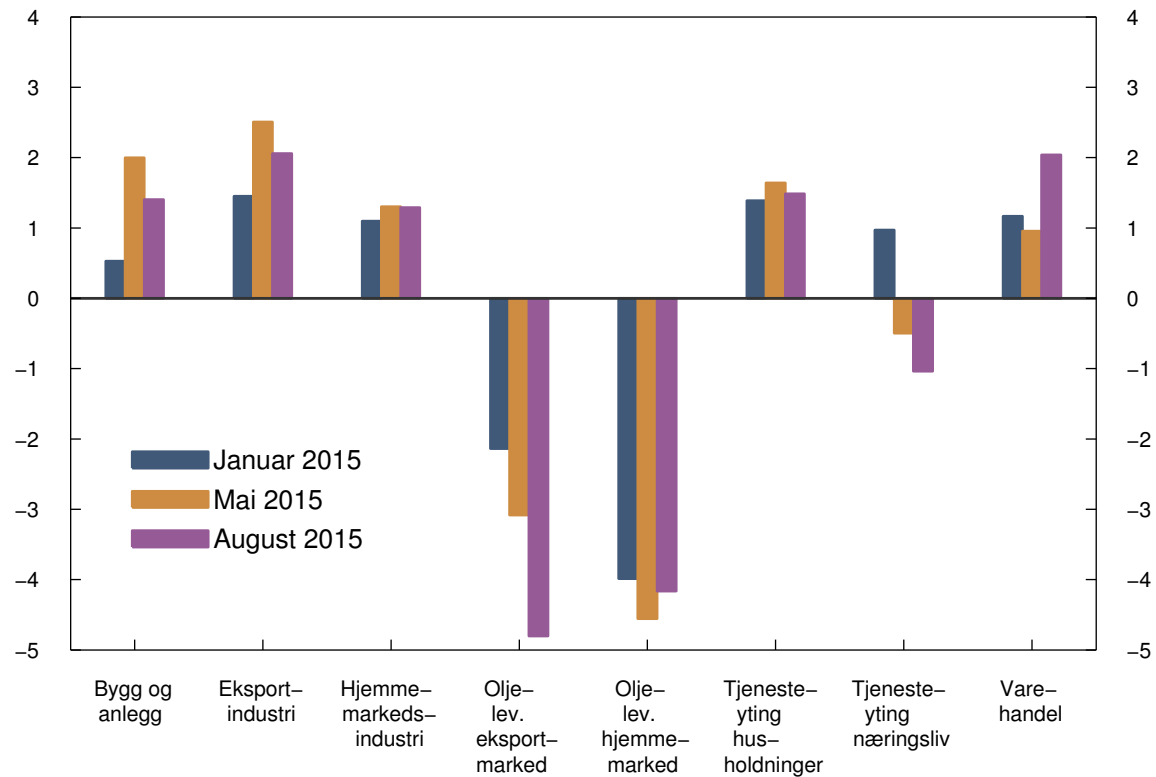
Figur 2.2 Forventet konsumprisvekst om to og fem år.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2008 – 3. kv. 2015

1) Gjennomsnitt av forventningene til arbeidslivsorganisasjoner og økonomer i finansnæringen og akademia

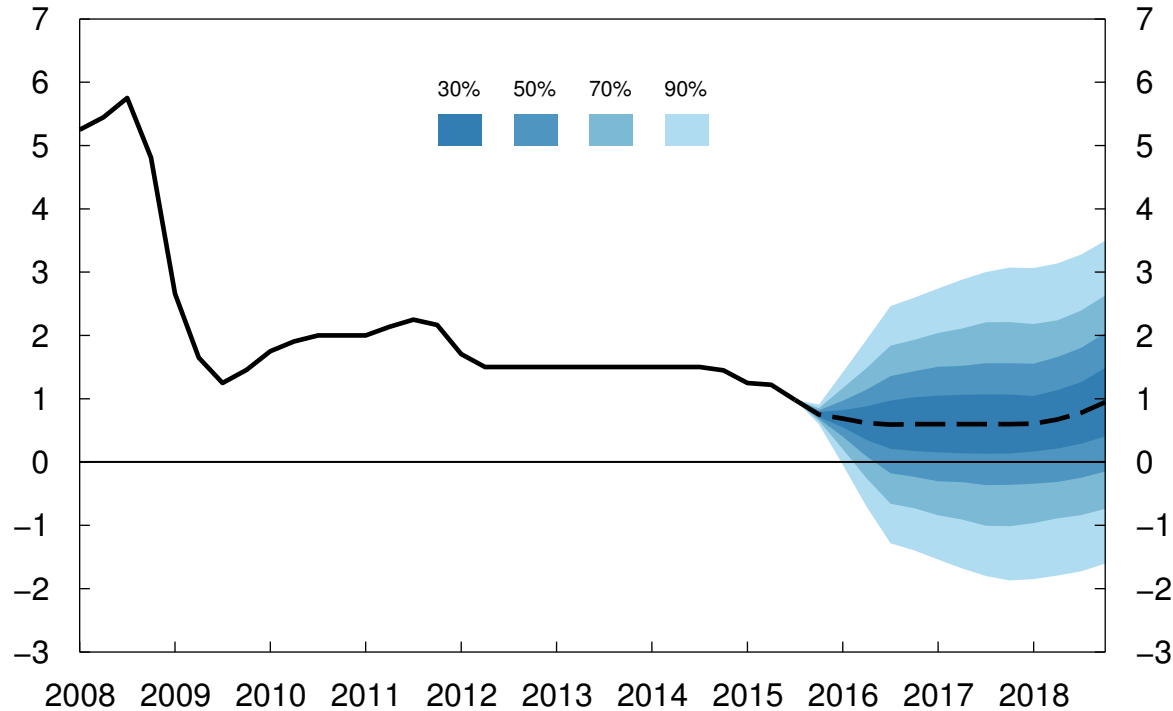
Kilder: Epinion, Opinion, TNS Gallup og Norges Bank

Figur 2.3 Forventet produksjonvekst neste seks måneder i Norges Banks regionale nettverk. Annualisert. Prosent

Kilde: Norges Bank

Figur 2.4a Anslag på styringsrenten i referansebanen med sannsynlighetsfordeling.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018²⁾

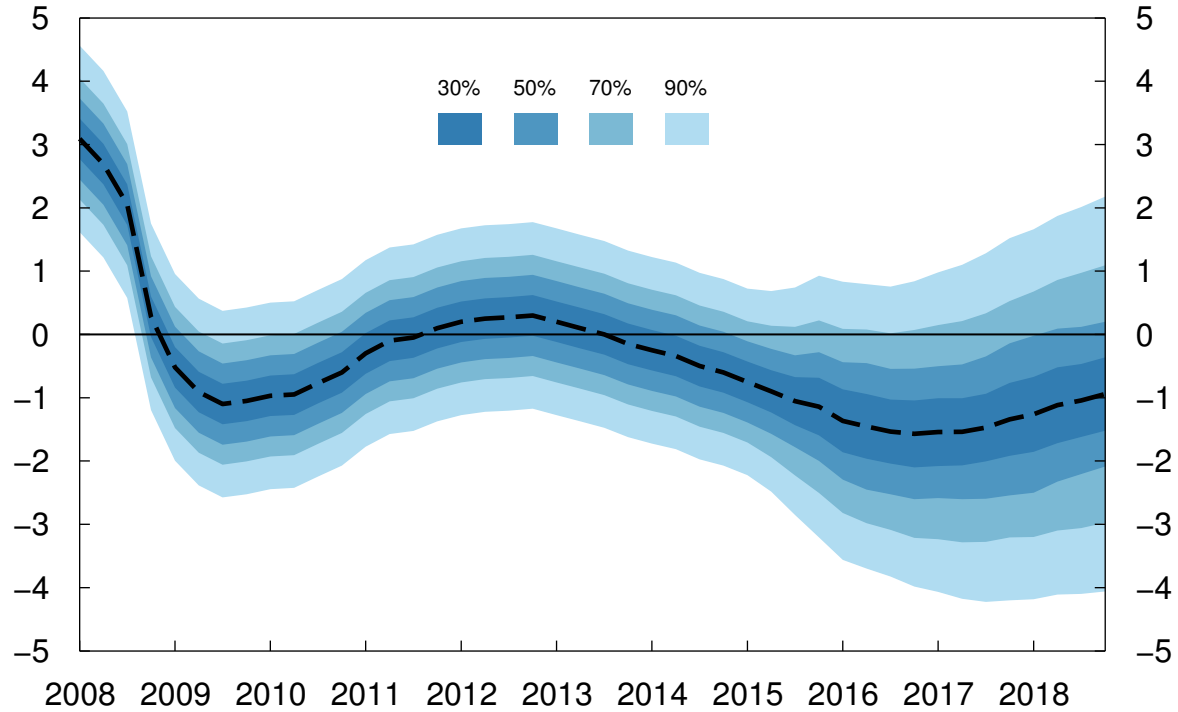

1) Usikkerhetsviftene er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO, se ramme på side 20. Usikkerhetsviften for styringsrenten tar ikke hensyn til at det kan eksistere en nedre grense for renten.

2) Anslag for 3. kv. 2015 – 4. kv. 2018 (stiplet)

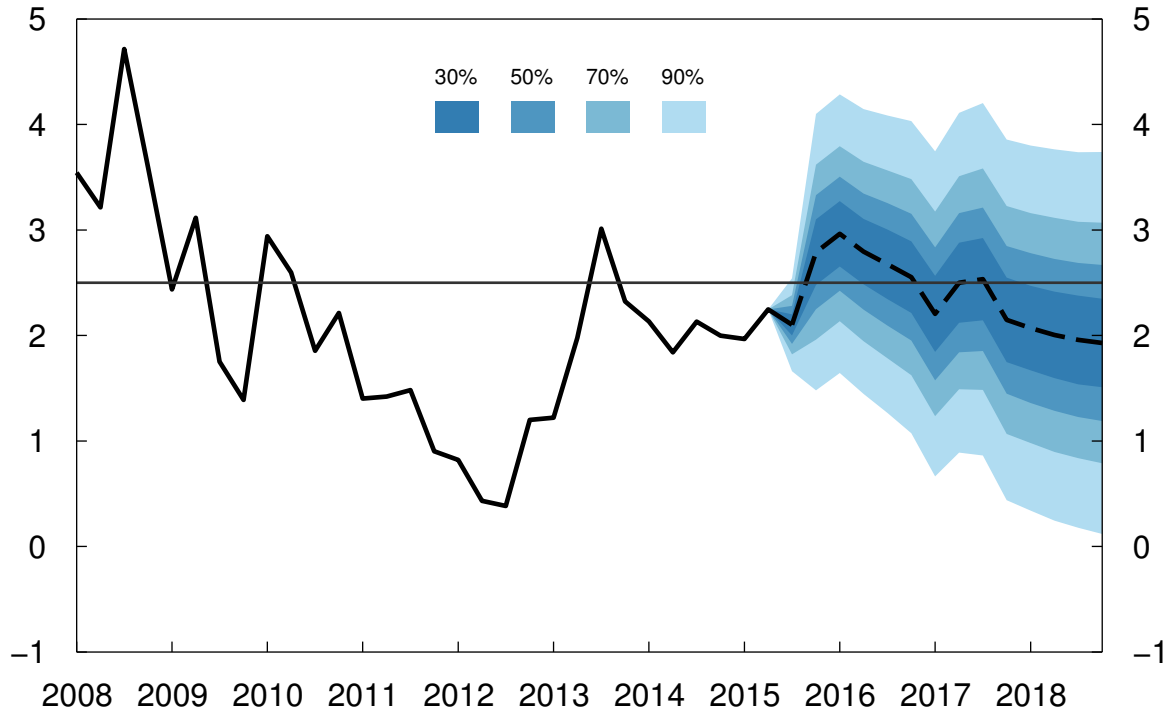
Kilde: Norges Bank

Figur 2.4b Anslag på produksjonsgapet¹⁾ i referansebanen med sannsynlighetsfordeling. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018

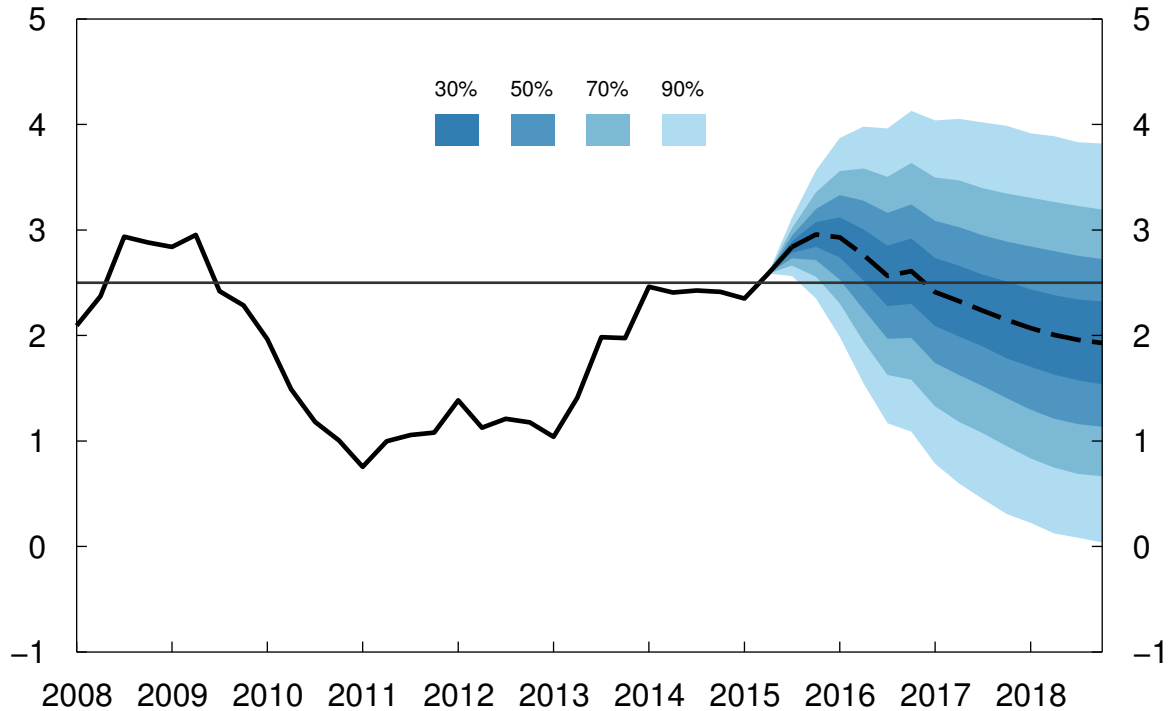
1) Produksjonsgapet måler den prosentvise forskjellen mellom BNP for Fastlands-Norge og anslått potensielt BNP for Fastlands-Norge
Kilde: Norges Bank

Figur 2.4c Anslag på KPI i referansebanen med sannsynlighetsfordeling.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018¹⁾

1) Anslag for 3. kv. 2015 – 4. kv. 2018 (stiplet)
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.4d Anslag på KPI-JAE¹⁾ i referansebanen med sannsynlighetsfordeling.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018²⁾

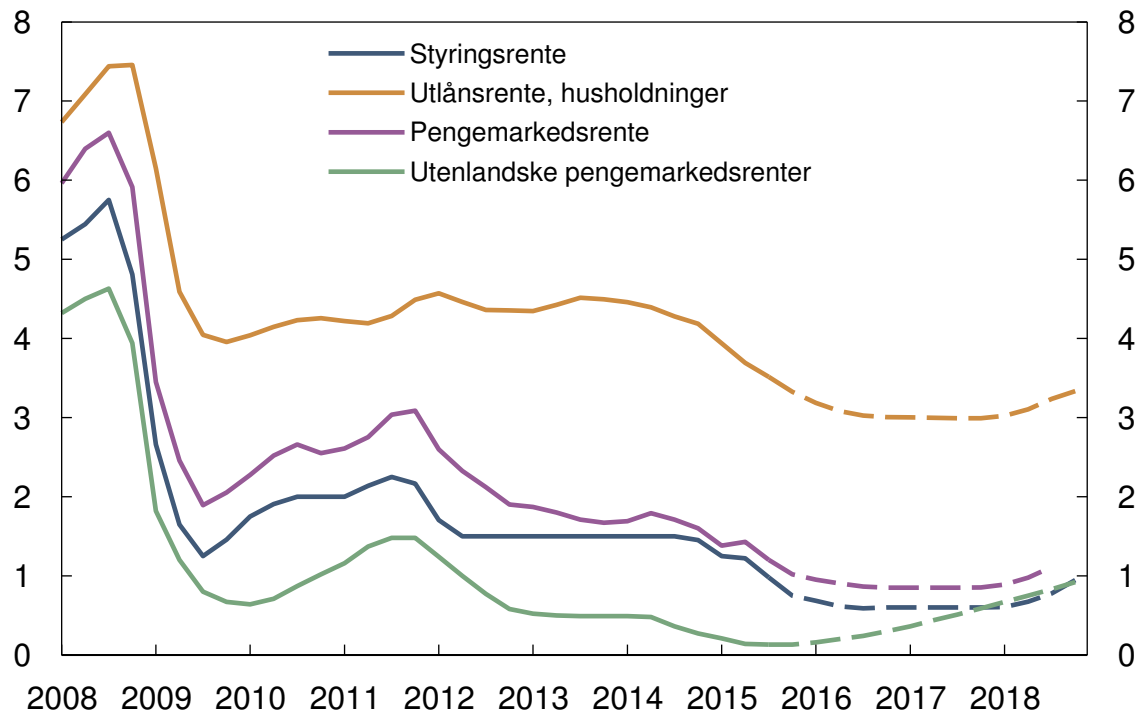

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) Anslag for 3. kv. 2015 – 4. kv. 2018 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.5 Styringsrente, tremåneders pengemarkedsrente,¹⁾ utlånsrente til husholdninger²⁾ og utenlandske pengemarkedsrenter i referansebanen. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018³⁾

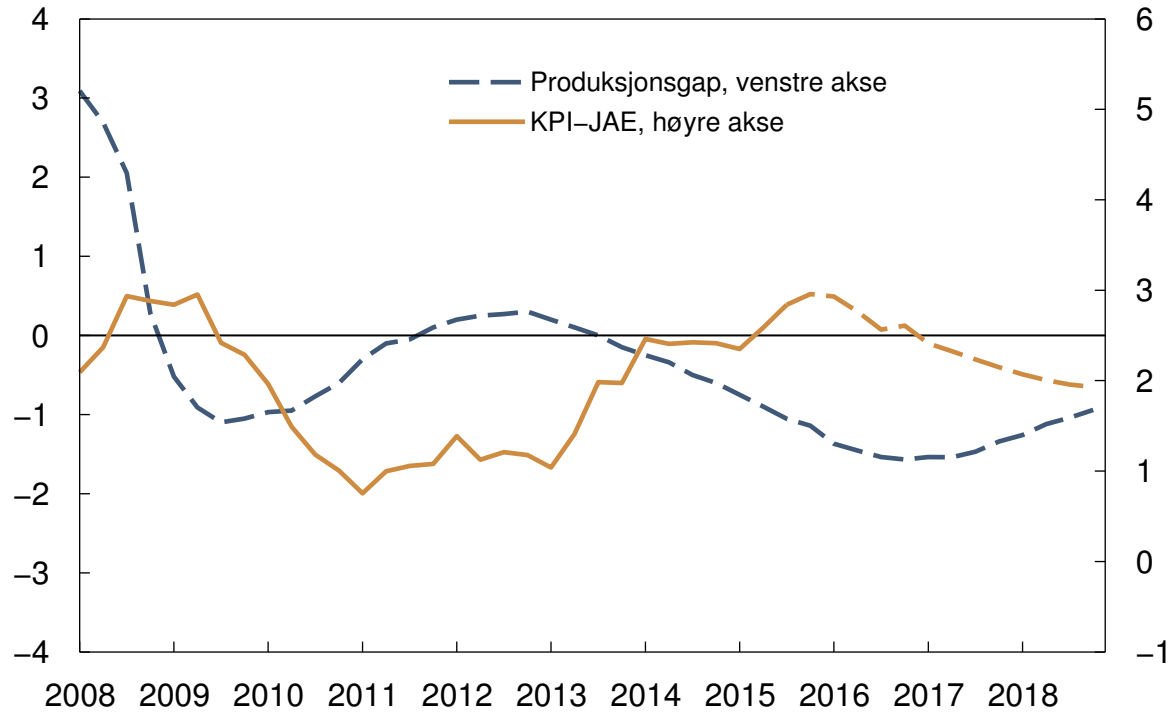
1) Styringsrente i referansebanen med påslag i det norske pengemarkedet. Beregningene er basert på at varslede renteendringer prises inn i pengemarkedet

2) Gjennomsnittlig utlånsrente fra banker og kredittforetak for alle utlån til husholdninger

3) Anslag for 3. kv. 2015 – 4. kv. 2018 (stiplet)

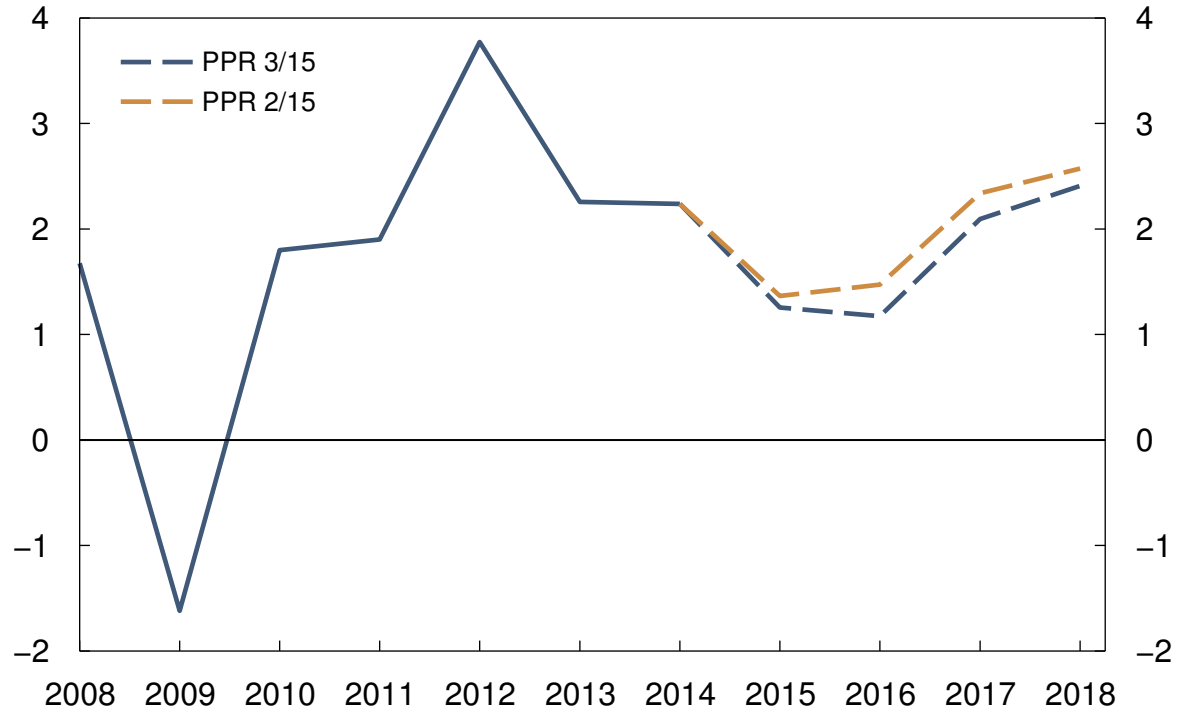
Kilder: Thomson Reuters, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.6 Inflasjon¹⁾ og produksjonsgapet i referansebanen.
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018

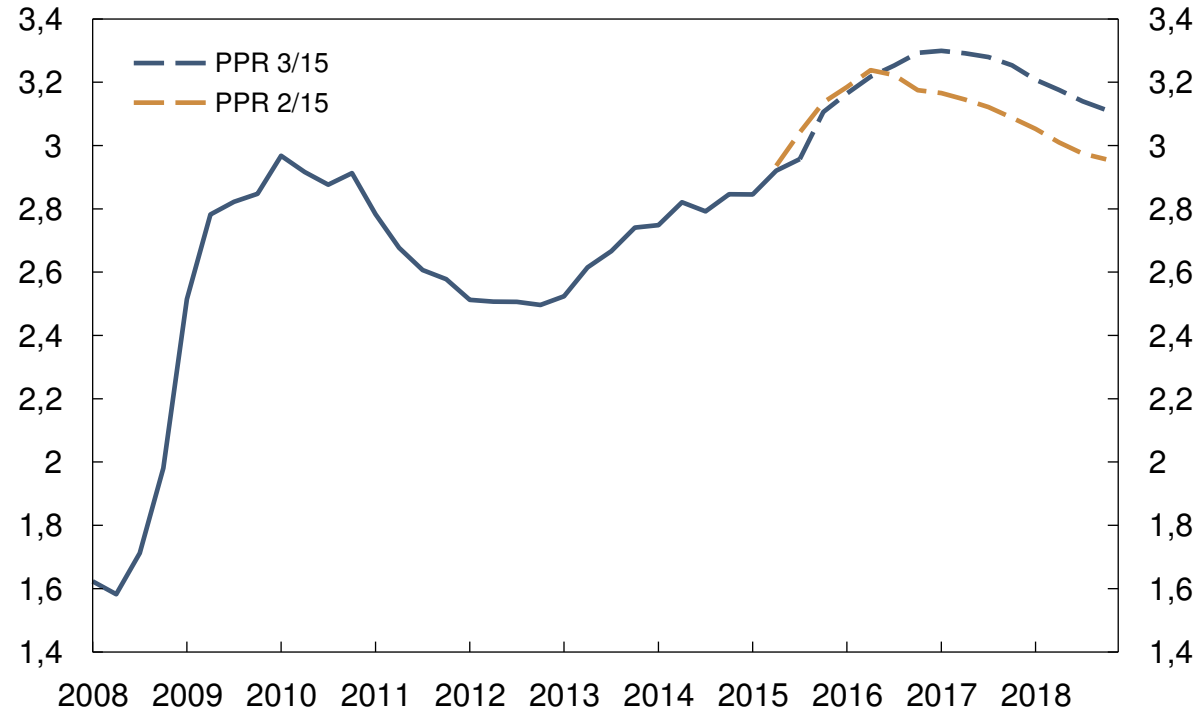
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer. Anslag for 3. kv. 2015 – 4. kv. 2018 (stiplet)
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.7 BNP for Fastlands-Norge.
Årsvekst. Prosent. 2008 – 2018 ¹⁾

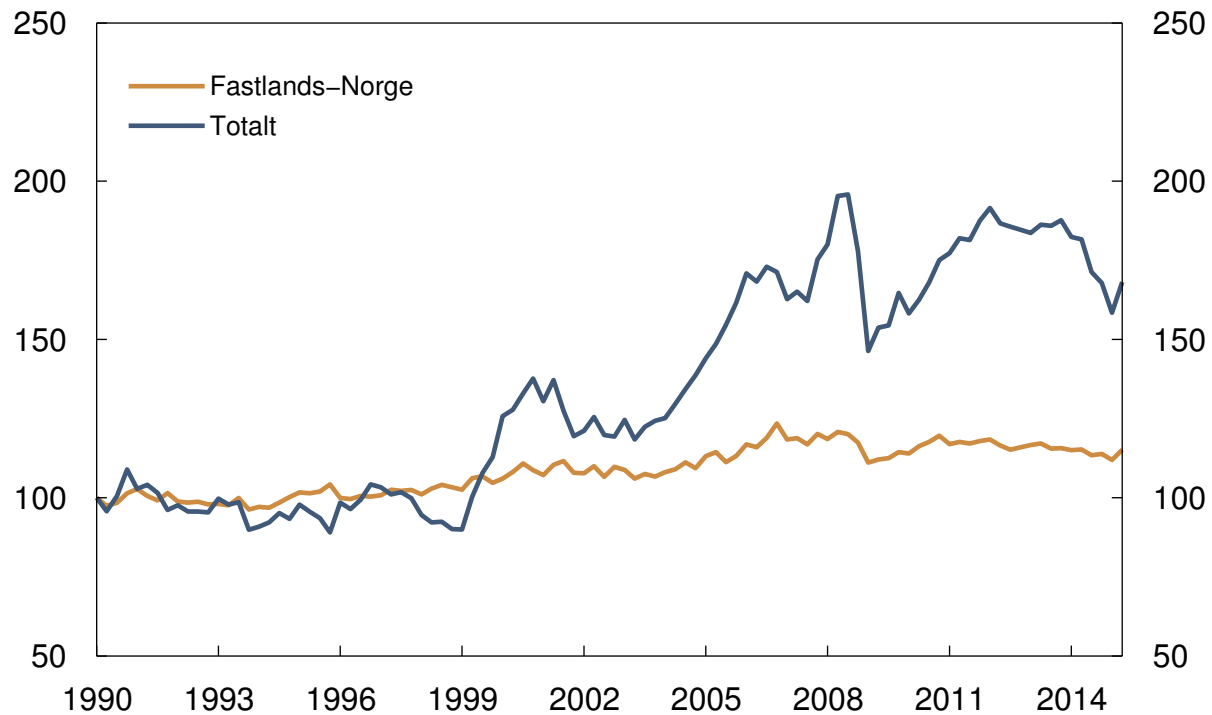
1) Anslag for 2015 – 2018 (stiplet)
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.8 Arbeidsledighet i prosent av arbeidsstyrken. NAV
Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018¹⁾

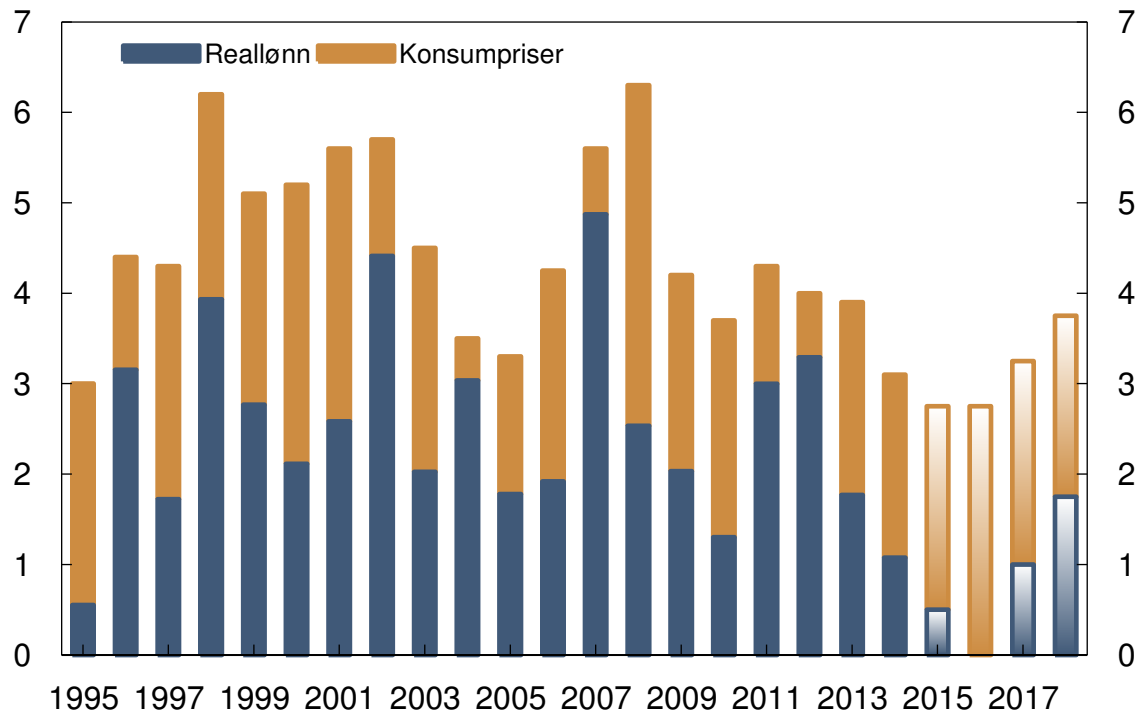
1) Anslag for 3. kv. 2015 – 4. kv. 2018 (stiplet)
Kilder: NAV, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.9 Bytteforhold overfor utlandet.
Indeks. 1. kv. 1990 = 100. 1. kv. 1990 – 2. kv. 2015

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

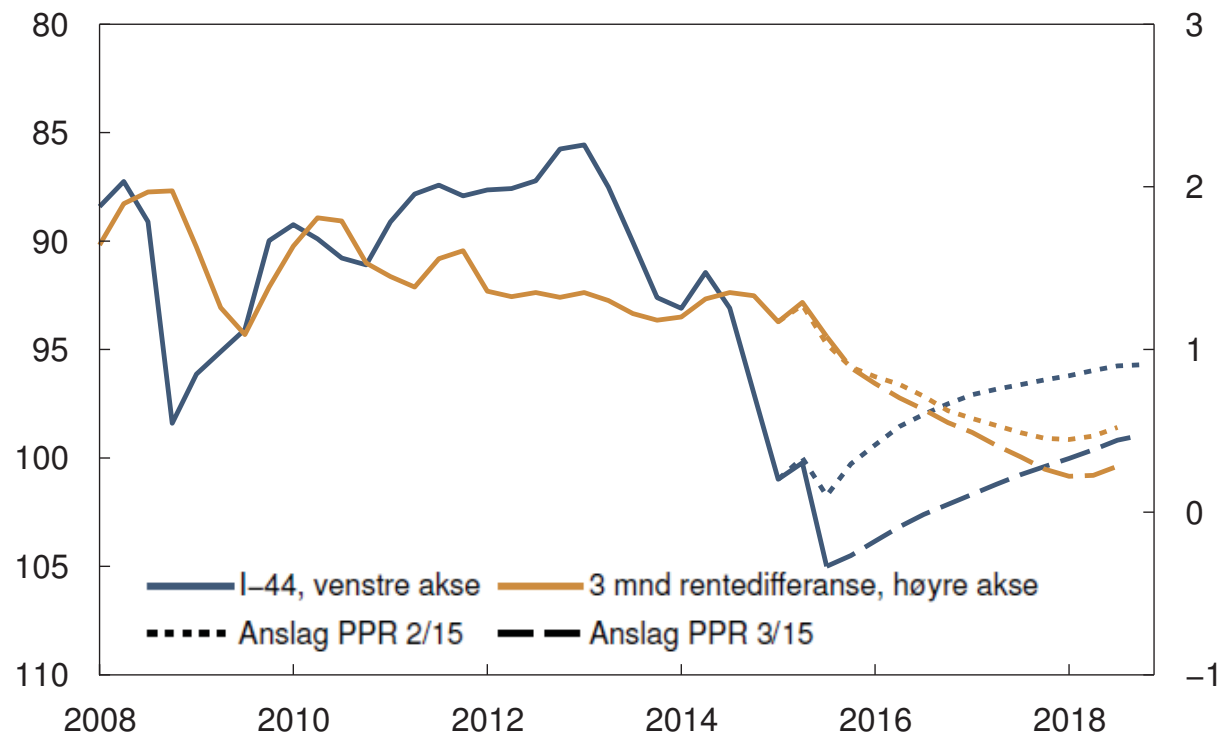
Figur 2.10 Årslønn.
Årsvekst. Prosent. 1995 – 2018 ¹⁾

1) Anslag for 2015 – 2018

Kilder: TBU, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.11 Differansen mellom tremåneders pengemarkedsrente i Norge¹⁾ og hos handelspartnerne²⁾ og importveid valutakursindeks (I-44)³⁾. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018⁴⁾

1) Styringsrente i referansebanen med påslag i det norske pengemarkedet. Beregningene er basert på at varslede renteendringer prises inn i pengemarkedet

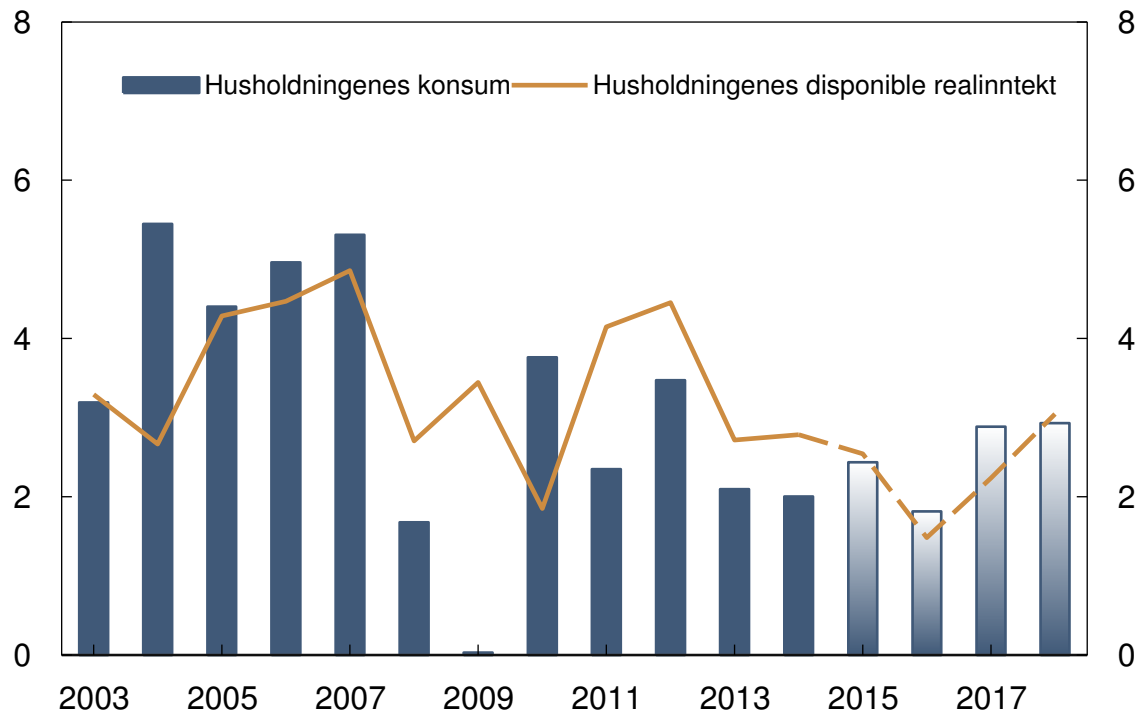
2) Terminrenter for handelspartnerne per 18. september 2015

3) Stigende kurve betyr sterkere kronkurs

4) Anslag fra PPR 3/15 for 3. kv. 2015 – 4. kv. 2018 (stiplet)

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.12 Husholdningenes konsum¹⁾ og disponible realinntekt²⁾.
Årsvekst. Prosent. 2003 – 2018³⁾

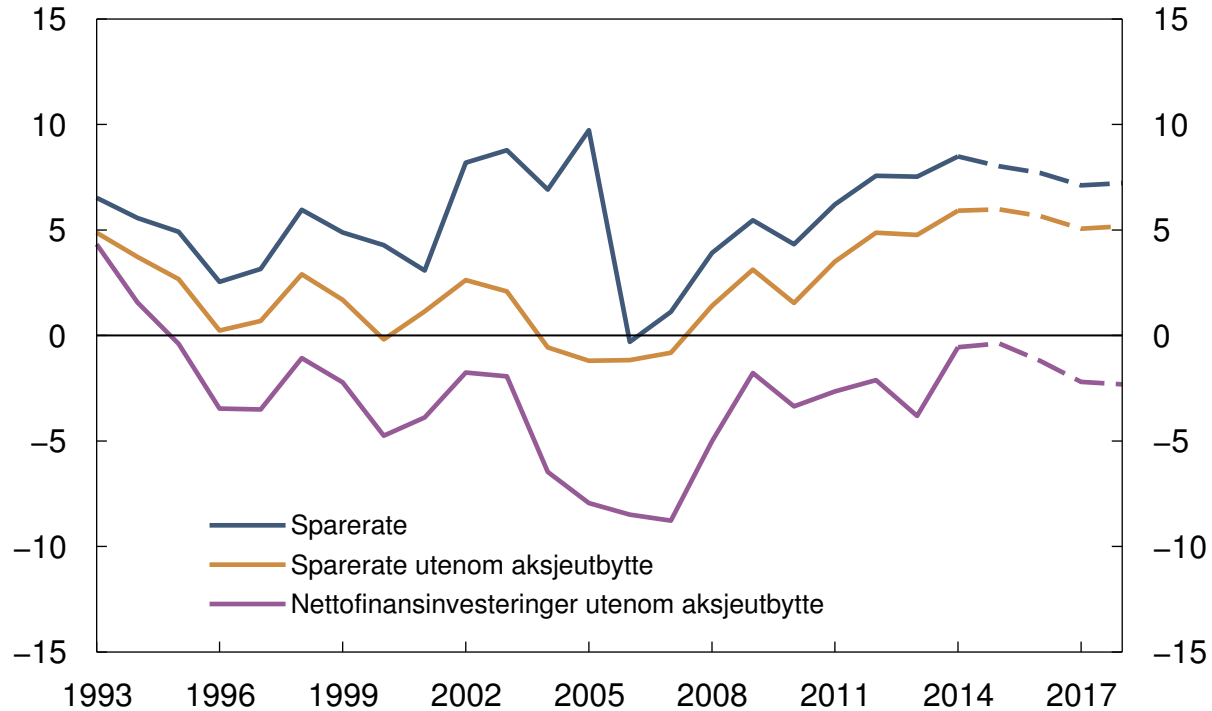
1) Inkluderer konsum i ideelle organisasjoner. Volum

2) Eksklusive aksjeutbytte. Inkluderer inntekt i ideelle organisasjoner

3) Anslag for 2015 – 2018

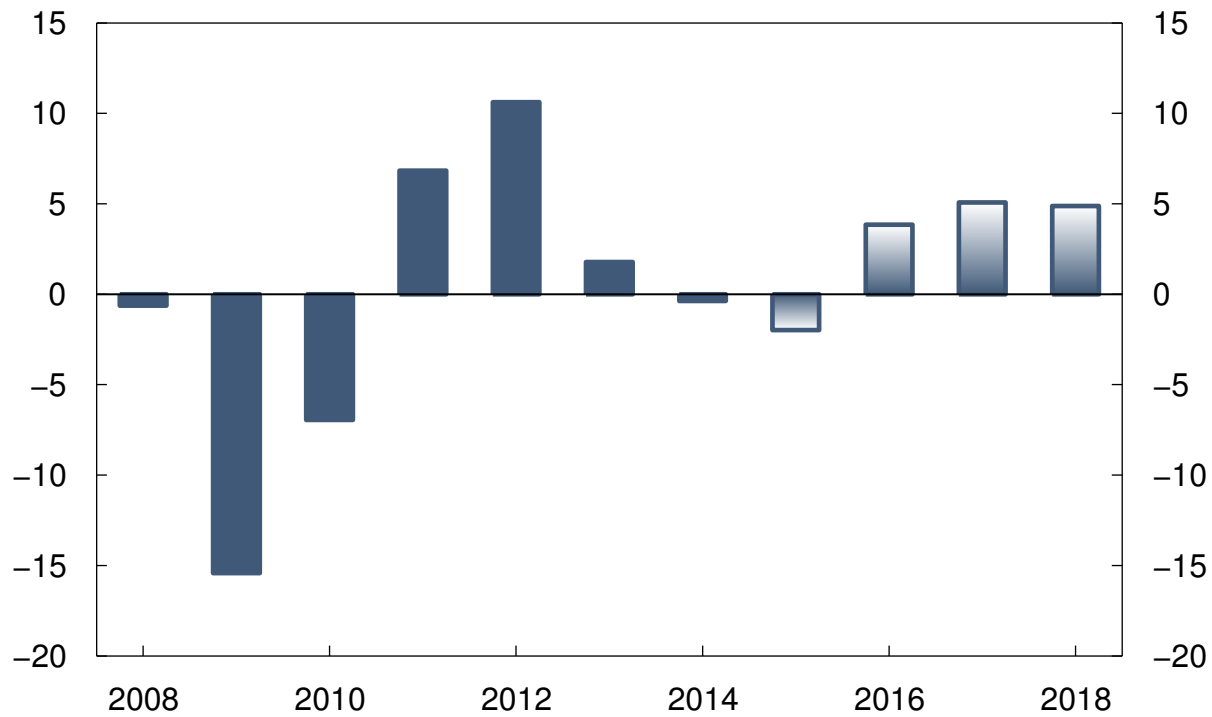
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.13 Husholdningenes sparing og nettofinansinvesteringer som andel av disponibel inntekt. Prosent. 1993 – 2018 ¹⁾

1) Anslag for 2015 – 2018 (stiplet)
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.14 Private investeringer.¹⁾
Årsvekst. Prosent. 2008 – 2018²⁾

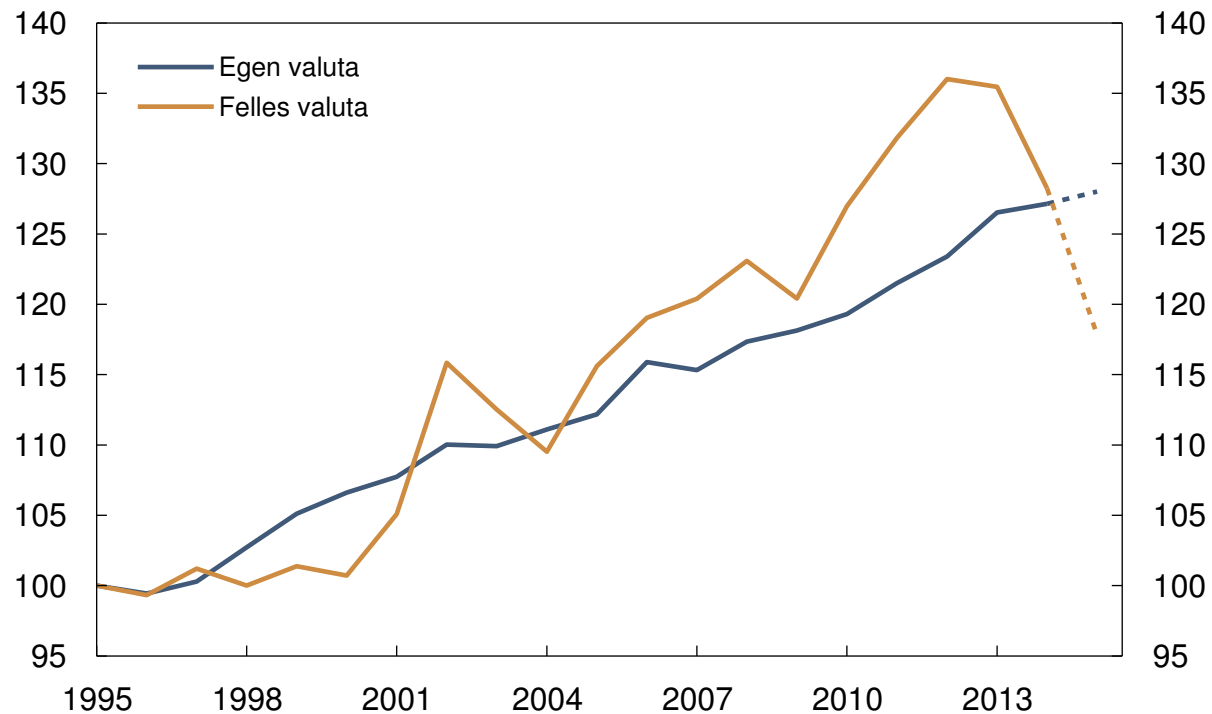

1) Bolig- og foretaksinvesteringer

2) Anslag for 2015 – 2018

Kilder: Statistisk Sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.15 Lønnskostnader¹⁾ relativt til handelspartnerne.
Indeks. 1995 = 100. 1995 – 2015²⁾

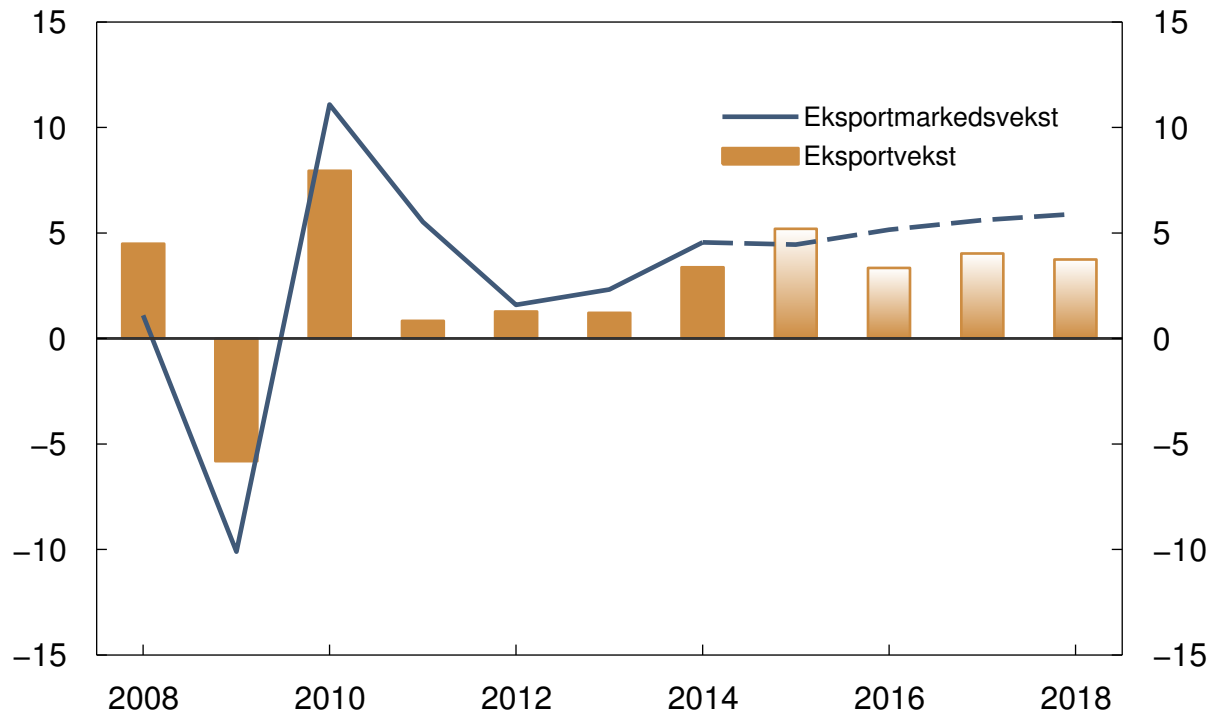

1) Timelønnskostnader i industrien

2) Anslag for 2015 (stiplet)

Kilder: TBU, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.16 Vekst i eksportmarkedene¹⁾ og norsk fastlandseksport.
Årsvekst. Prosent. 2008 – 2018²⁾

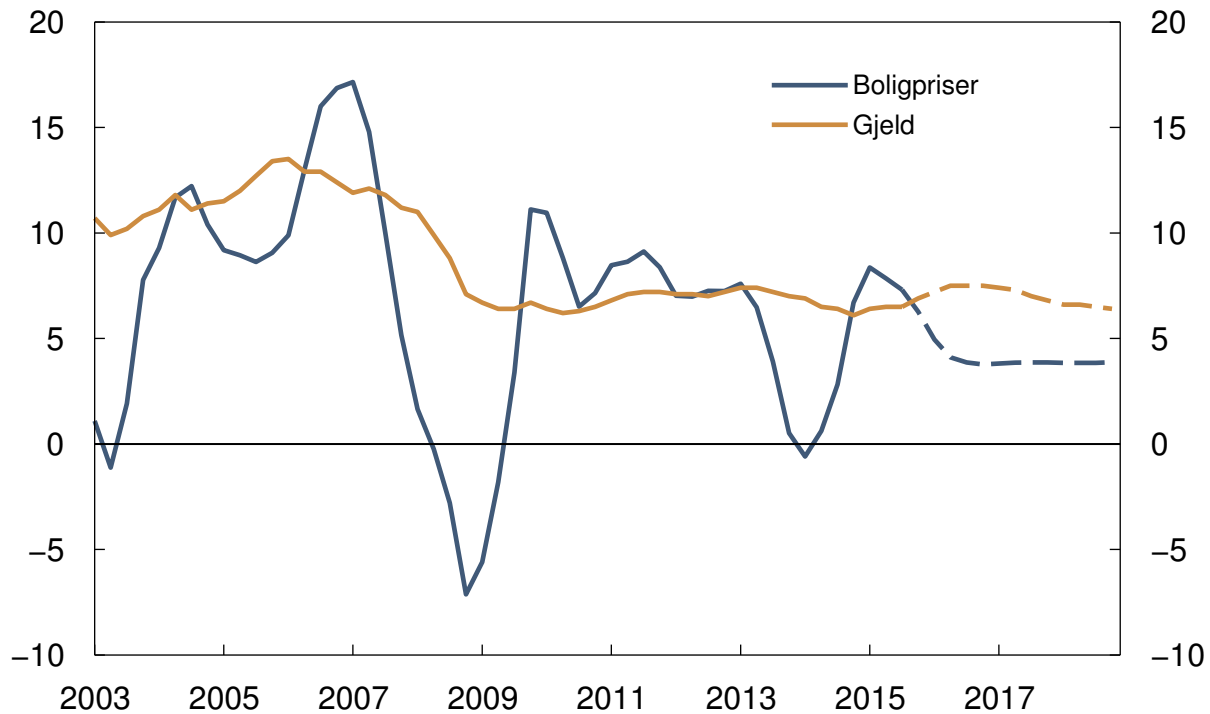

1) Eksportmarkedsveksten er beregnet som importvekst hos 25 handelspartnere

2) Anslag for 2015 – 2018

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.17 Husholdningenes gjeld¹⁾ og boligpriser.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2003 – 4. kv. 2018²⁾

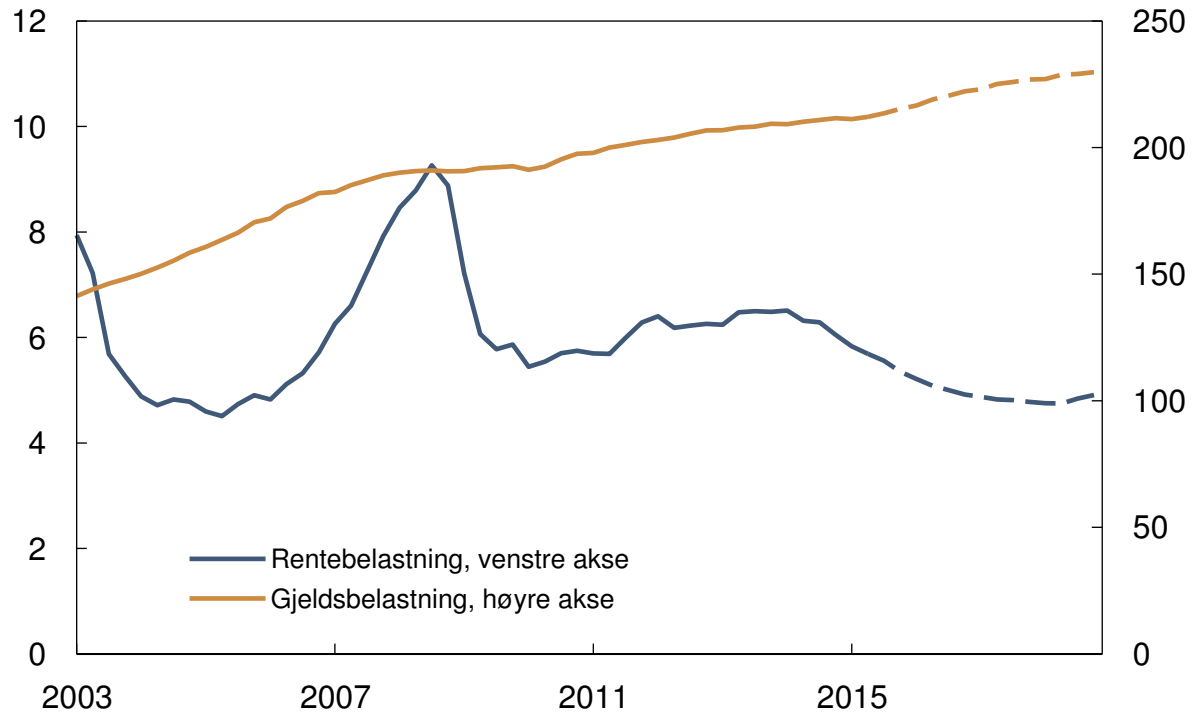

1) Innenlandsk kreditt til husholdningene, K2

2) Anslag for 3. kv. 2015 – 4. kv. 2018 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Eiendomsverdi, Finn.no og Norges Bank

Figur 2.18 Husholdningenes gjeldsbelastning¹⁾ og rentebelastning²⁾.
 Prosent. 1. kv. 2003 – 4. kv. 2018³⁾

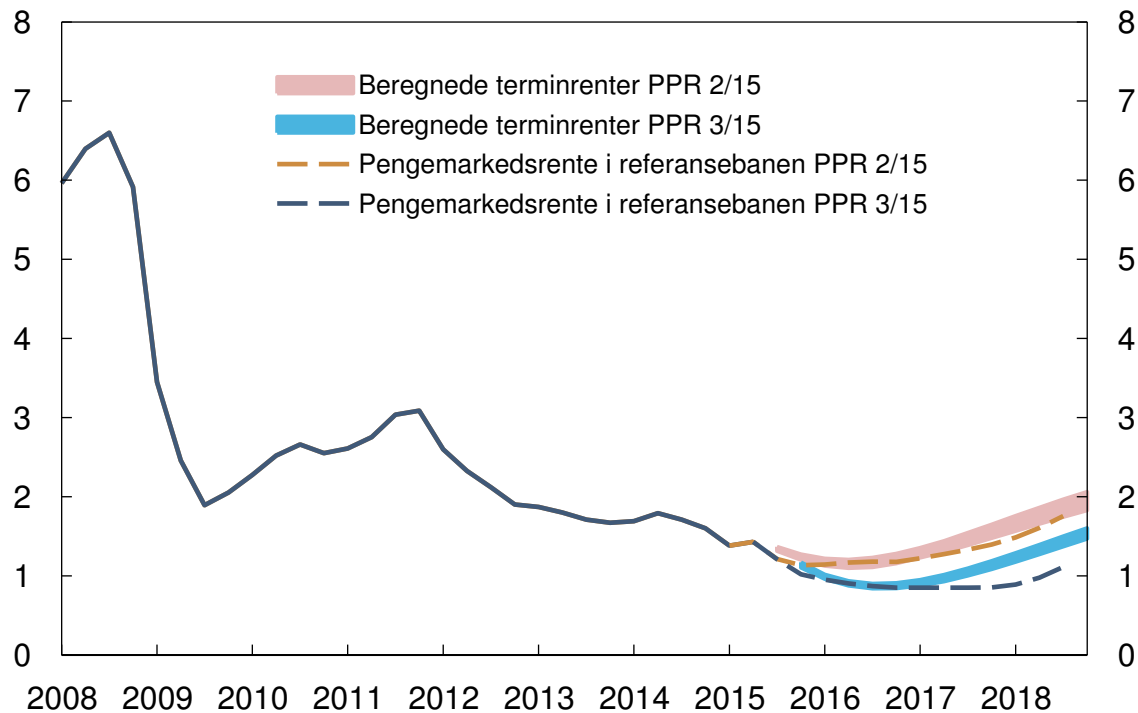
1) Lånegjeld i prosent av disponibel inntekt korrigeret for anslått reinvestert aksjeutbytte i 2003 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital i 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012

2) Renteutgifter i prosent av disponibel inntekt korrigeret for anslått reinvestert aksjeutbytte i 2003 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital i 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012 pluss renteutgifter

3) Anslag for 2. kv. 2015 – 4. kv. 2018 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.19 Tremåneders pengemarkedsrente i referansebanen¹⁾ og beregnede terminrenter²⁾. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018

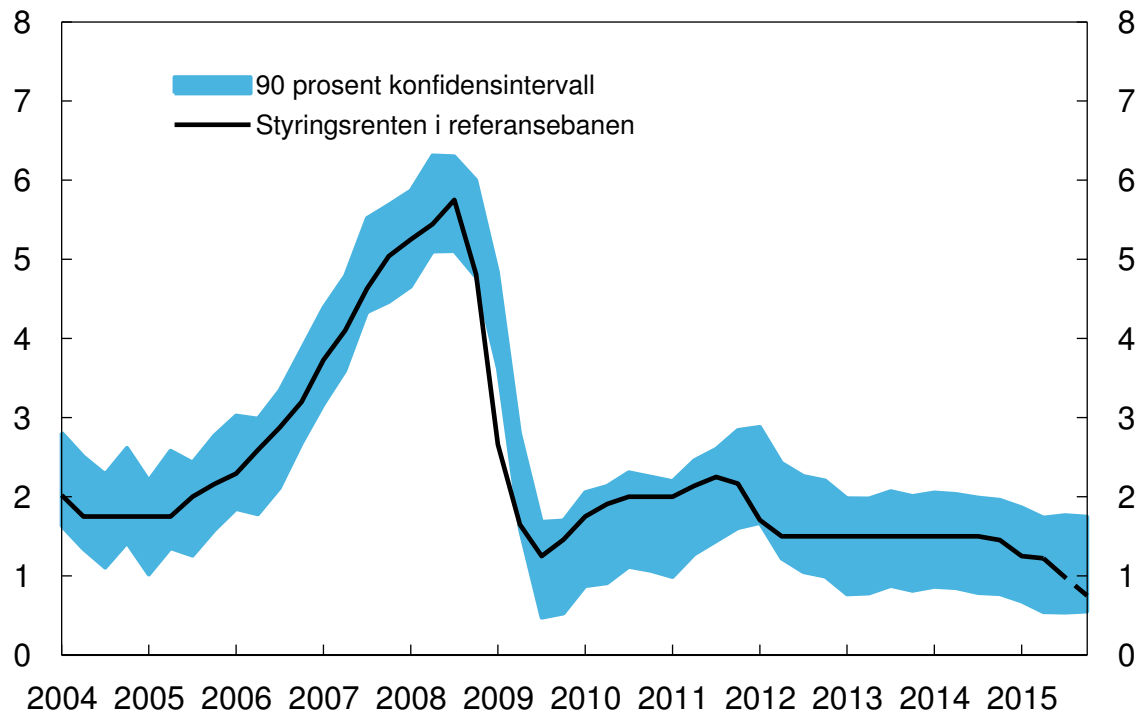

1) Styringsrente i referansebanen med påslag i det norske pengemarkedet. Beregningene er basert på at varslede renteendringer prises inn i pengemarkedet

2) Terminrentene er basert på rentene i pengemarkedet og renteswapper. Det rosa og blå intervallet viser høyeste og laveste rente i henholdsvis tidsrommene 30. mai – 12. juni 2015 og 7. september – 18. september 2015

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

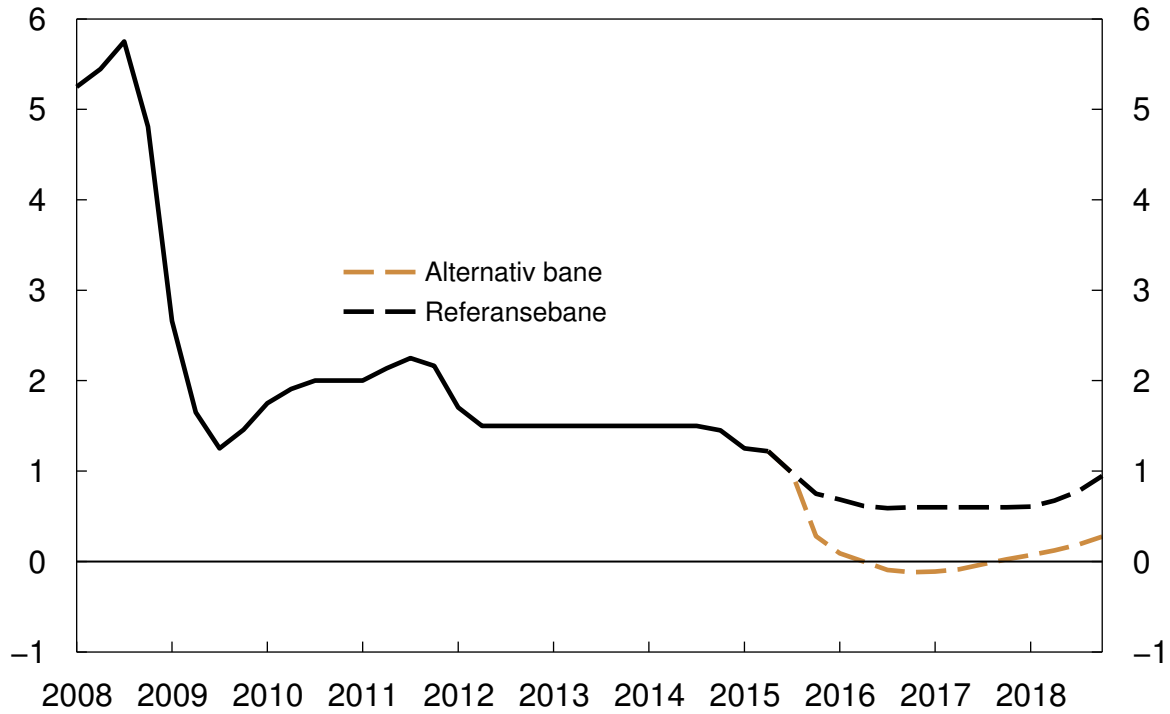
Figur 2.20 Styringsrente og renteutvikling som følger av Norges Banks gjennomsnittlige mønster i rentesettingen.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2004 – 4. kv. 2015

1) Renteutviklingen forklares av utviklingen i inflasjon, BNP-vekst i Fastlands-Norge, lønnsvekst og tremåneders pengemarkedsrente hos handelspartnerne, samt renten i forrige periode. Likningen er estimert over perioden 1. kv. 1999 – 2. kv. 2015. Nærmere utdyping er gitt i *Norges Bank Staff Memo 3/2008*

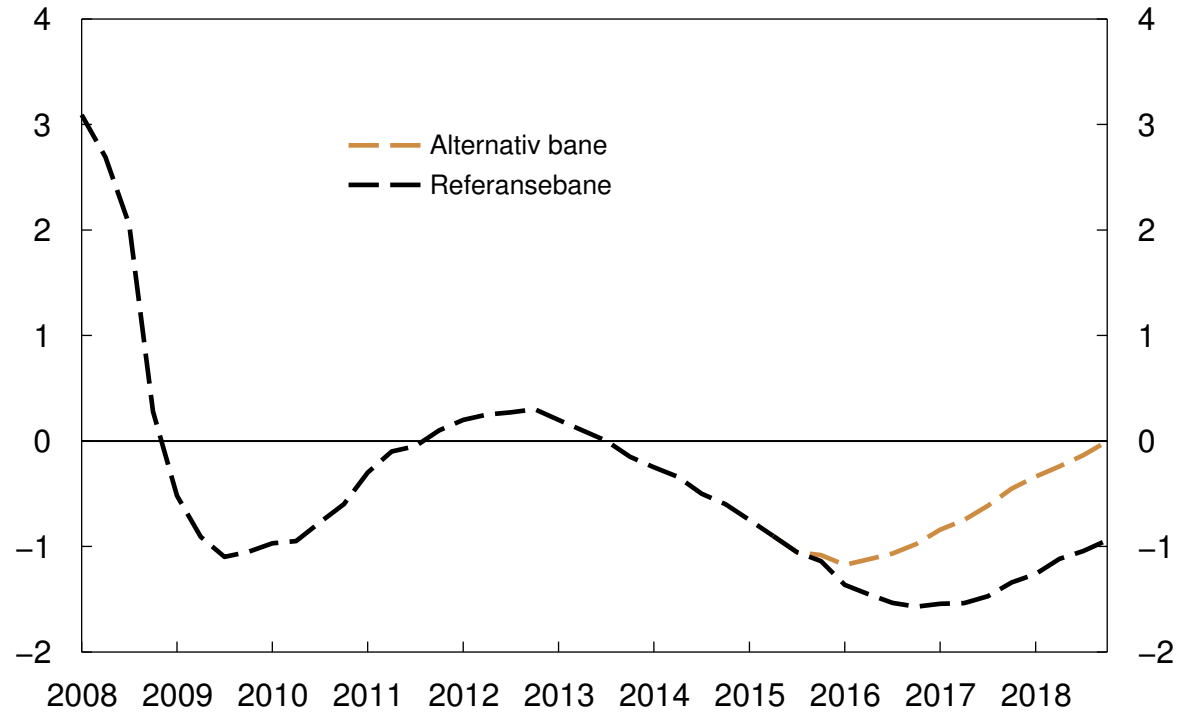
Kilde: Norges Bank

Figur 2.21a Styringsrenten. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018

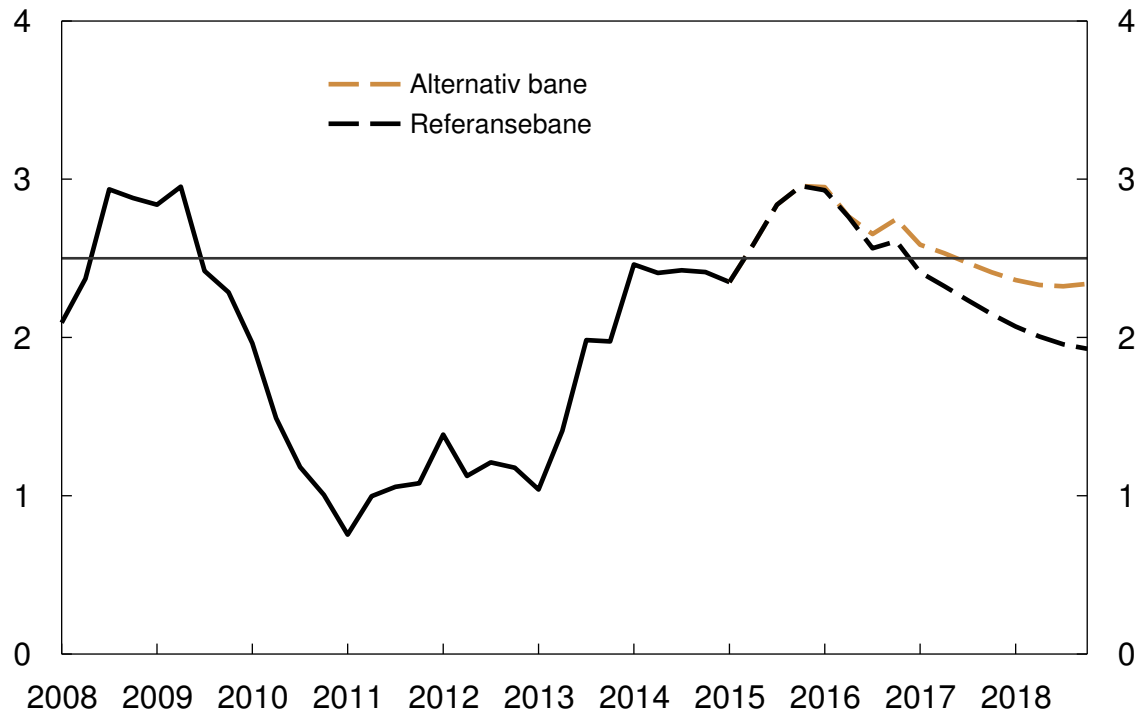
Kilde: Norges Bank

Figur 2.21b Produksjonsgapet. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018

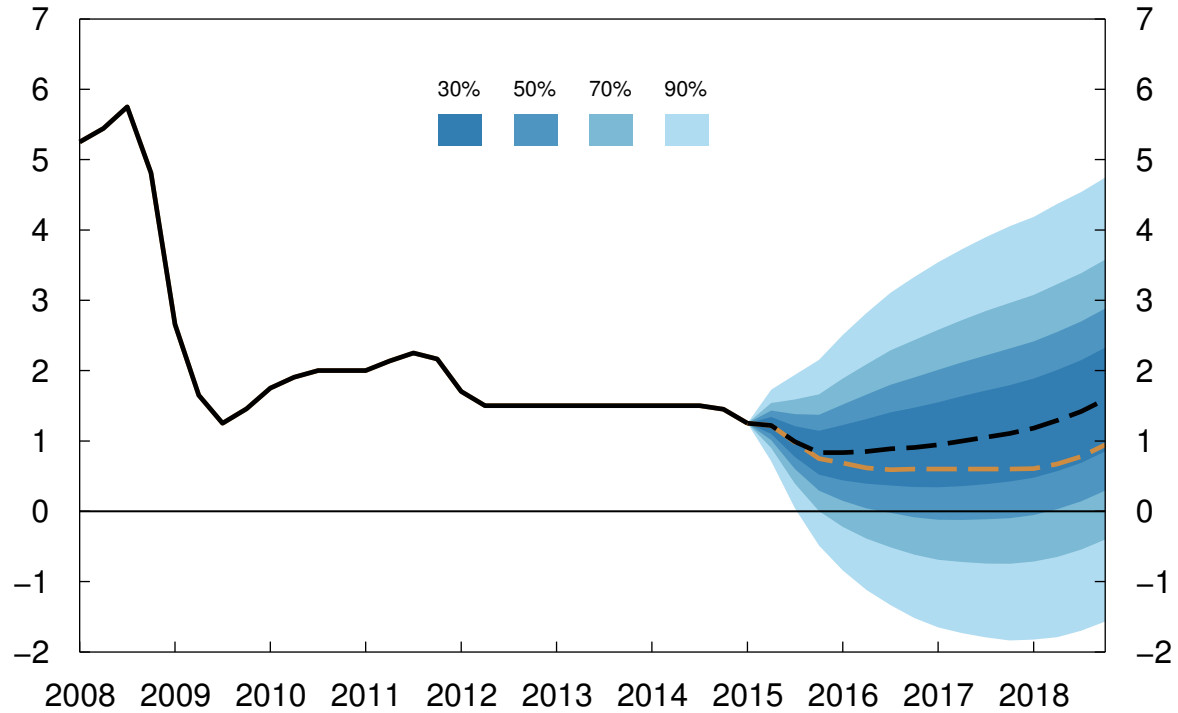
Kilde: Norges Bank

Figur 2.21c KPI-JAE.¹⁾ Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018

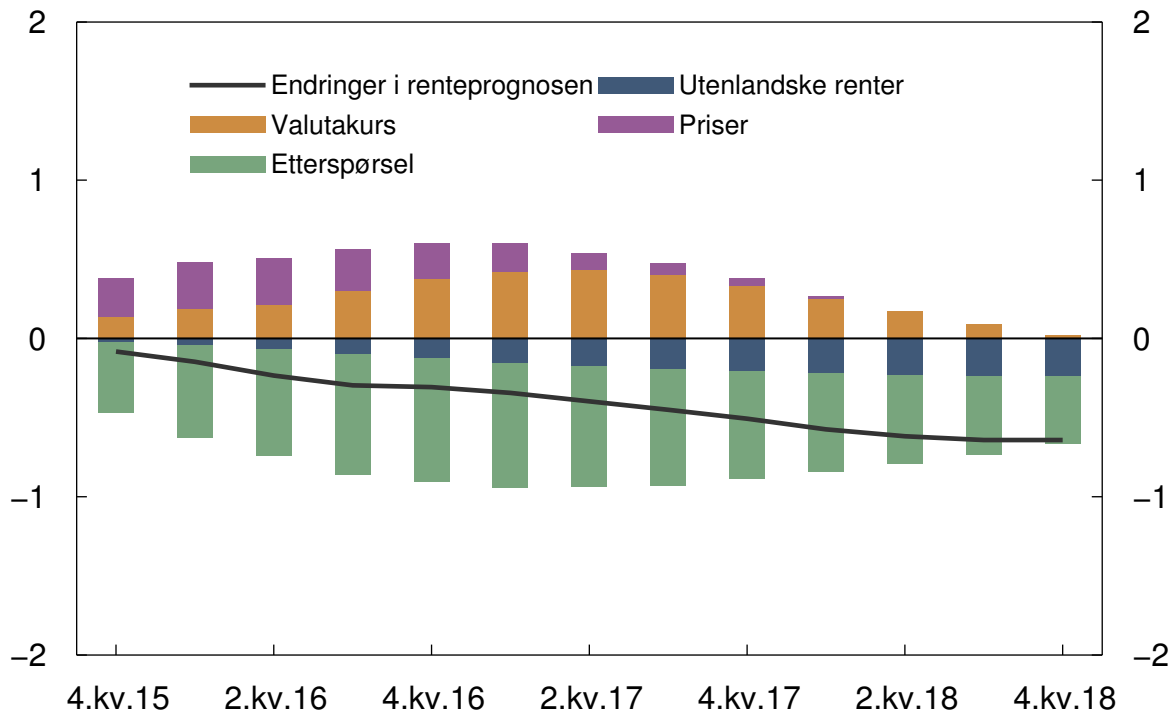
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.22 Styringsrenten i referansebanen fra PPR 2/15 med sannsynlighetsfordeling og styringsrenten i referansebanen fra PPR 3/15 (oransje linje). Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2018

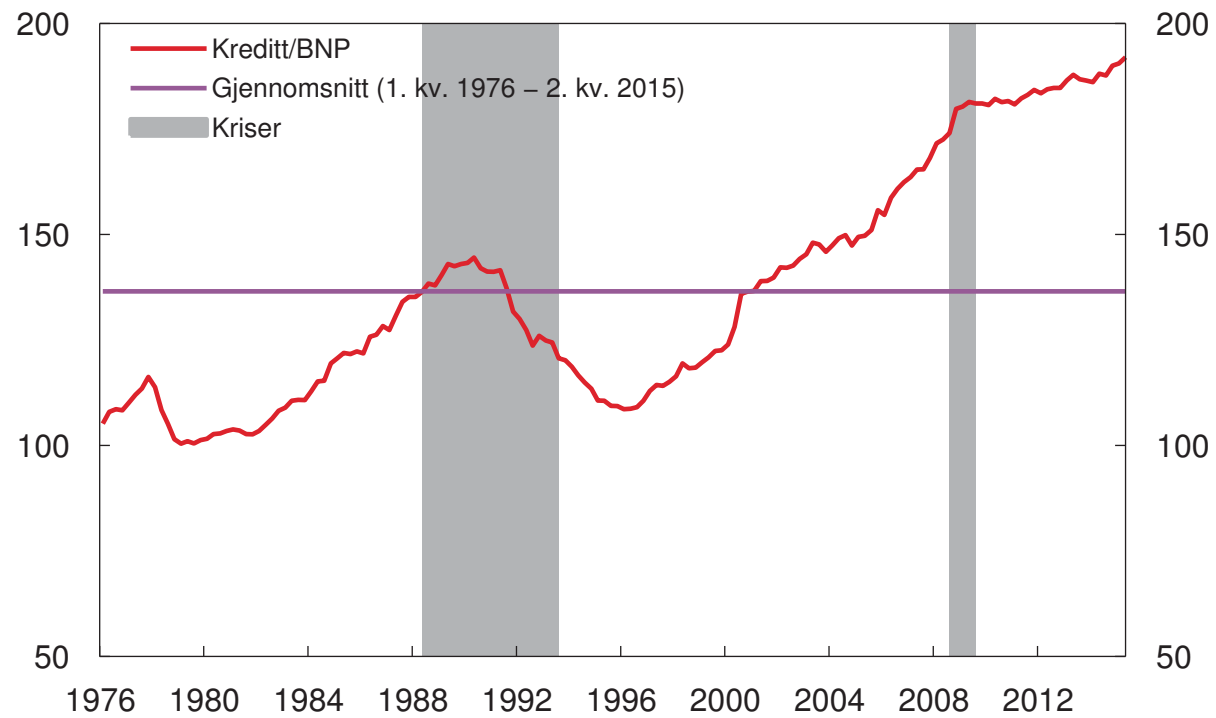
Kilde: Norges Bank

Figur 2.23 Faktorer bak endringer i renteprognosen fra PPR 2/15.
Akkumulerte bidrag. Prosentenheter. 4. kv. 2015 – 4. kv. 2018

Kilde: Norges Bank

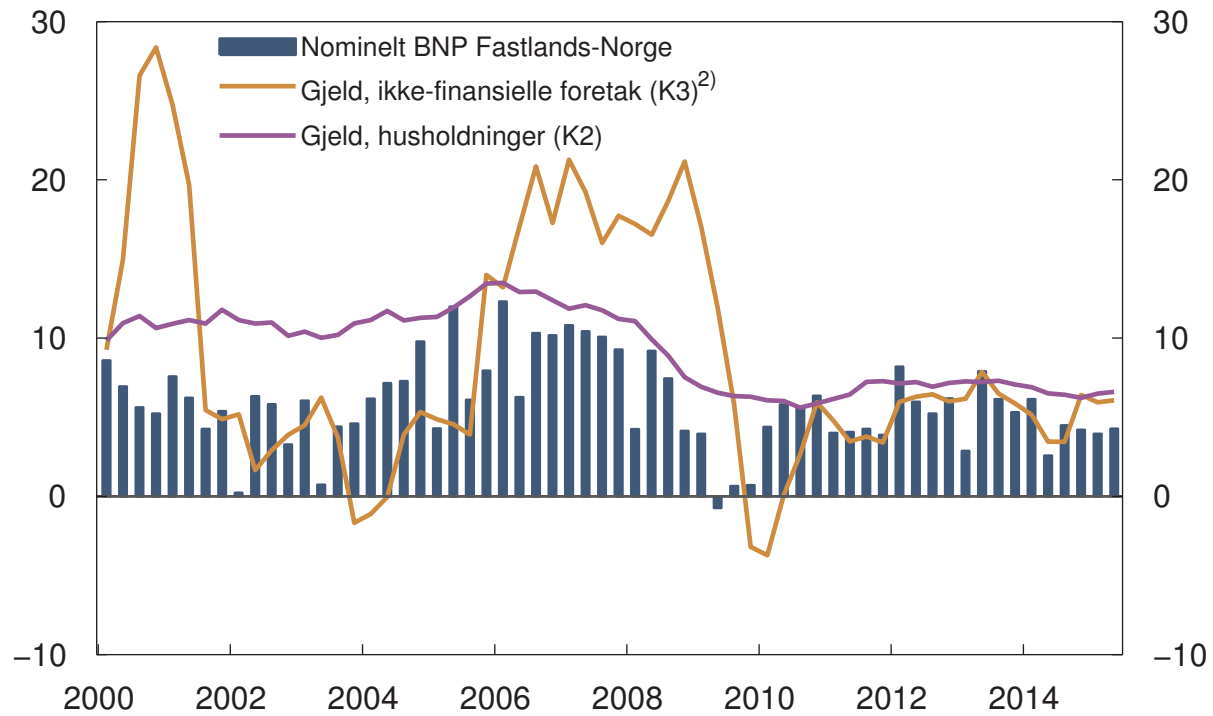
Figur 3.1 Samlet kreditt¹⁾ for Fastlands-Norge som andel av BNP for Fastlands-Norge. Prosent. 1. kv. 1976 – 2. kv. 2015

1) Summen av K2 husholdninger og K3 ikke-finansielle foretak i Fastlands-Norge (alle ikke-finansielle foretak før 1995). K3 ikke-finansielle foretak inneholder K2 ikke-finansielle foretak og utenlandsgjeld i Fastlands-Norge

Kilder: Statistisk sentralbyrå, IMF og Norges Bank

Figur 3.2 Gjeld i husholdninger og ikke-finansielle foretak og BNP for Fastlands-Norge. Firekvartalersvekst.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2000 – 2. kv. 2015

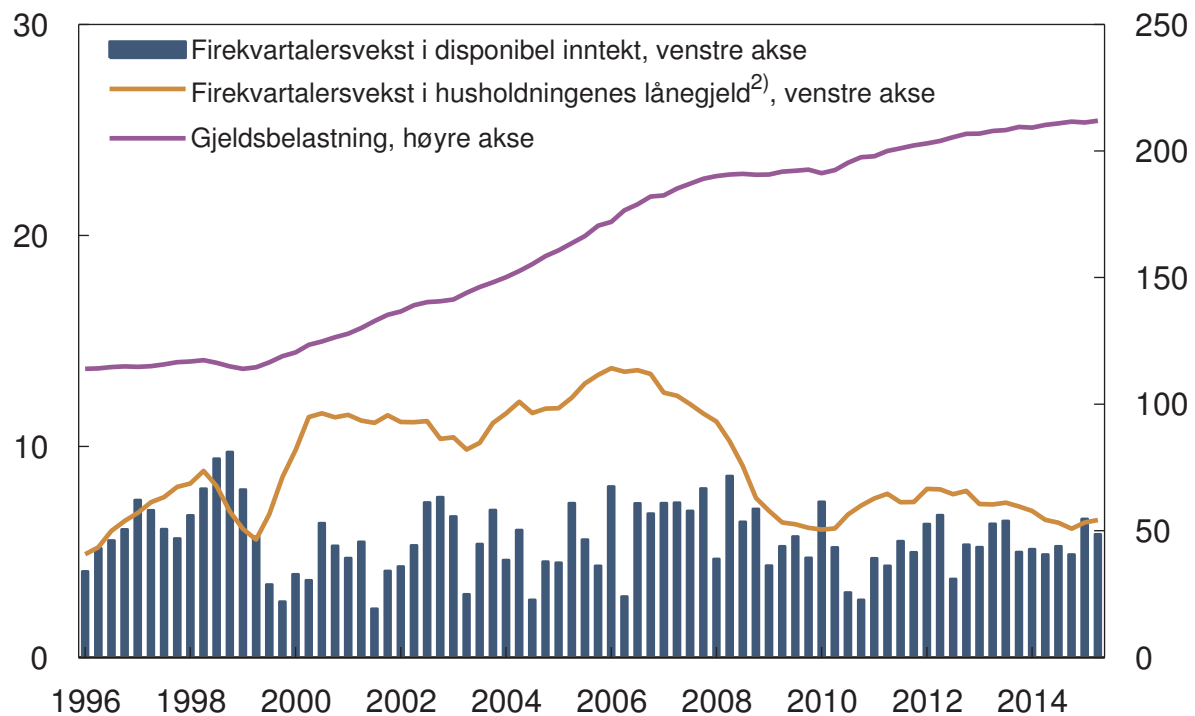

1) Beregnet basert på kredittbeholdning målt ved utgangen av kvartalet

2) Sum K2 ikke-finansielle foretak og utenlandsgjeld i Fastlands-Norge

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.3 Husholdningenes gjeldsbelastning.¹⁾
 Prosent. 1. kv. 1996 – 2. kv. 2015

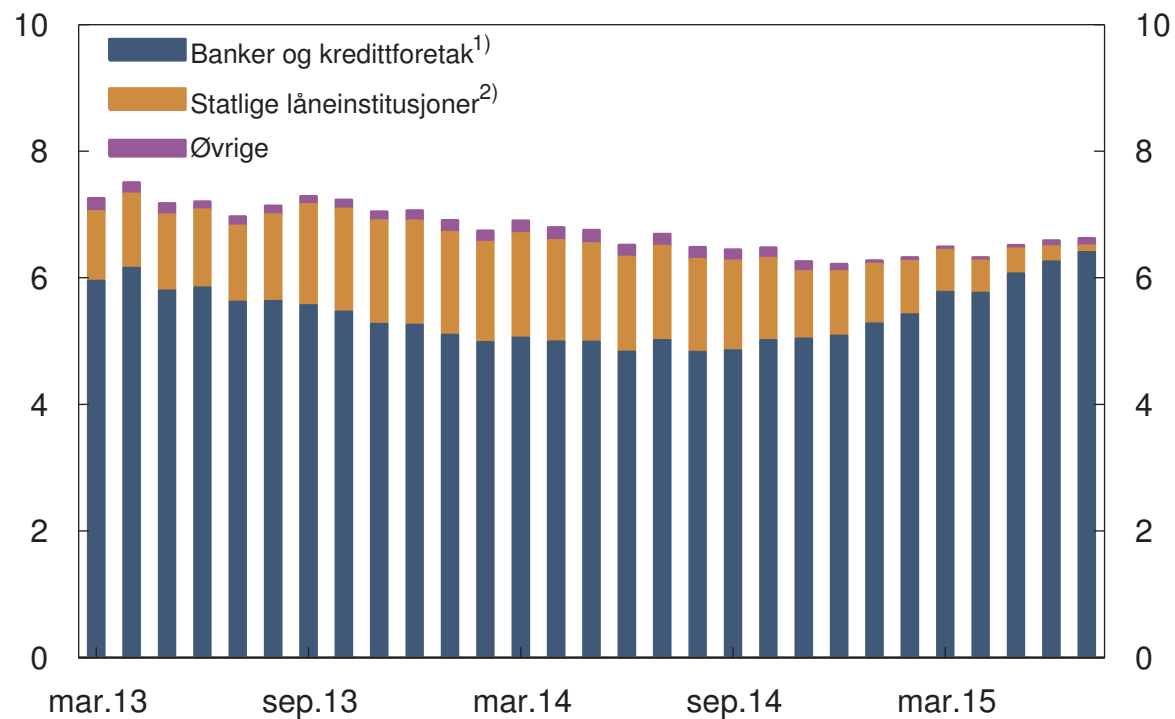

1) Lånegjeld for husholdninger og ideelle organisasjoner i prosent av disponibel inntekt korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte for 2000 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012

2) Endring i beholdning målt ved utgangen av kvartalet.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.4 Kreditt til husholdninger (K2) dekomponert på kilder.
Tolv månedersvekst. Mars 2013 – juli 2015

1) Serien er bruddjustert for opstarten av OBOS-banken AS i desember 2013

2) Inkludert Statens Pensjonskasse

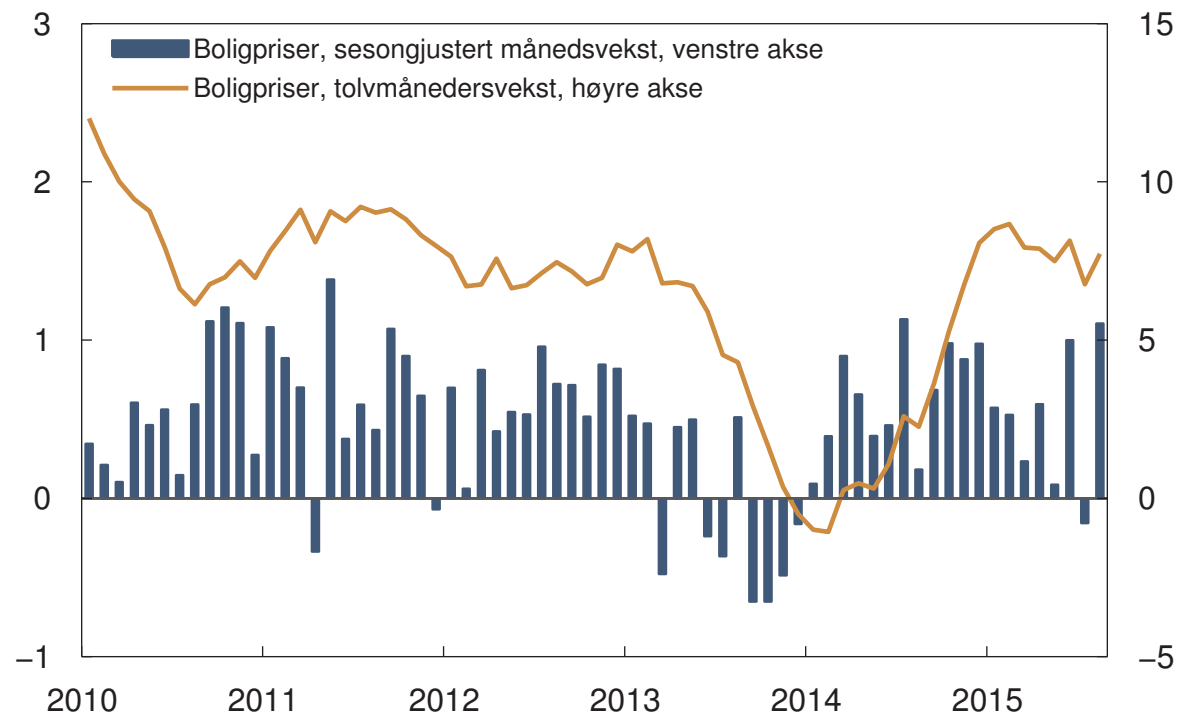
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3.5 Endring i kredittpraksis siste kvartal og forventet endring neste kvartal.¹⁾
Husholdninger. Prosent. 4. kv. 2007 – 2. kv. 2015

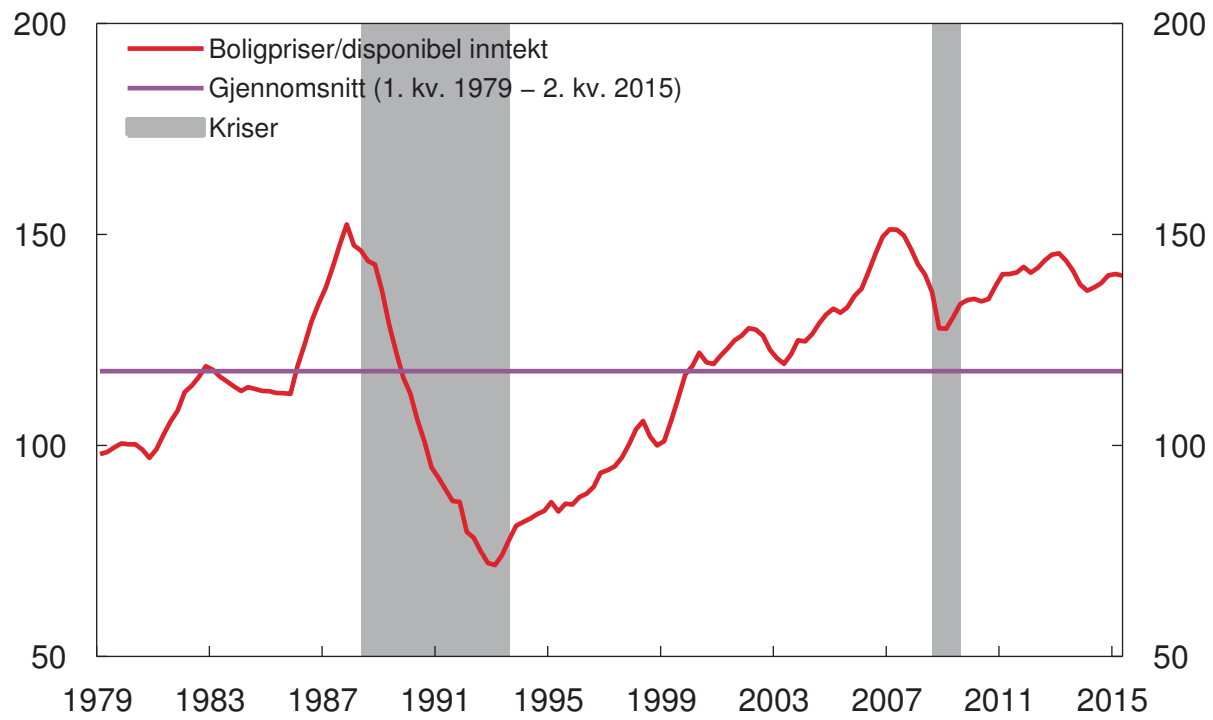
1) Negative tall innebærer strammere kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Figur 3.6 Boligpriser. Tolv månedersvekst og sesongjustert månedsvekst. Prosent. Januar 2010 – august 2015

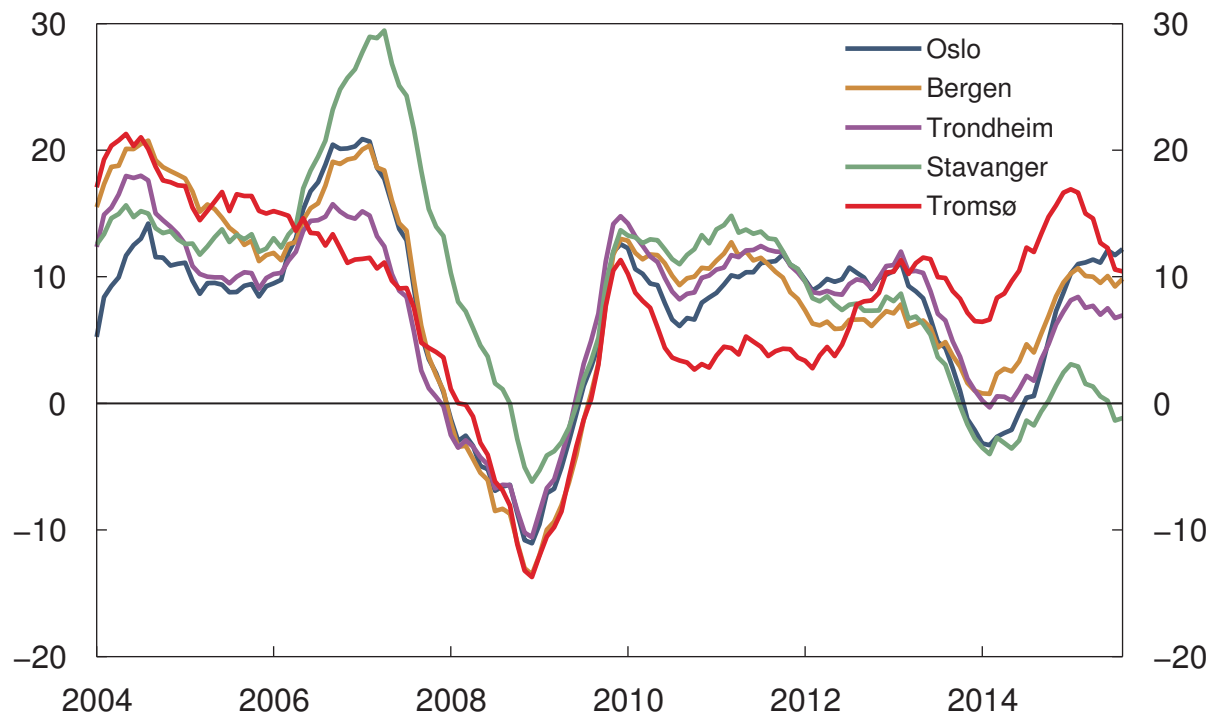
Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 3.7 Boligpriser i forhold til disponibel inntekt.
Indeks. 4. kv. 1998 = 100. 1. kv. 1979 – 2. kv. 2015

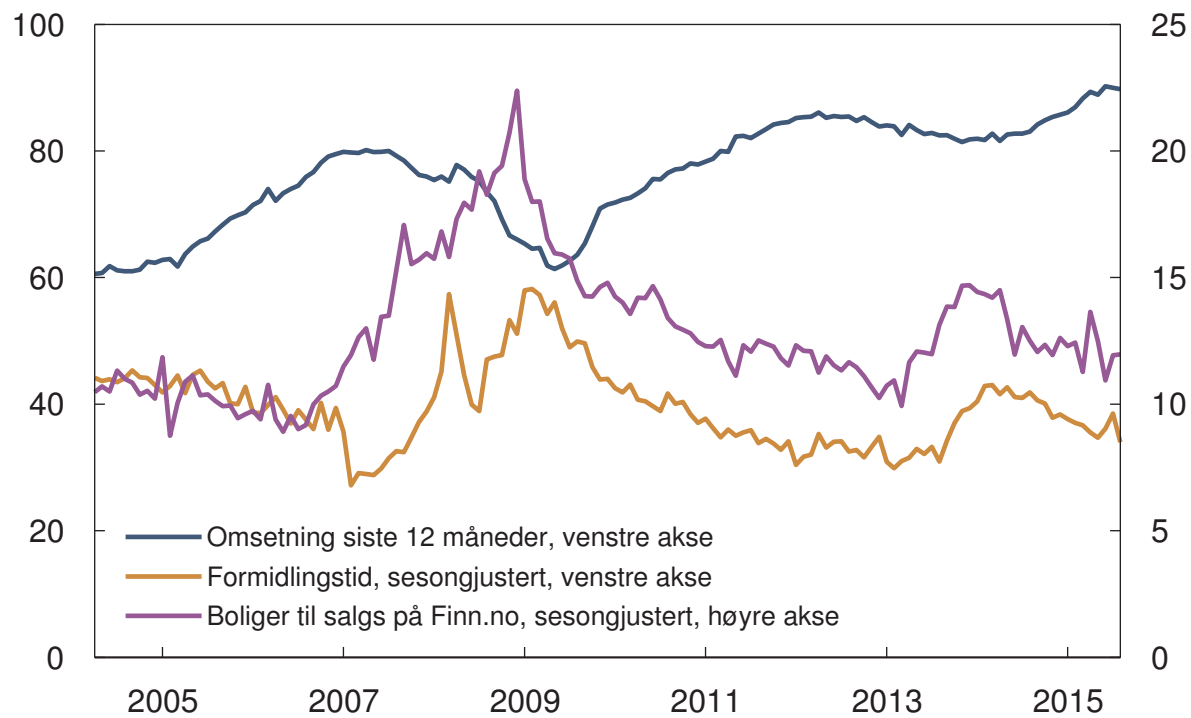
Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Eiendomsverdi, Finn.no, Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF) og Norges Bank

Figur 3.8 Boligpriser i utvalgte byer.
Tolv månedersvekst. Januar 2004 – august 2015

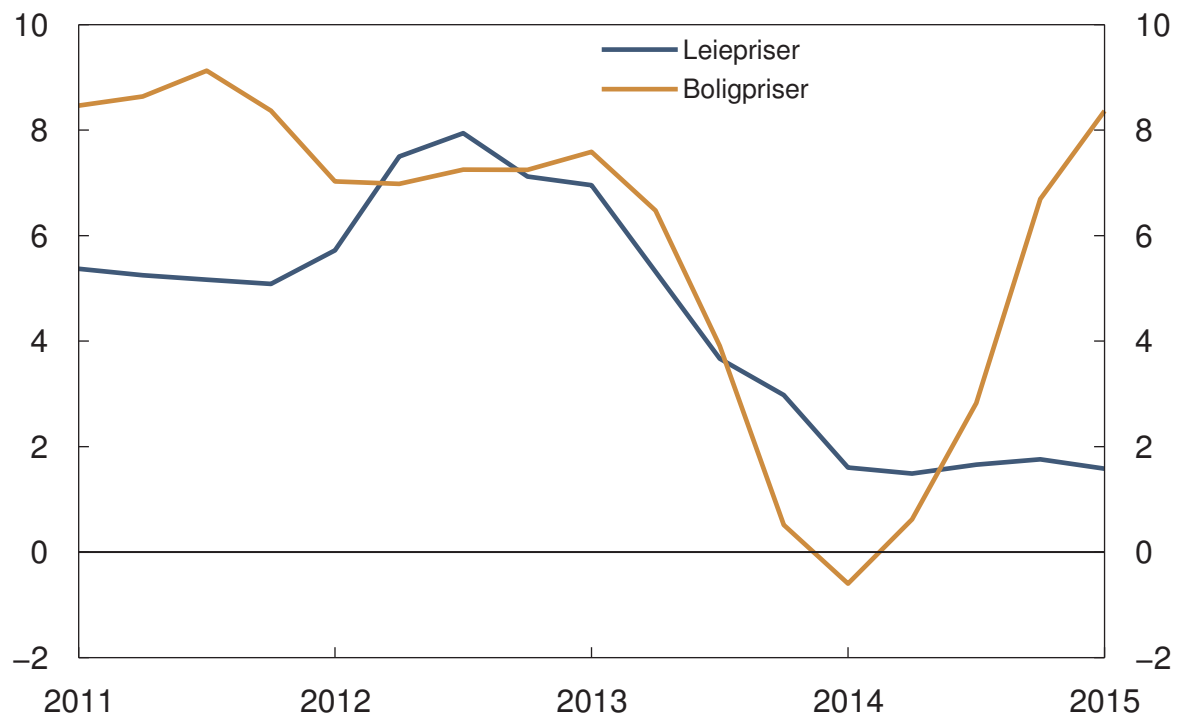
Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 3.9 Antall omsatte brukte boliger og boliger til salgs i tusen boliger. Formidlingstid i antall dager. April 2004 – august 2015

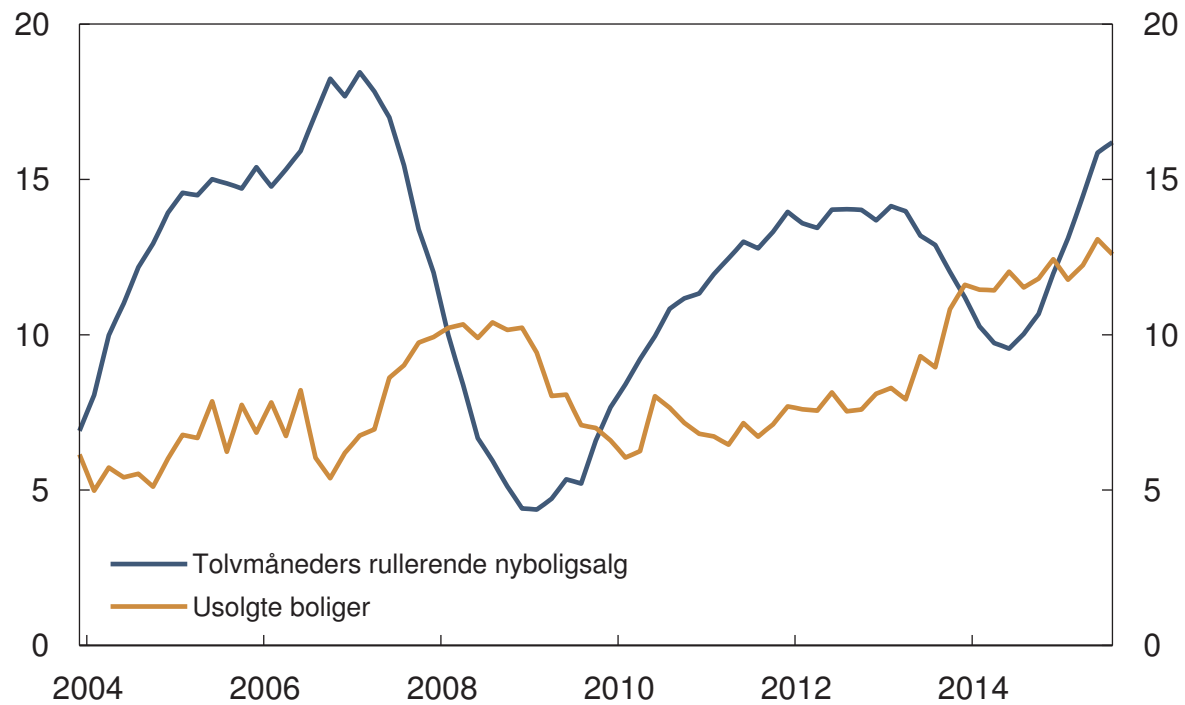
Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 3.10 Utvikling i boligpriser og leiepriser.
Firekvartalsvekst. Prosent. 1. kv. 2011 – 1. kv. 2015

Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 3.11 Nyboligsalg siste tolv måneder og beholdning av usolgte boliger.¹⁾
I tusen boliger. Desember 2003 – august 2015²⁾

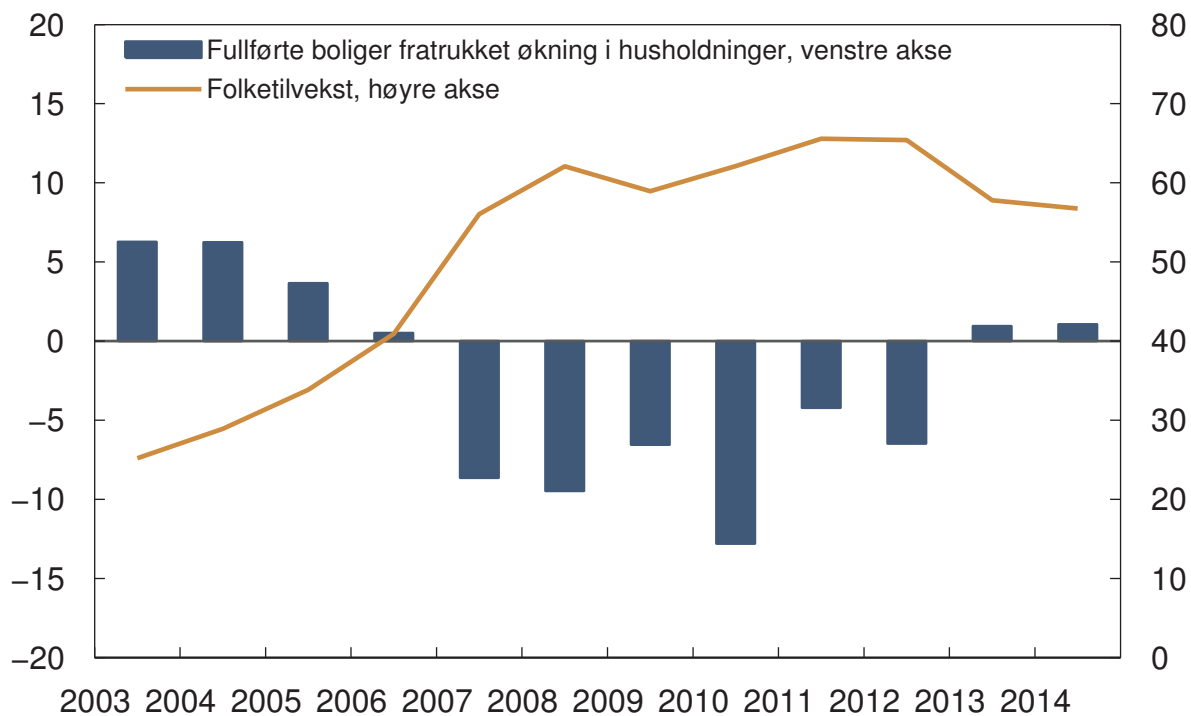

1) Statistikk for Norge fra og med oktober 2013. Tidligere tall er skjøtet bakover med veksten på Østlandet

2) Tallene publiseres annenhver måned. Månedstall er beregnet ved lineær interpolering

Kilde: Samfunnsøkonomisk Analyse AS

Figur 3.12 Differanse mellom antall fullførte boliger og økning i husholdninger¹⁾, samt folketilvekst. Tall i tusen. 2003 – 2014

1) Anslag for antall husholdninger i 2013 og 2014 grunnet brudd i serien

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.13 Kreditt fra utvalgte finansieringskilder til norske ikke-finansielle foretak. Tolvmånedersvekst.¹⁾ Prosent. Juli 2005 – juli 2015

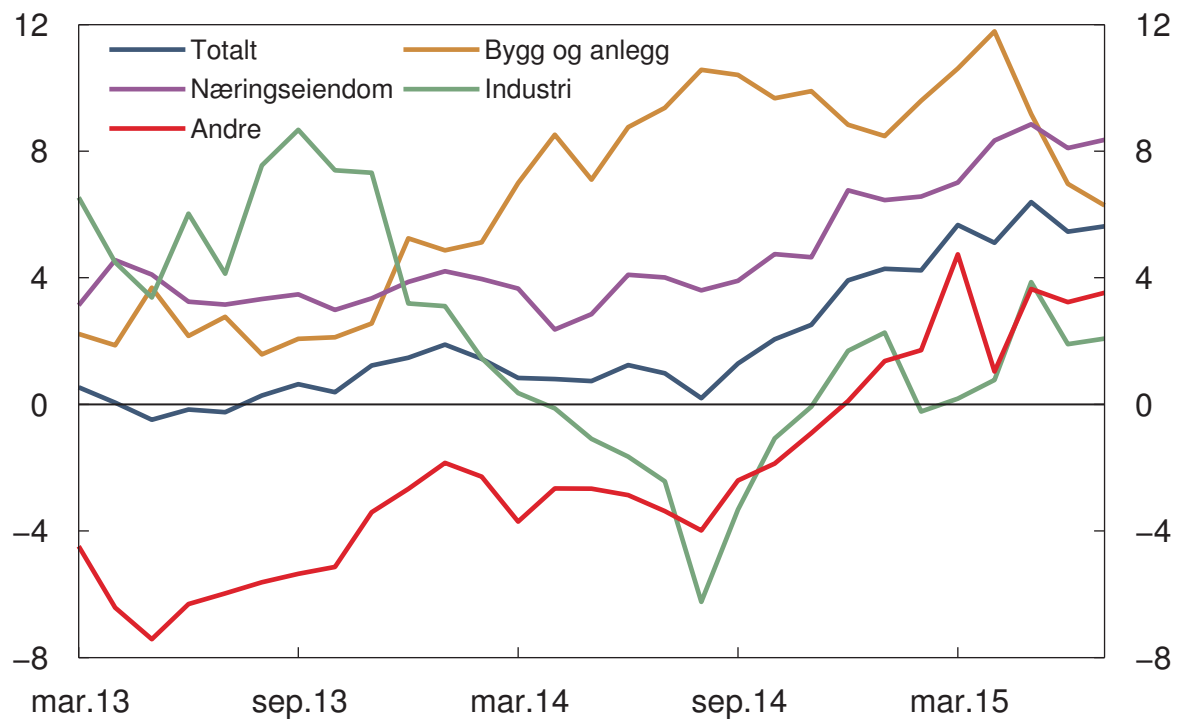

1) Beregnet basert på beholdning

2) Vekst basert på transaksjoner. Til og med juni 2015

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

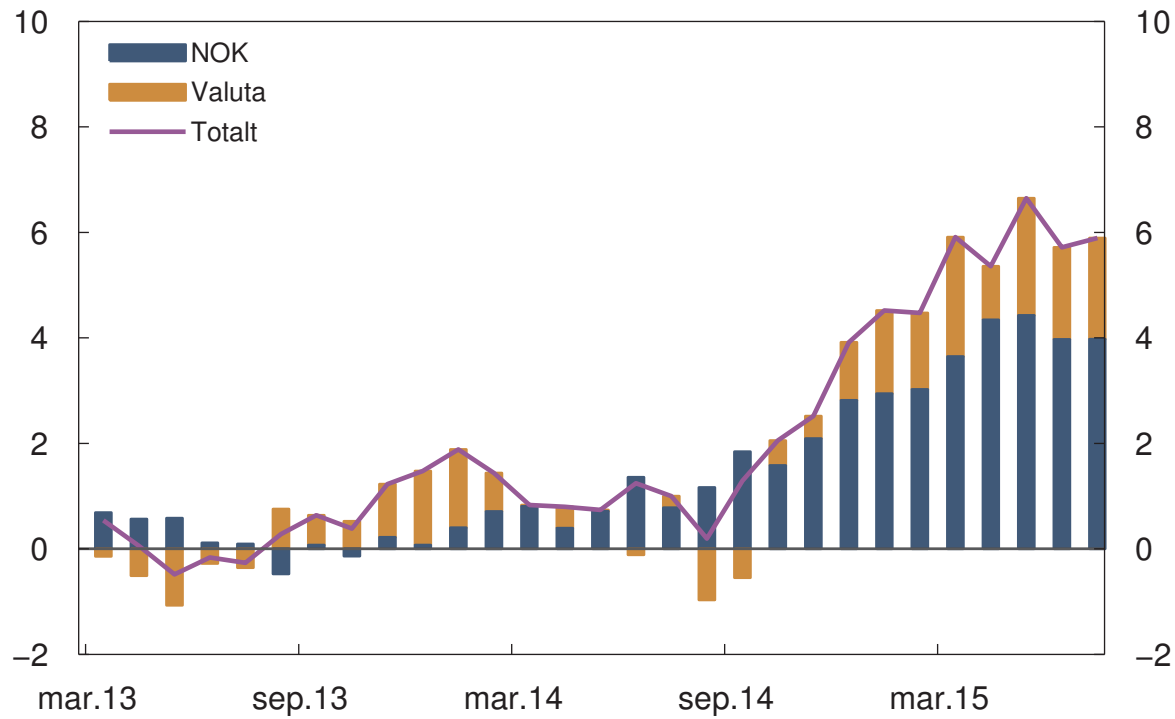
Figur 3.14 Innenlandsk kreditt til norske ikke-finansielle foretak i utvalgte næringer fra banker og kredittforetak. Tolvmånedersvekst.¹⁾ Prosent. Mars 2013 – juli 2015

1) Beregnet basert på beholdning
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.15 Innenlandsk kreditt til norske ikke-finansielle foretak fra banker og kredittforetak dekomponert i norske kroner og annen valuta.

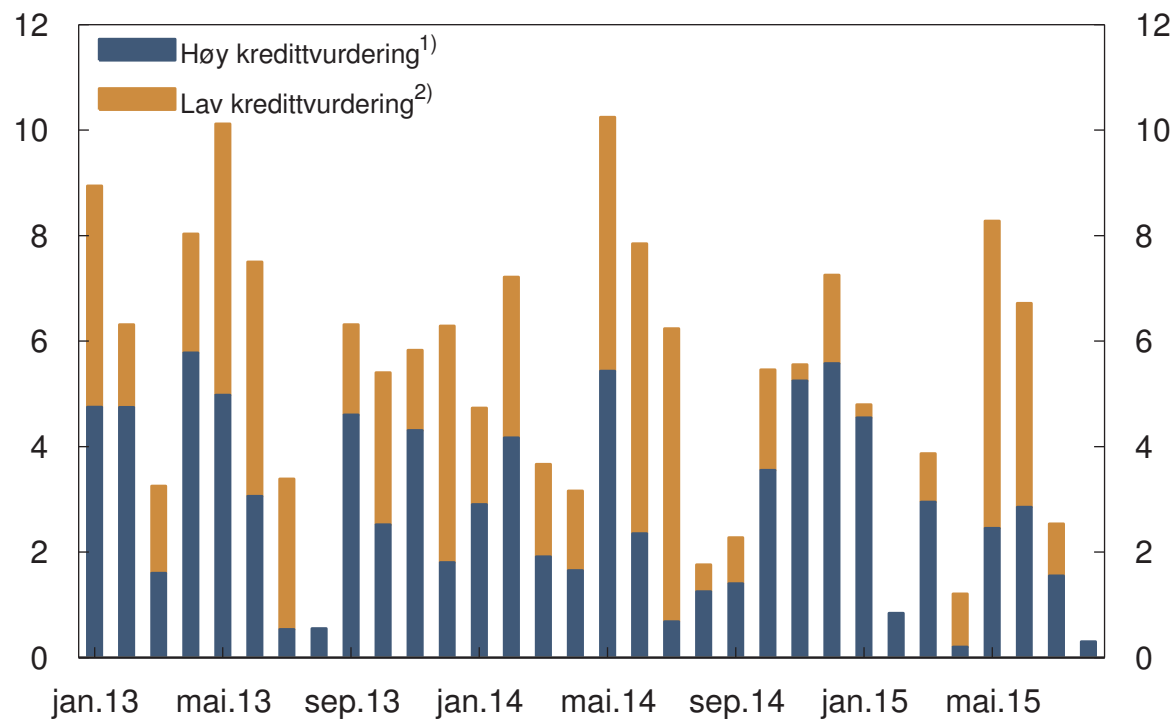
Tolv månedersvekst.¹⁾ Mars 2013 – juli 2015

1) Beregnet basert på beholdning

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3.16 Emisjonsvolum fra norskregistrerte ikke-finansielle foretak i det norske obligasjonsmarkedet. Milliarder kroner. Januar 2013 – august 2015

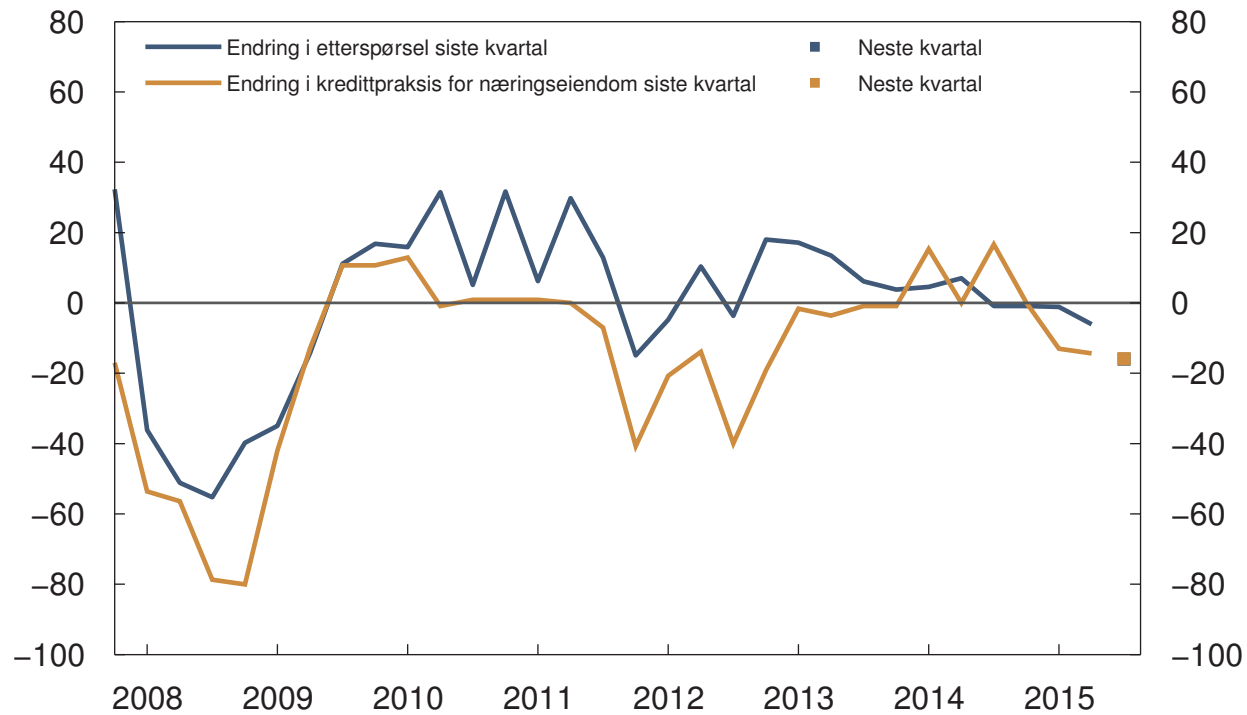

1) Foretak med kredittradering lik eller høyere enn BBB-

2) Foretak med kredittradering lavere enn BBB-

Kilde: Stamdata

Figur 3.17 Endring i etterspørsel etter lån fra ikke-finansielle foretak og endring i kredittpraksis for næringsseiendom siste kvartal og forventet¹⁾ endring neste kvartal.²⁾ Prosent. 4. kv. 2007 – 2. kv. 2015

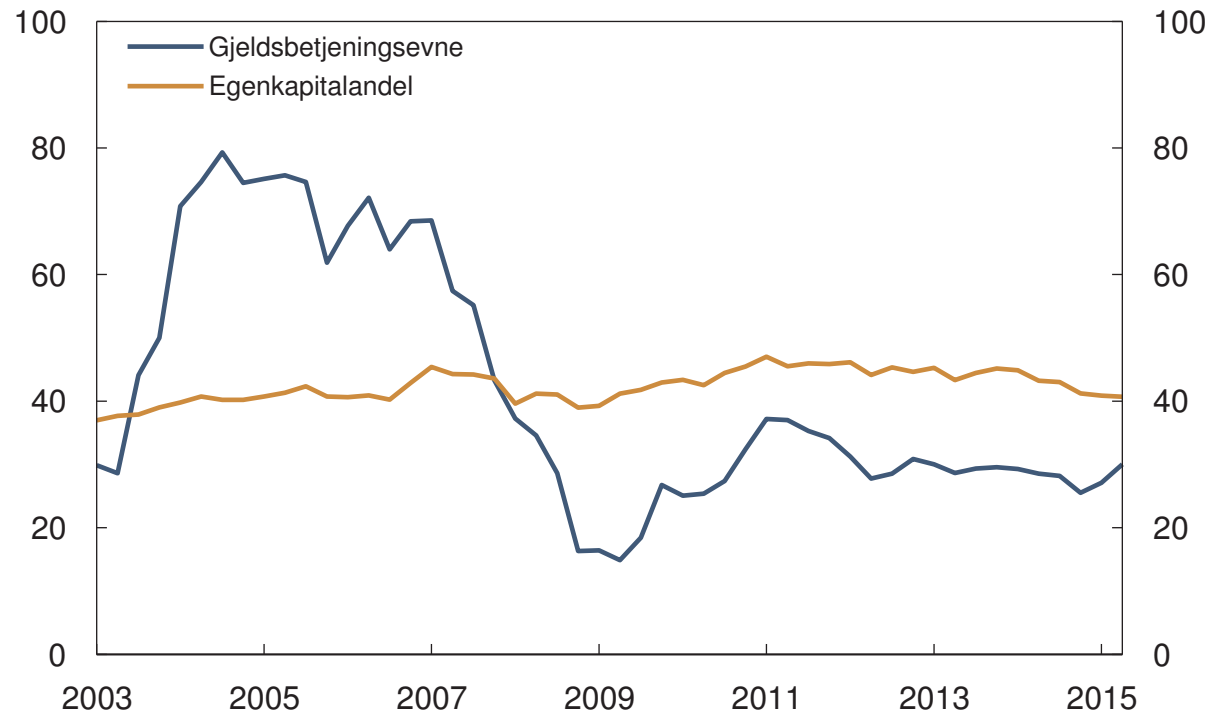

1) Forventet endring neste kvartal er tilnærmet lik i de to seriene

2) Negative tall innebærer lavere etterspørsel eller strammere kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Figur 3.18 Gjeldsbetjeningsevne¹⁾ og egenkapitalandel²⁾ i børsnoterte foretak.
 Prosent. 1. kv. 2003 – 2. kv. 2015

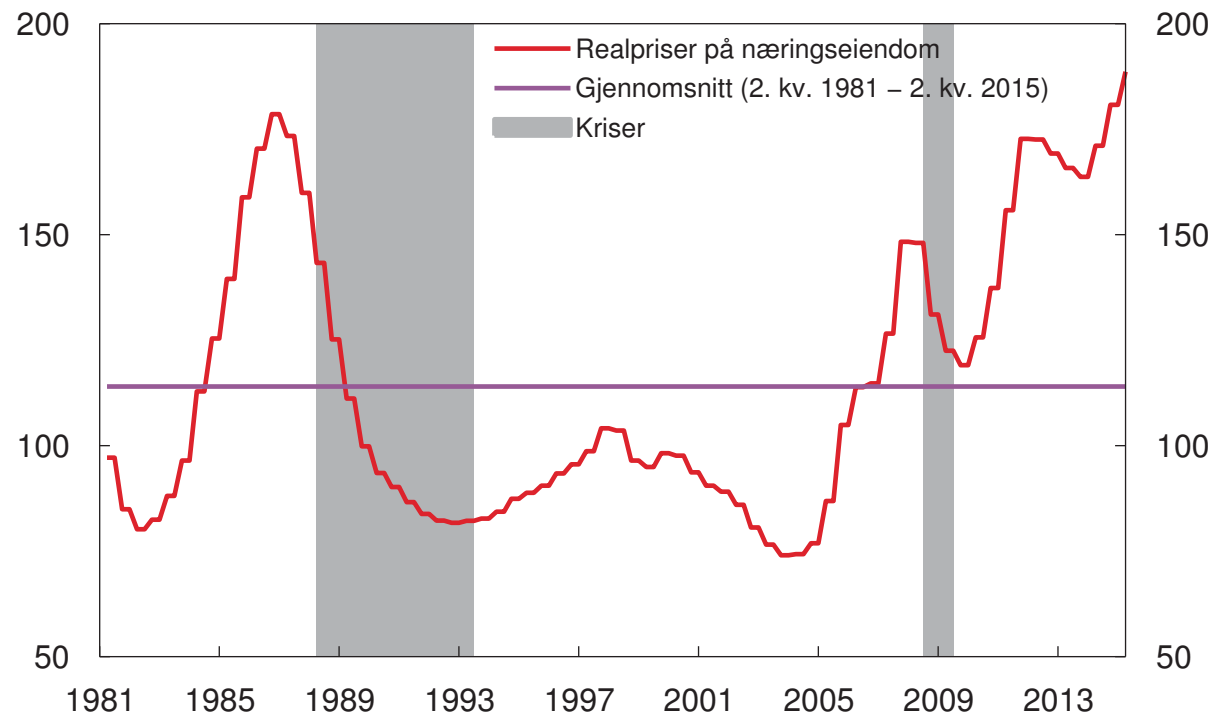

1) Resultat før skatt pluss av- og nedskrivninger siste fire kvartaler i prosent av rentebærende gjeld for norskregistrerte ikke-finansielle foretak på Oslo Børs, eksklusive Statoil. Tallet for 2. kv. 2015 er foreløpig

2) Egenkapital i prosent av eiendeler for norskregistrerte ikke-finansielle foretak på Oslo Børs, eksklusive Statoil

Kilder: Bloomberg, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

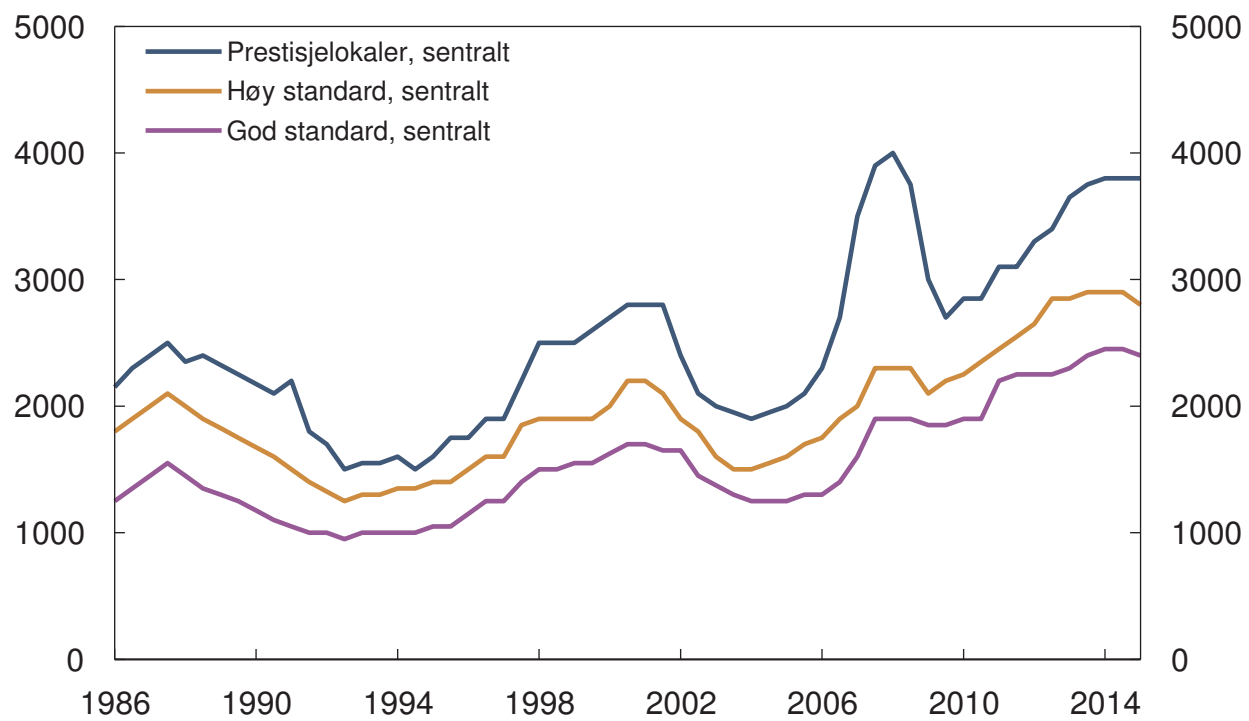
Figur 3.19 Realpriser på næringsseiendom.¹⁾
Indeks. 1998 = 100. 2. kv. 1981 – 2. kv. 2015

1) Beregnede salgspriser på kontorlokaler av høy standard, sentralt i Oslo deflatert med BNP-deflatoren for Fastlands-Norge

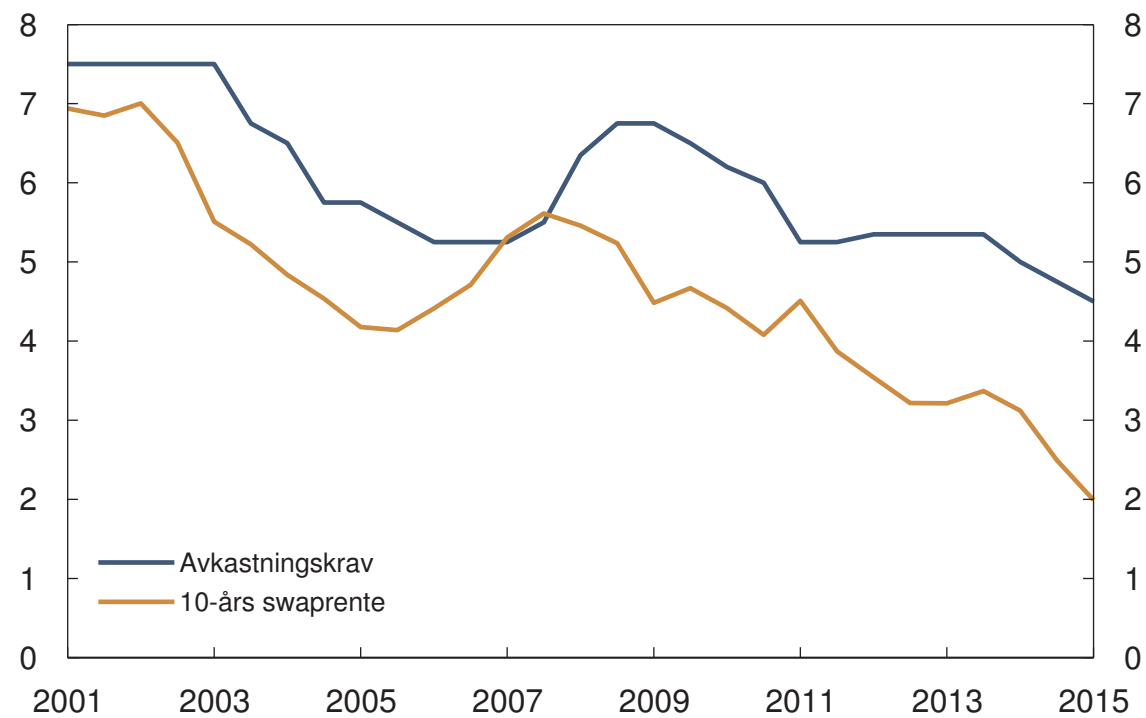
Kilder: Dagens Næringsliv, OPAK, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.20 Leiepriser for kontorlokaler i Oslo.
Kroner per kvadratmeter per år. 1. halvår 1986 – 1. halvår 2015

Kilder: OPAK og Dagens Næringsliv

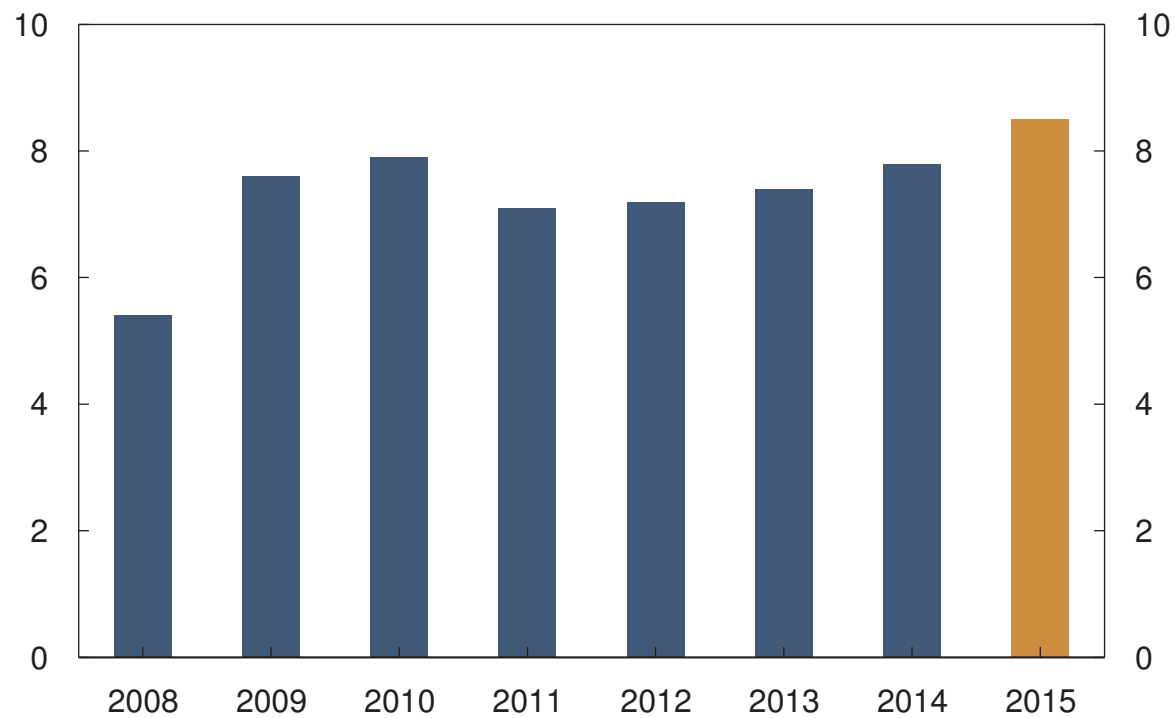
Figur 3.21 Avkastningskrav for de mest attraktive kontorlokalene i Oslo og 10-års swaprente.¹⁾ Prosent. 1. halvår 2001 – 1. halvår 2015

1) Avkastningskravet er basert på vurderinger gjort av Dagens Næringslivs ekspertpanel på næringsseiendom

Kilder: Dagens Næringsliv og Thomson Reuters

Figur 3.22 Kontorledighet i Oslo og Bærum ved utgangen av året.¹⁾
Prosent. 2008 – 2015²⁾

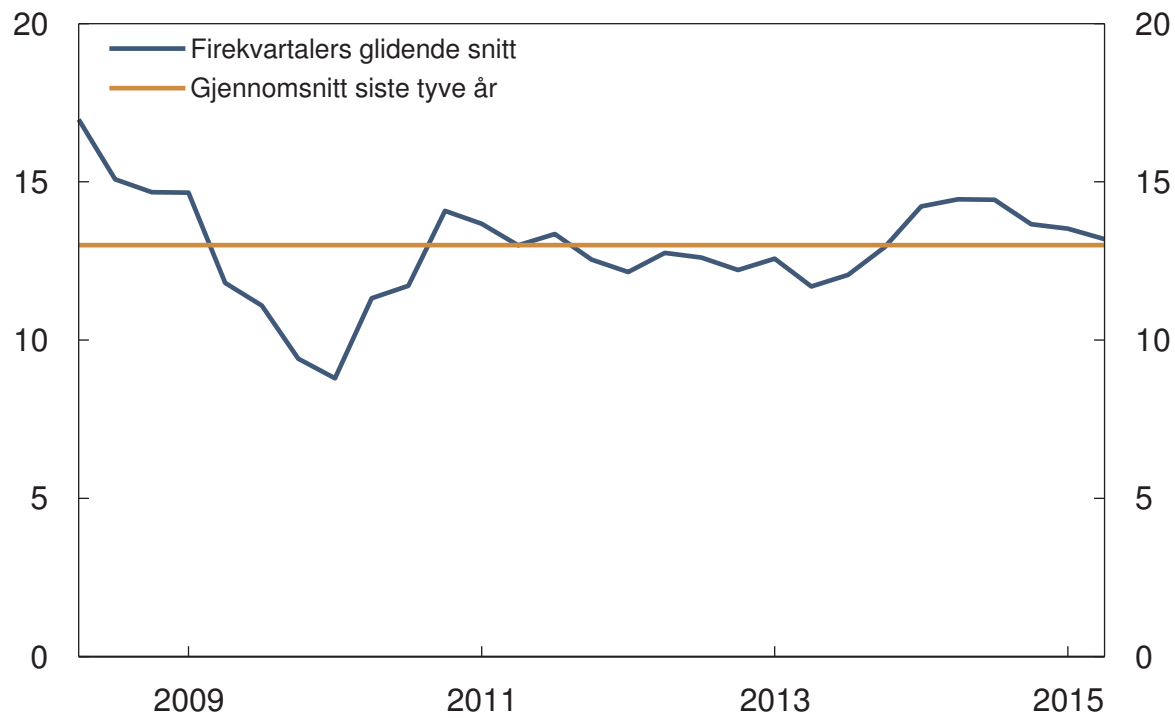

1) Beregnet som gjennomsnitt av anslag fra ulike analysemiljøer

2) Foreløpige tall for 2014. Prognoser for 2015

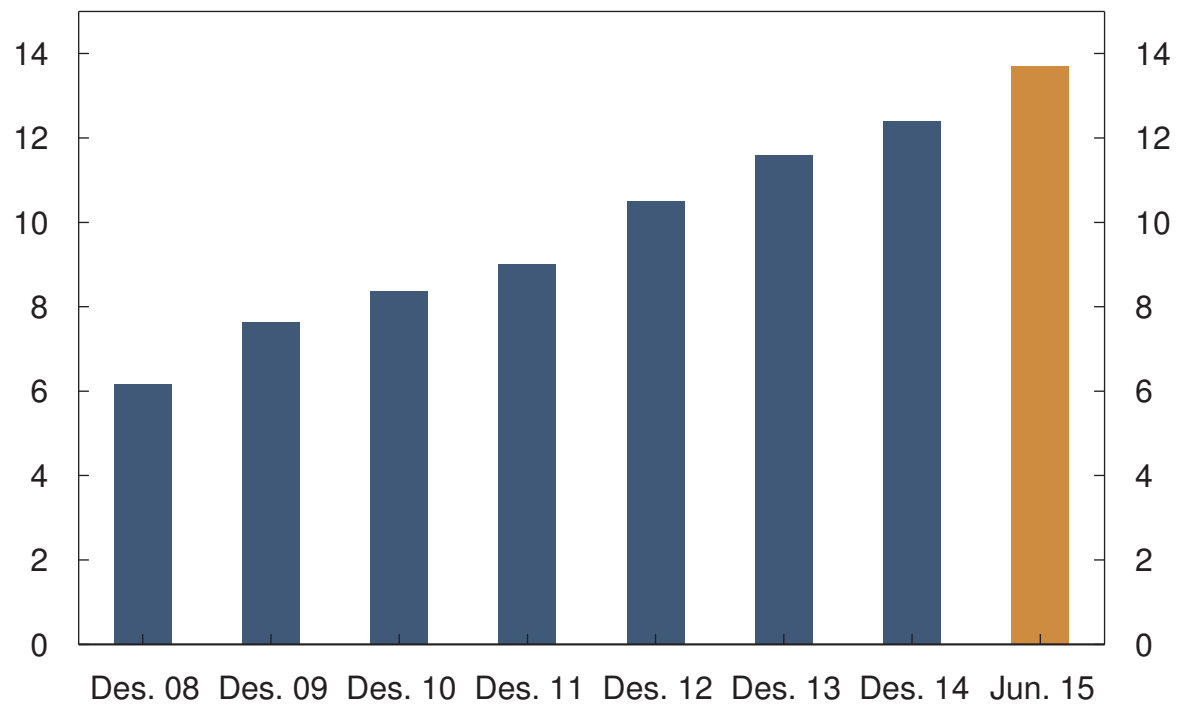
Kilde: Entras Konsensusrapport

Figur 3.23 Egenkapitalavkastning i norske banker¹⁾.
Prosent. 2. kv. 2008 – 2. kv. 2015

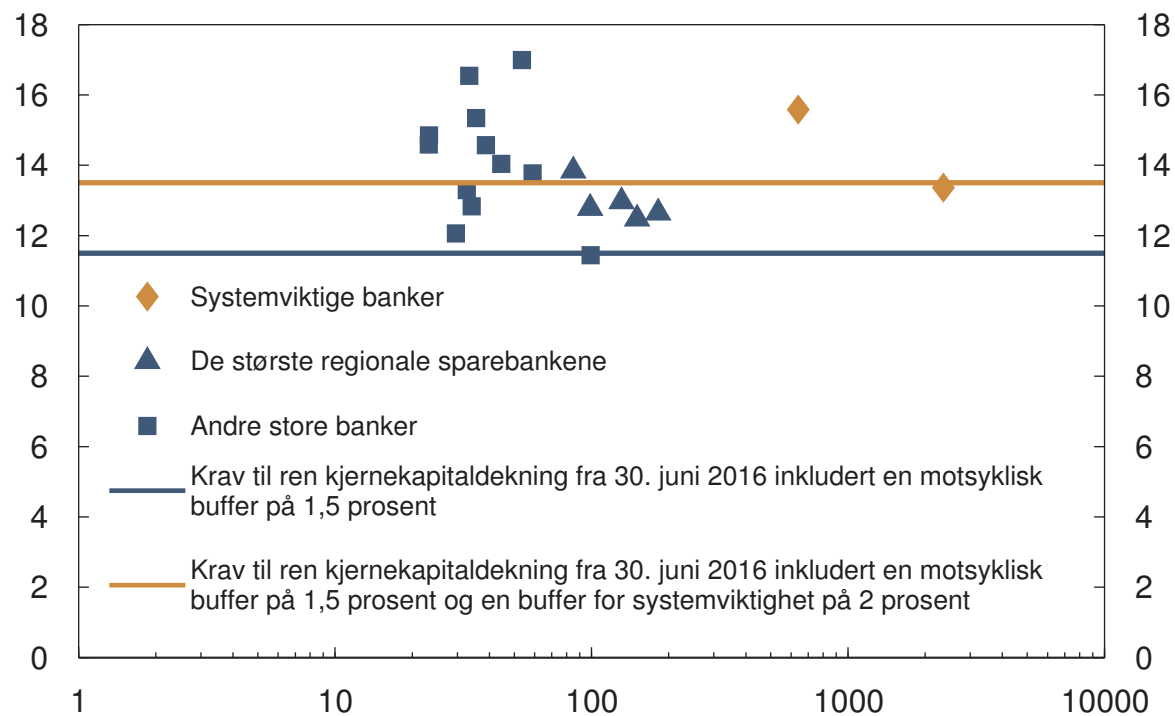
1) Vektet snitt for de syv største bankene i Norge (eksklusive Sparebank Sør fram til og med desember 2013)
Kilder: Bankkonsernernes års- og kvartalsrapporter og Norges Bank

Figur 3.24 Ren kjernekapitaldekning i bankene.¹⁾
Prosent. Desember 2008 – juni 2015

1) Vektet snitt for de syv største bankene i Norge (eksklusive Sparebank Sør fram til og med desember 2013)
Kilder: Bankkonsernernes års- og kvartalsrapporter og Norges Bank

Figur 3.25 Bankkonsernernes¹⁾ rene kjernekapitaldekning.
 Prosent. Forvaltningskapital.²⁾ Milliarder kroner. Per 30. juni 2015³⁾

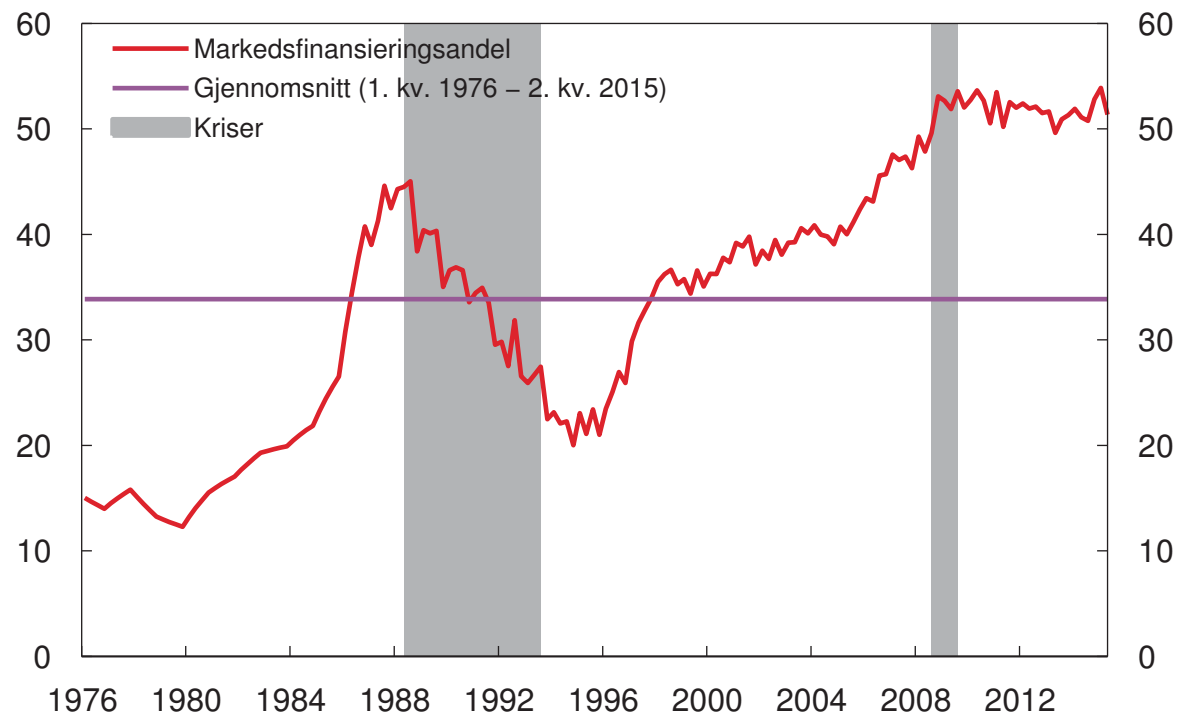
1) Bankkonsern med forvaltningskapital over 20 milliarder kroner med unntak av filialer av utenlandske banker i Norge

2) Logaritmisk skala

3) Det er antatt at hele resultatet for 1. halvår 2015 legges til den rene kjernekapitalen

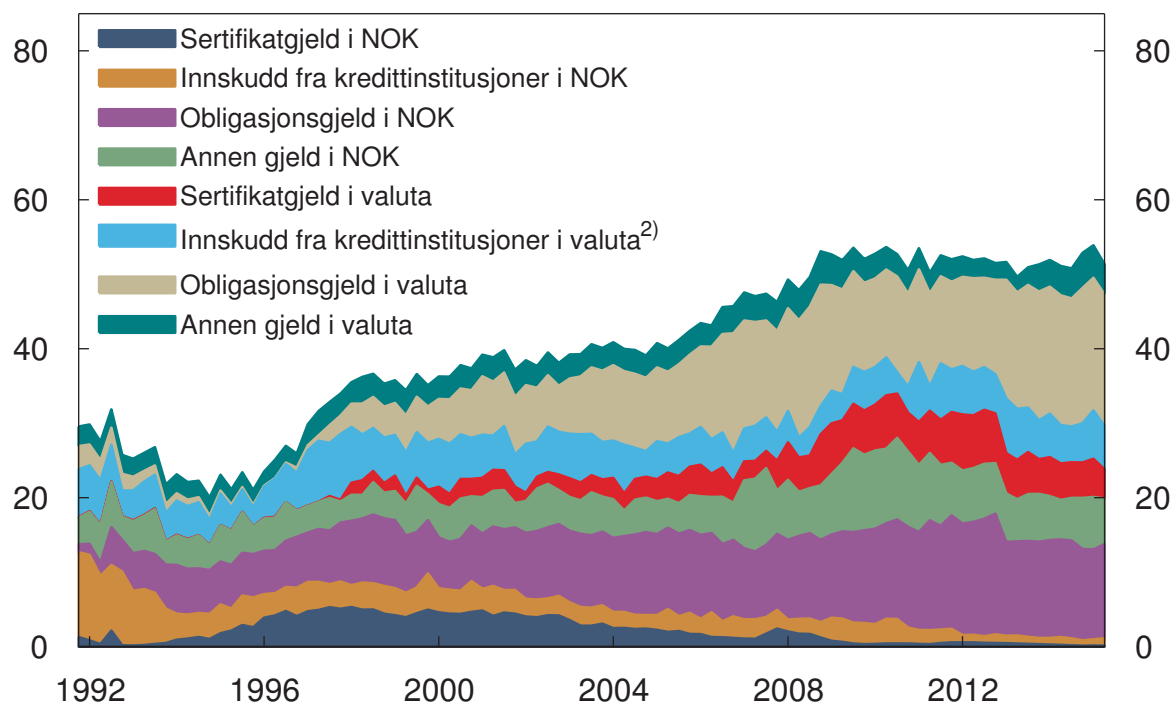
Kilder: Bankkonsernernes kvartalsrapporter og Norges Bank

Figur 3.26 Bankenes¹⁾ markedsfinansieringsandel.
Prosent. 1. kv. 1976 – 2. kv. 2015

1) Alle banker og OMF-kredittforetak i Norge med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker
Kilde: Norges Bank

Figur 3.27 Dekomponering av bankenes¹⁾ markedsfinansieringsandel.
 Andel av total finansiering. Prosent. 4. kv. 1991 – 2. kv. 2015

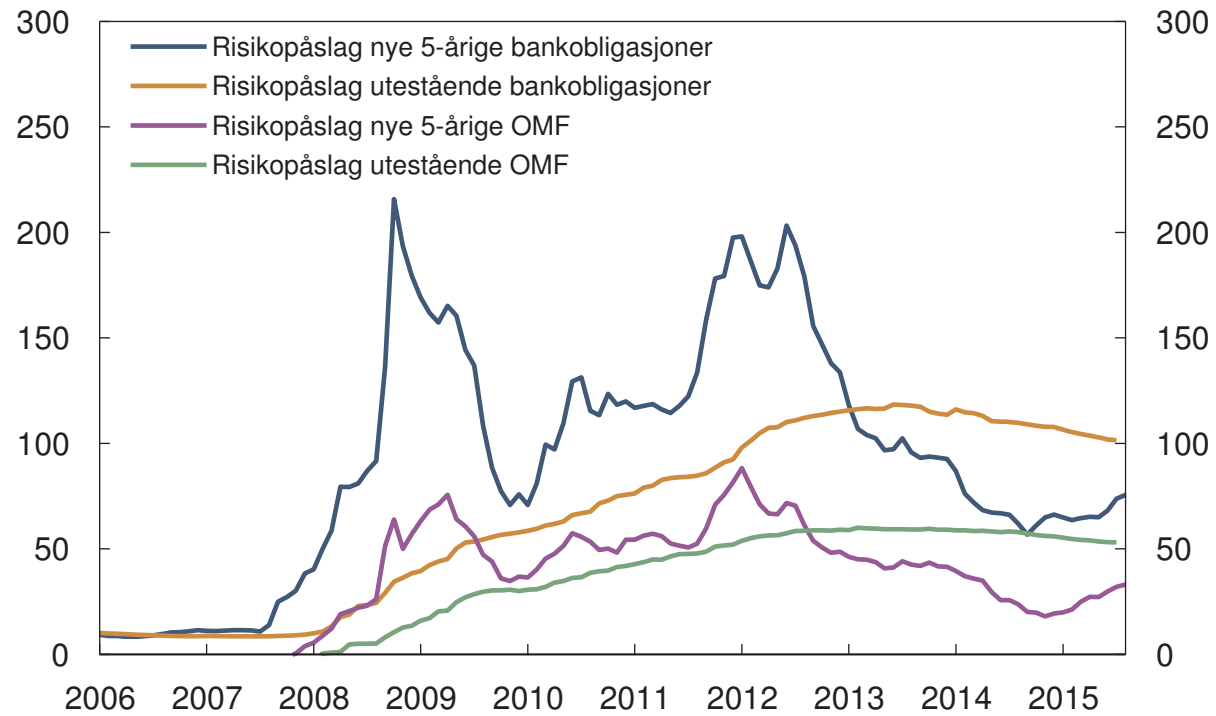

1) Alle banker og OMF-kredittforetak i Norge med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker

2) Innskudd fra kredittinstitusjoner inkluderer også innskudd fra sentralbanker

Kilde: Norges Bank

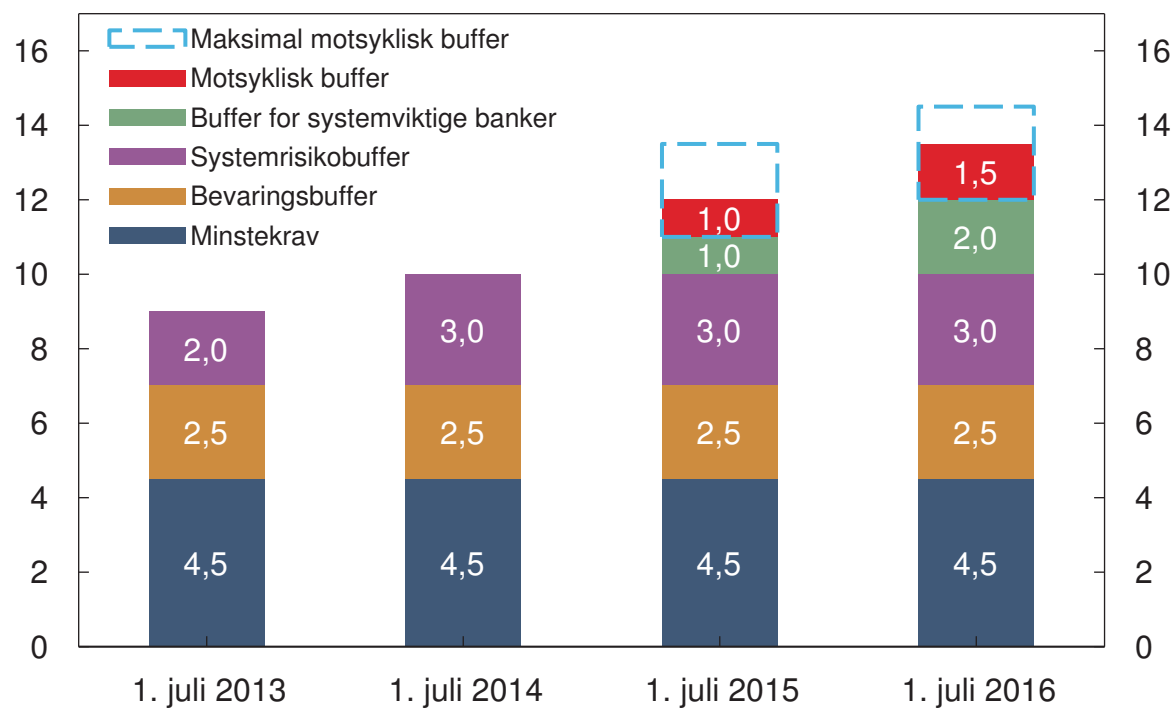
Figur 3.28 Gjennomsnittlige risikopåslag¹⁾ på ny og utestående obligasjonsgjeld for norske banker. Basispunkter. Januar 2006 – august 2015

1) Differanse mot 3-måneder NIBOR

Kilder: Bloomberg, Stamdata, DNB Markets og Norges Bank

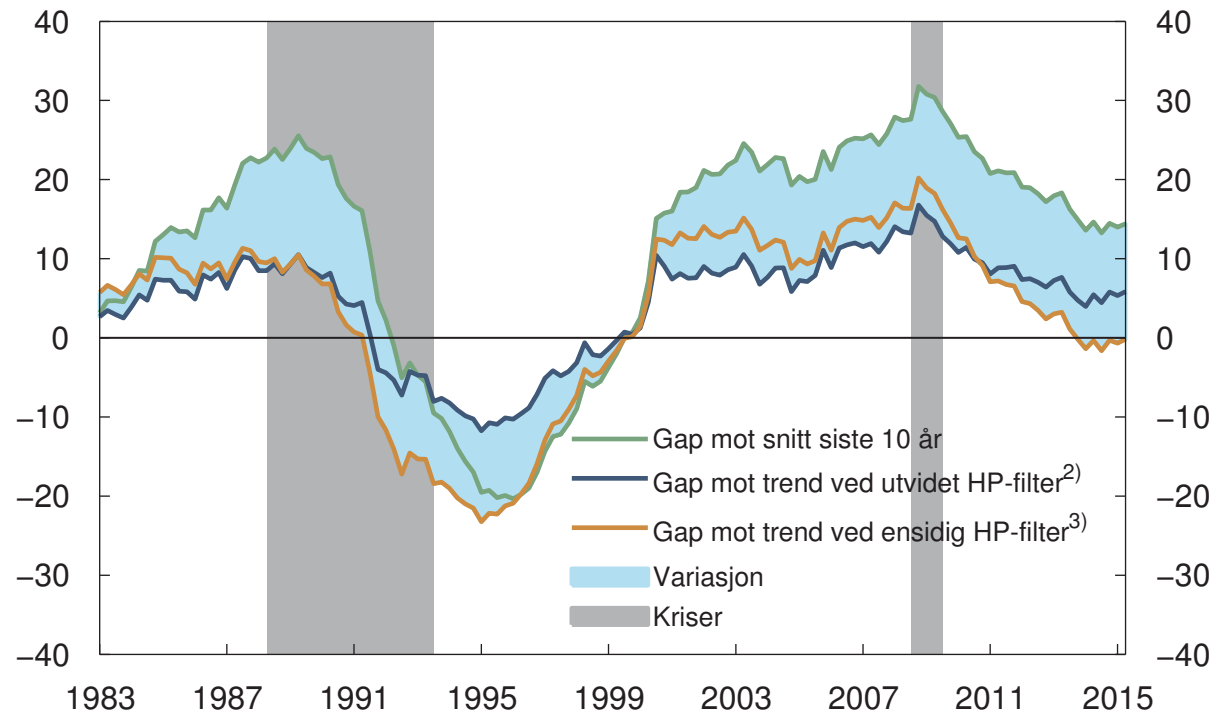
Figur 3.29 Opptrapping av krav til ren kjernekapitaldekning i nytt regelverk.
 Prosent. 1. juli 2013 – 1. juli 2016

Kilder: Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 3.30a Kredittgap. Samlet kreditt¹⁾ for Fastlands-Norge som andel av BNP for Fastlands-Norge. Avvik fra beregnede trender. Prosentenheter.

1. kv. 1983 – 2. kv. 2015

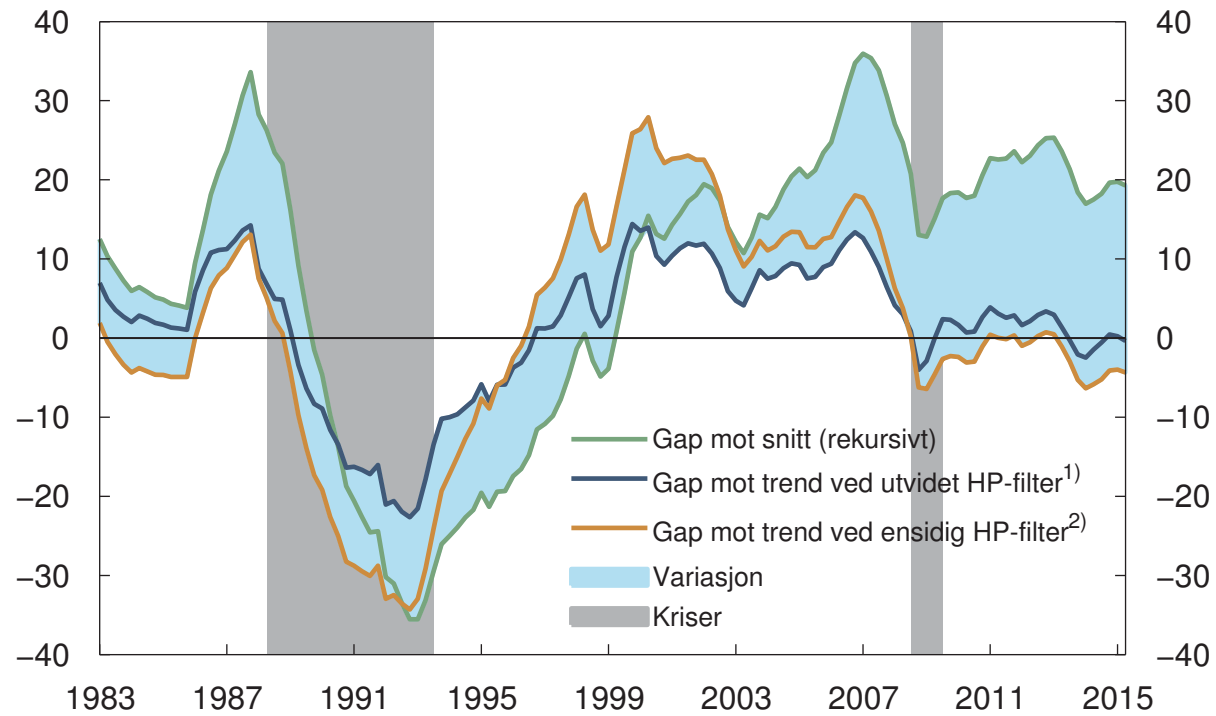
1) Summen av K2 husholdninger og K3 ikke-finansielle foretak i Fastlands-Norge (alle ikke-finansielle foretak før 1995). K3 ikke-finansielle foretak inneholder K2 ikke-finansielle foretak og utenlandsgjeld i Fastlands-Norge

2) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000

3) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000

Kilder: Statistisk sentralbyrå, IMF og Norges Bank

Figur 3.30b Boligprisgap. Boligpriser i forhold til disponibel inntekt som avvik fra beregnede trender. Prosent. 1. kv. 1983 – 2. kv. 2015

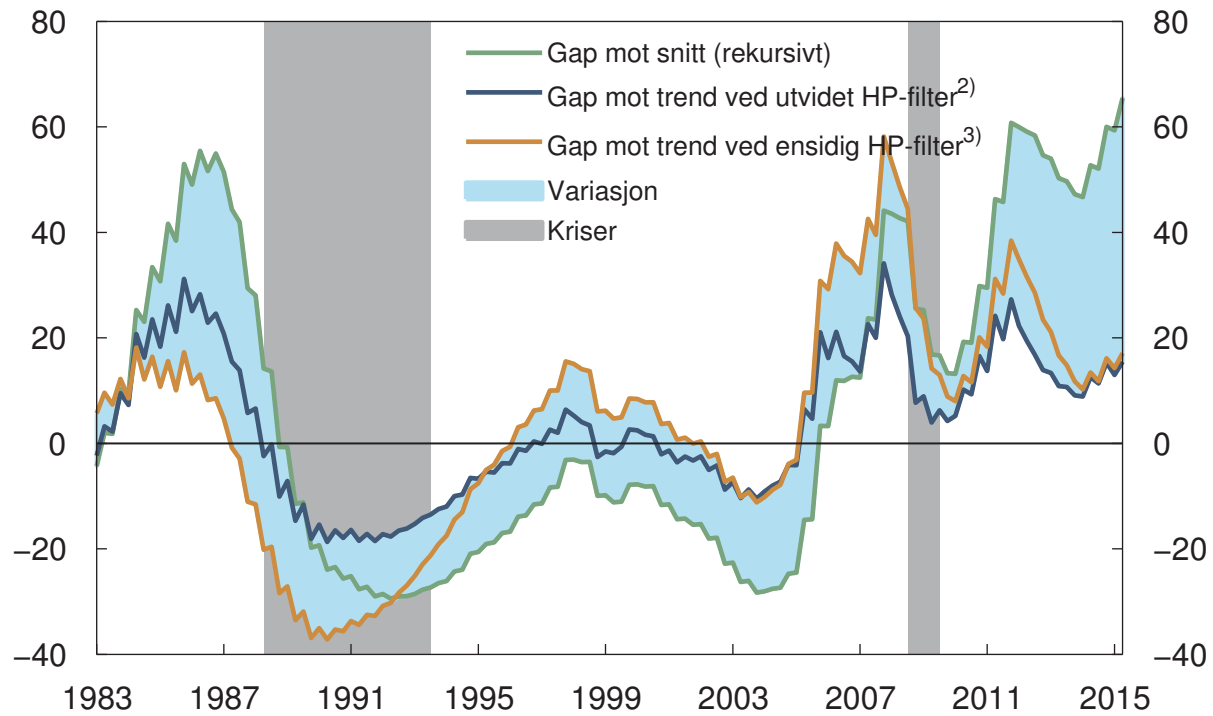

1) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000

2) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF), Finn.no, Eiendomsverdi og Norges Bank

Figur 3.30c Næringseiendomsprisgap. Realpriser på næringseiendom¹⁾ som avvik fra beregnede trender. Prosent. 1. kv. 1983 – 2. kv. 2015

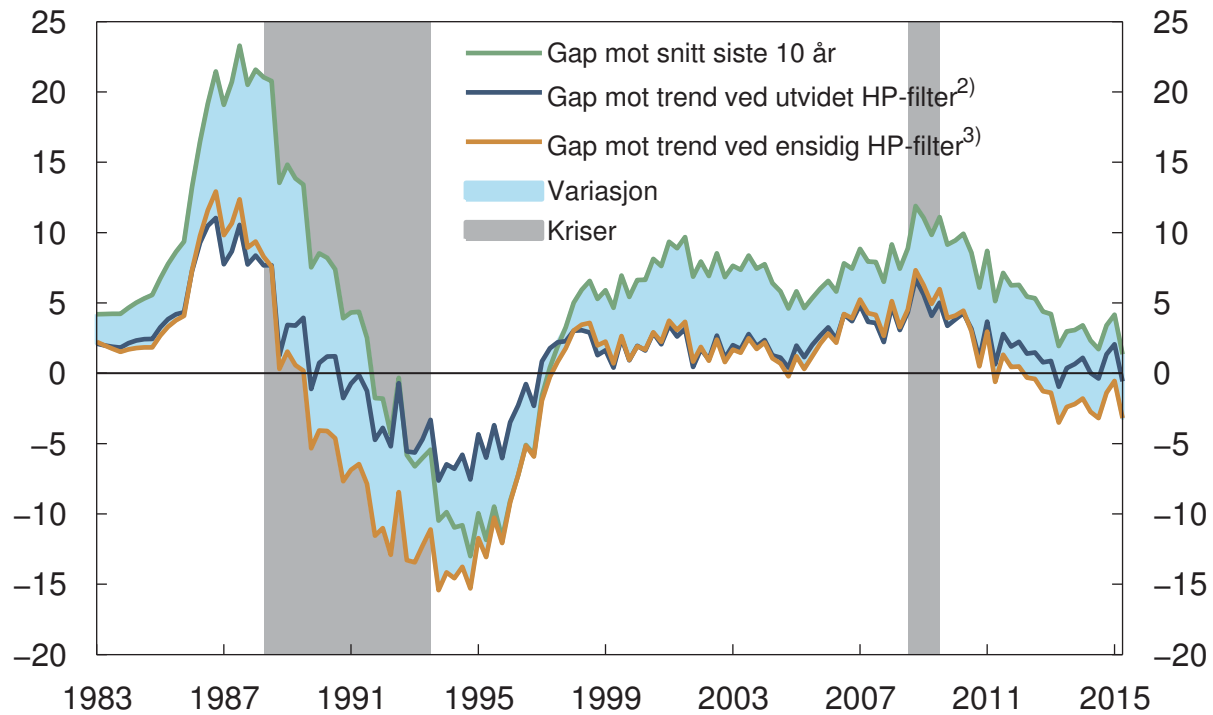
1) Beregnede salgpriser på kontorlokaler av høy standard, sentralt i Oslo deflatert med BNP-deflatoren for Fastlands-Norge

2) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000

3) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000

Kilder: Dagens Næringsliv, OPAK, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.30d Markedsfinansieringsgap. Bankenes¹⁾ markedsfinansieringsandel som avvik fra beregnede trender. Prosentenheter. 1. kv. 1983 – 2. kv. 2015

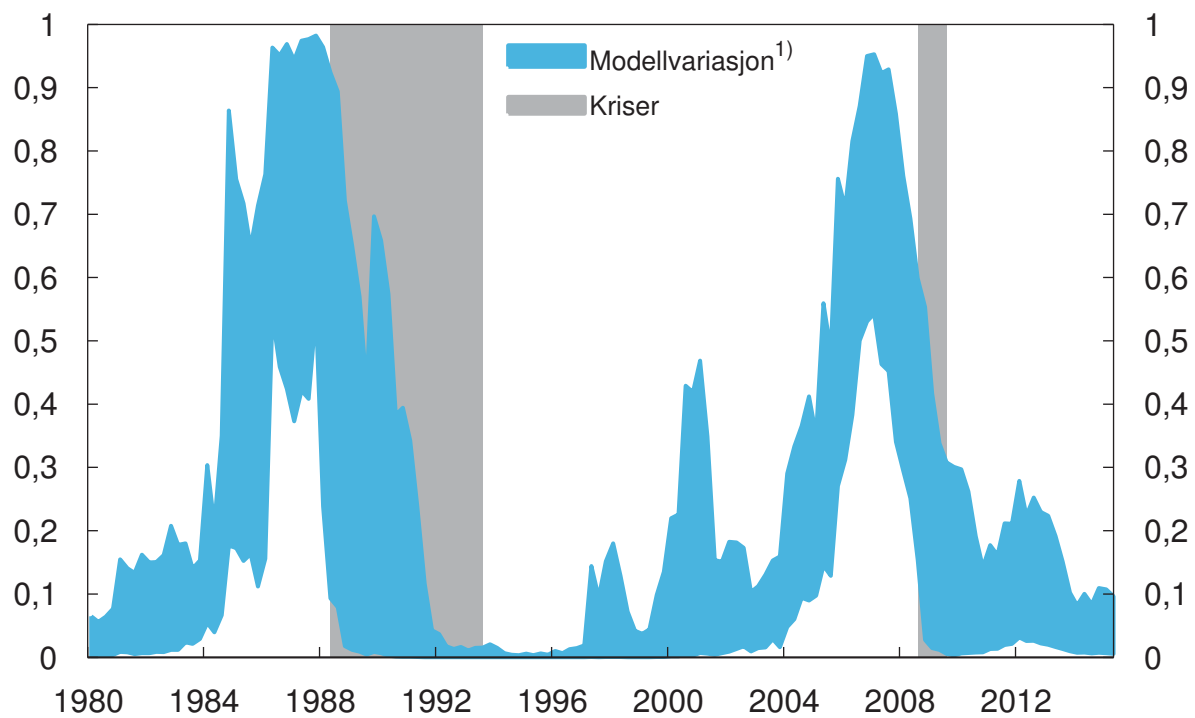
1) Alle banker og OMF-kredittforetak i Norge med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker

2) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000

3) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000

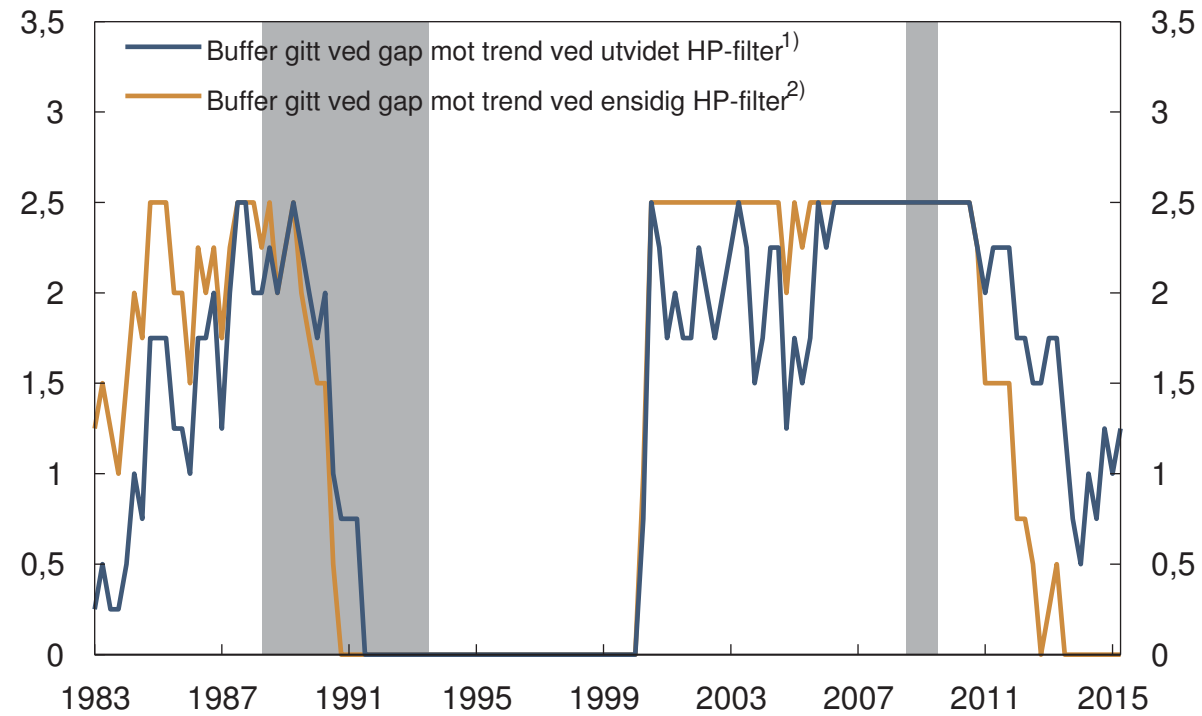
Kilde: Norges Bank

Figur 3.31 Estimerte kriesesannsynligheter fra ulike modellspesifikasjoner.
1. kv. 1980 – 2. kv. 2015

1) Modellvariasjonen er representert ved høyeste og laveste kriesesannsynlighet basert på ulike modellspesifikasjoner og trendberegninger
Kilde: Norges Bank

Figur 3.32 Referanseverdier for den motsykliske kapitalbufferen ved ulike trendberegninger. Prosent. 1. kv. 1983 – 2. kv. 2015

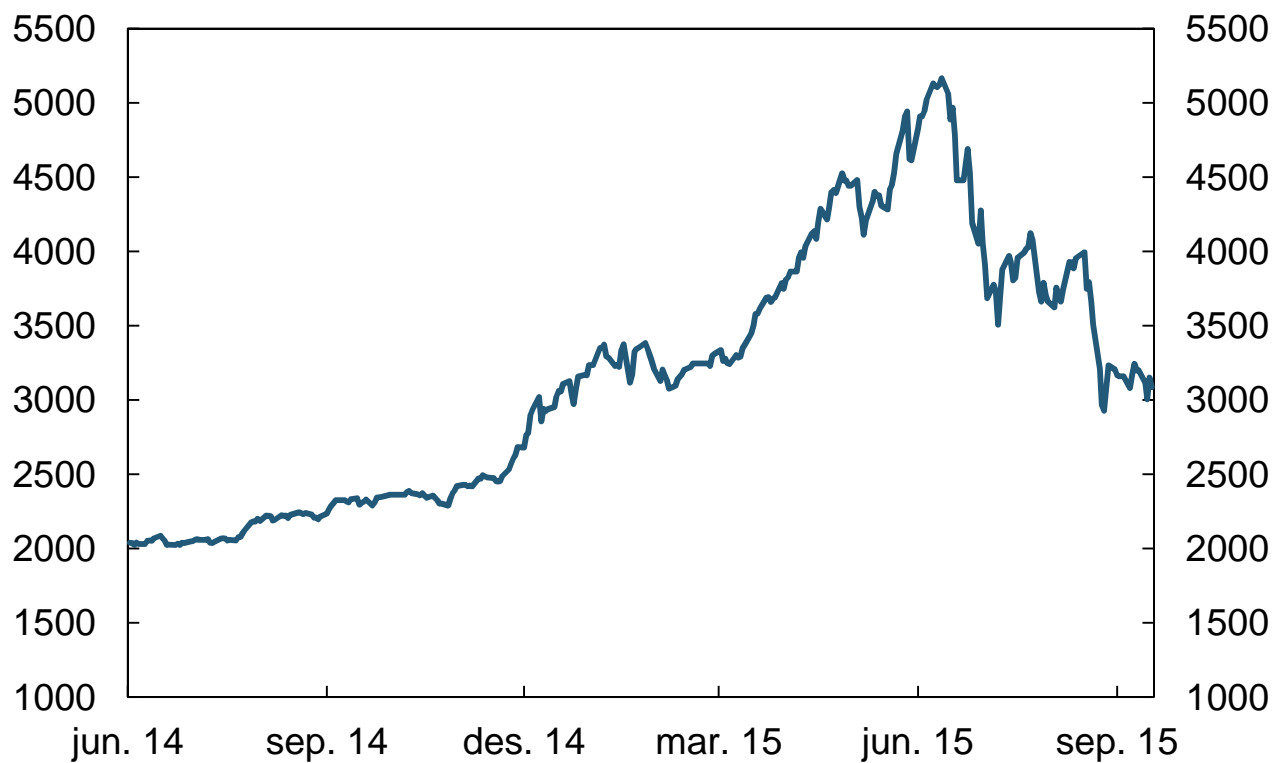

1) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000

2) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000

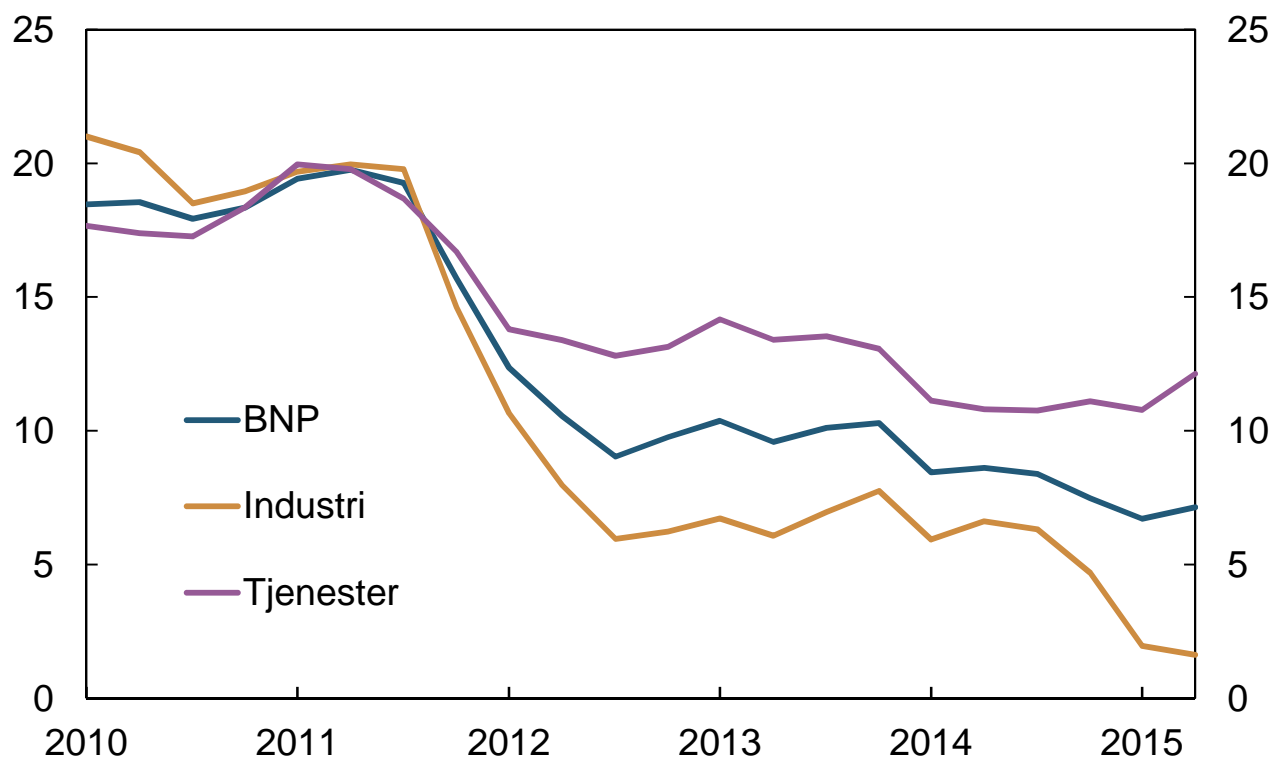
Kilder: Statistisk sentralbyrå, IMF og Norges Bank

Figur 1 Aksjemarkedet i Kina. Shanghai-indeksen.
2. juni 2014 – 18. september 2015

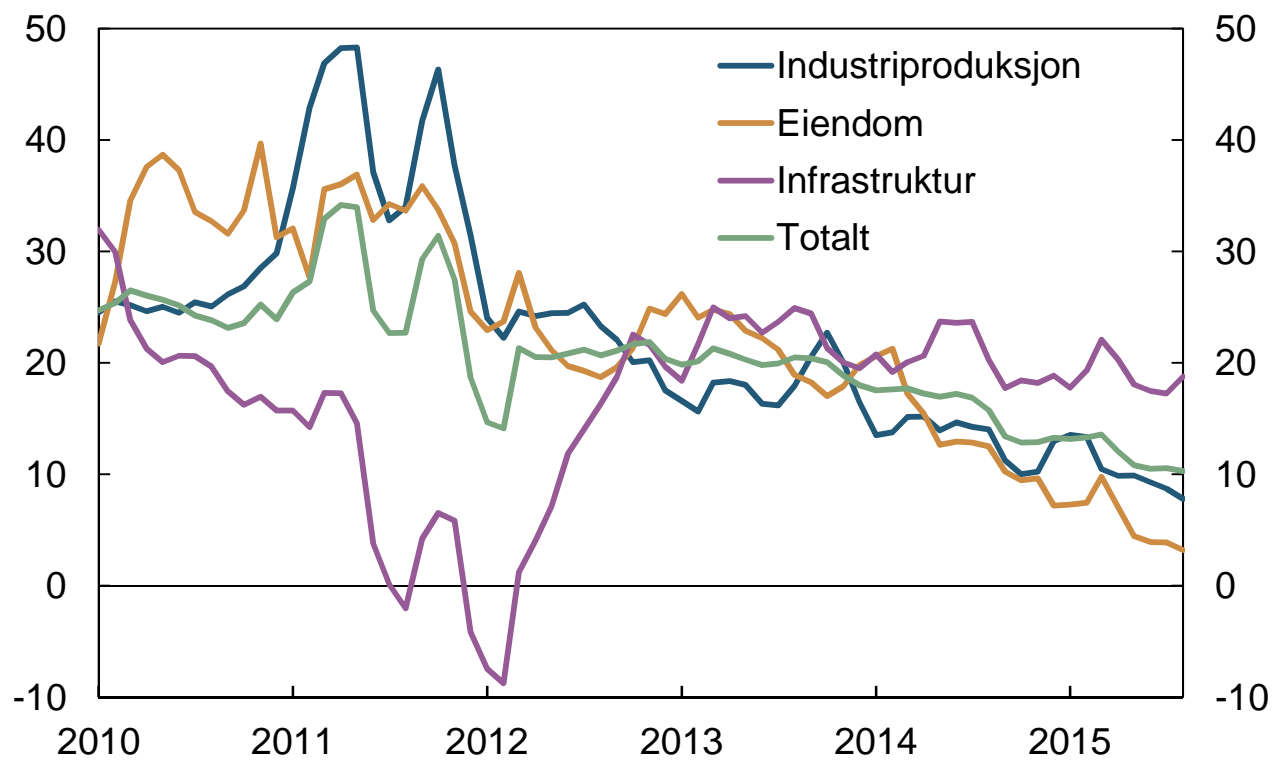
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2 BNP i Kina fordelt på næring.
Firekvartalsvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 2. kv. 2015

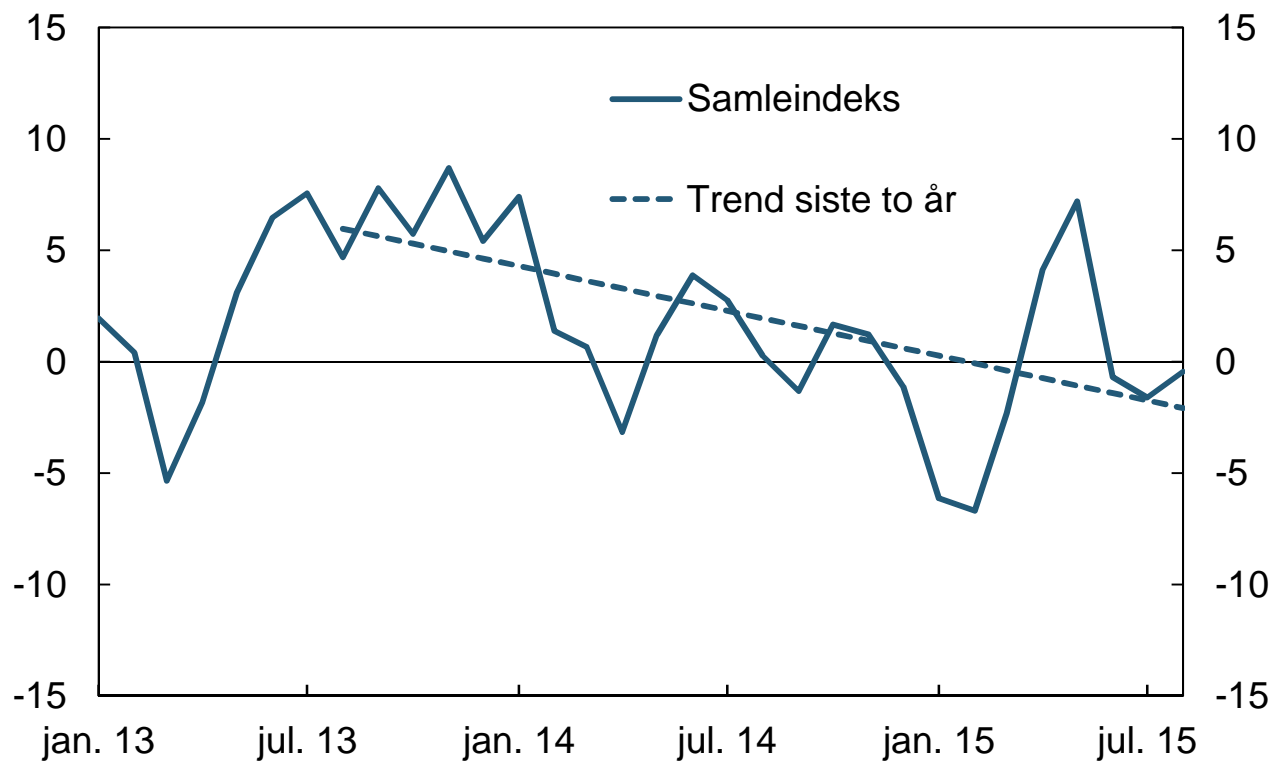
Kilder: CEIC og Norges Bank

Figur 3 Investeringer i Kina. Verditall. Tremåneders gjennomsnitt. Tolvmånedersvekst. Prosent. Januar 2010 – august 2015

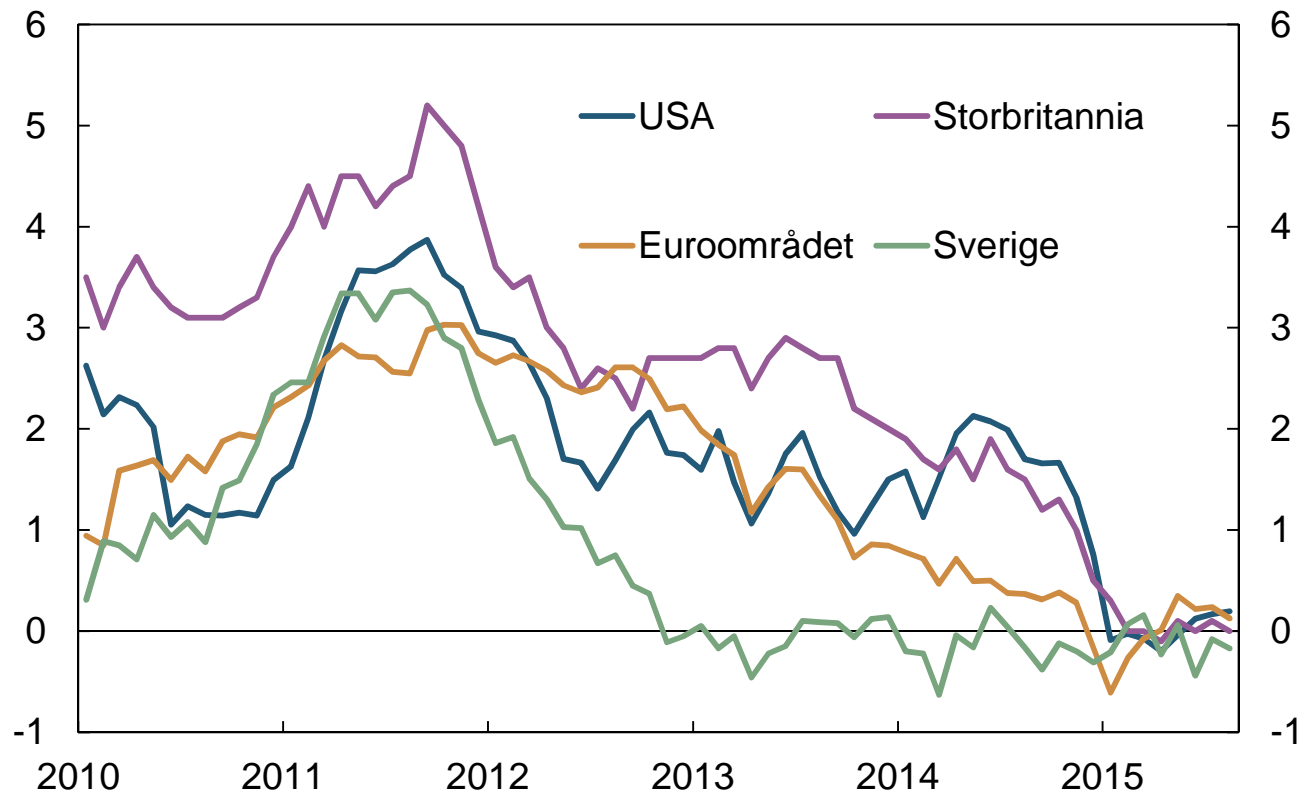
Kilder: CEIC og Norges Bank

Figur 4 Kinesisk import av metaller. Jern, kobber og aluminium.
Tre måneder over foregående tre måneder. Prosent.
Januar 2013 – august 2015

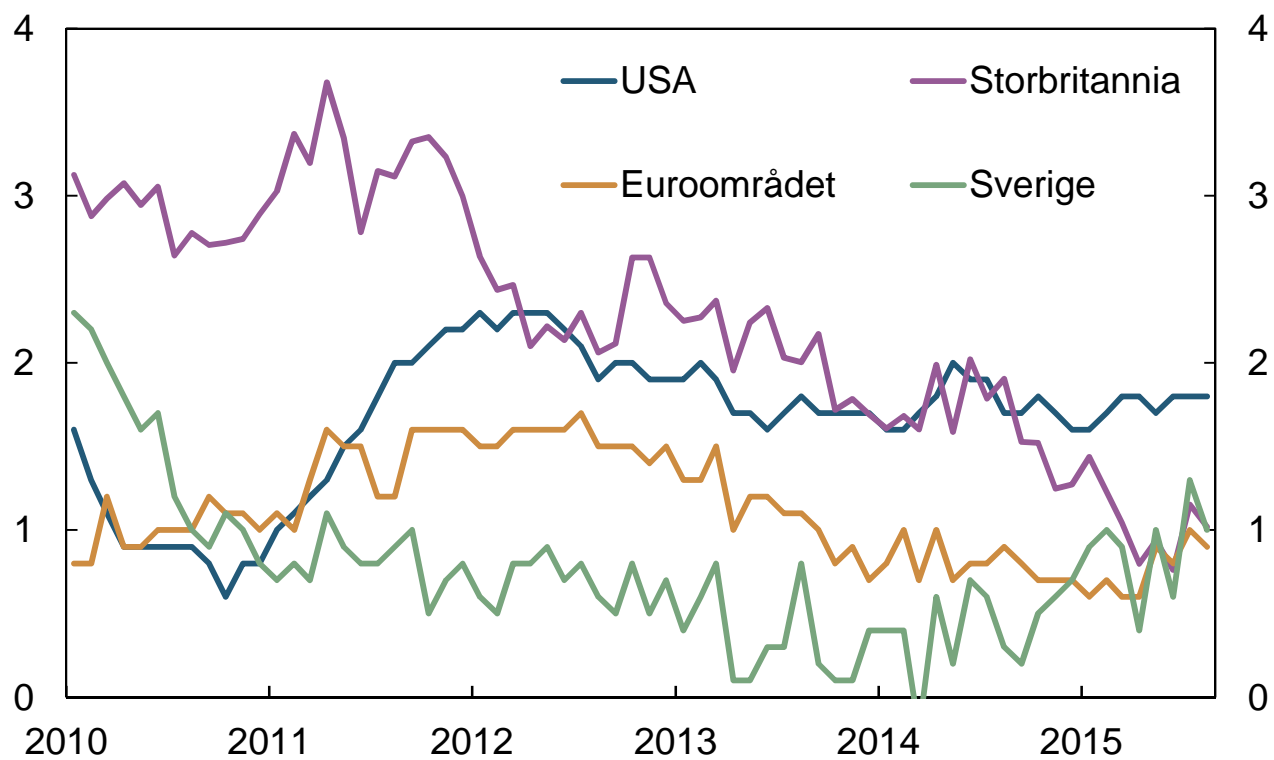
Kilder: CEIC og Norges Bank

Figur 1 Konsumpriser.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2010 – august 2015

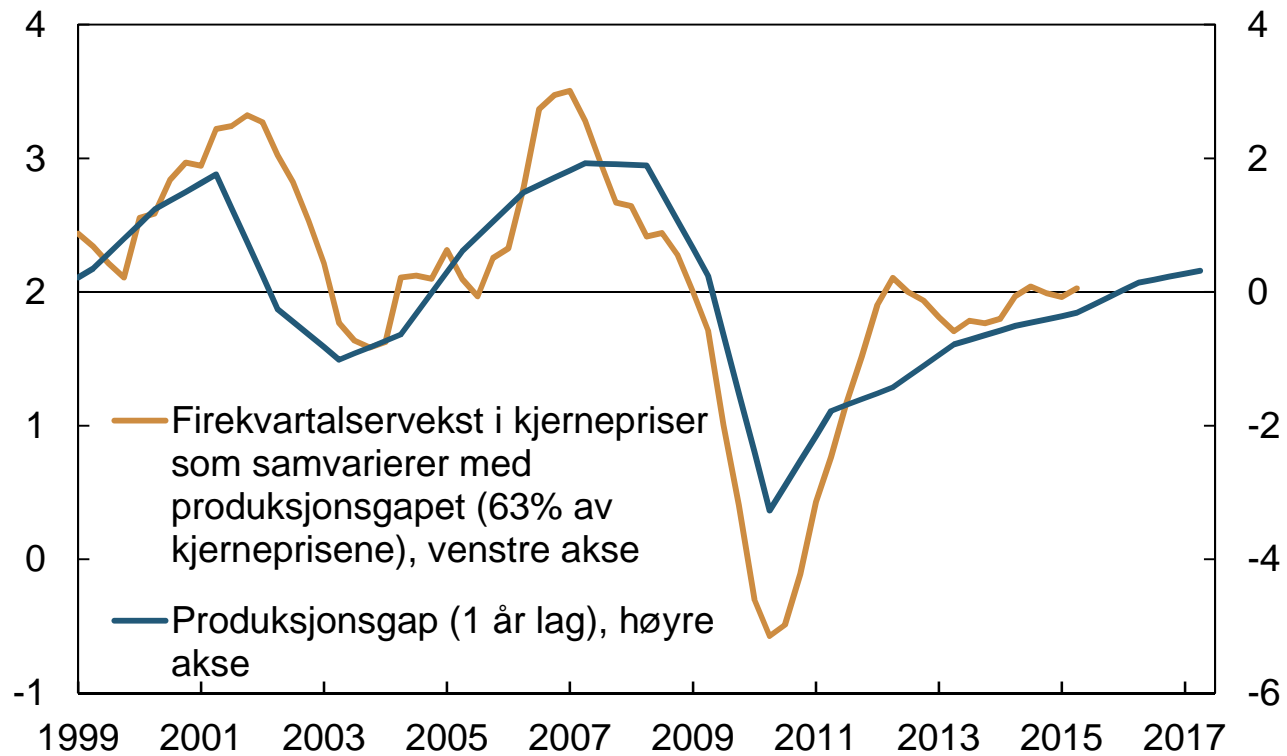
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2 Konsumpriser uten mat og energi.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2010 – august 2015

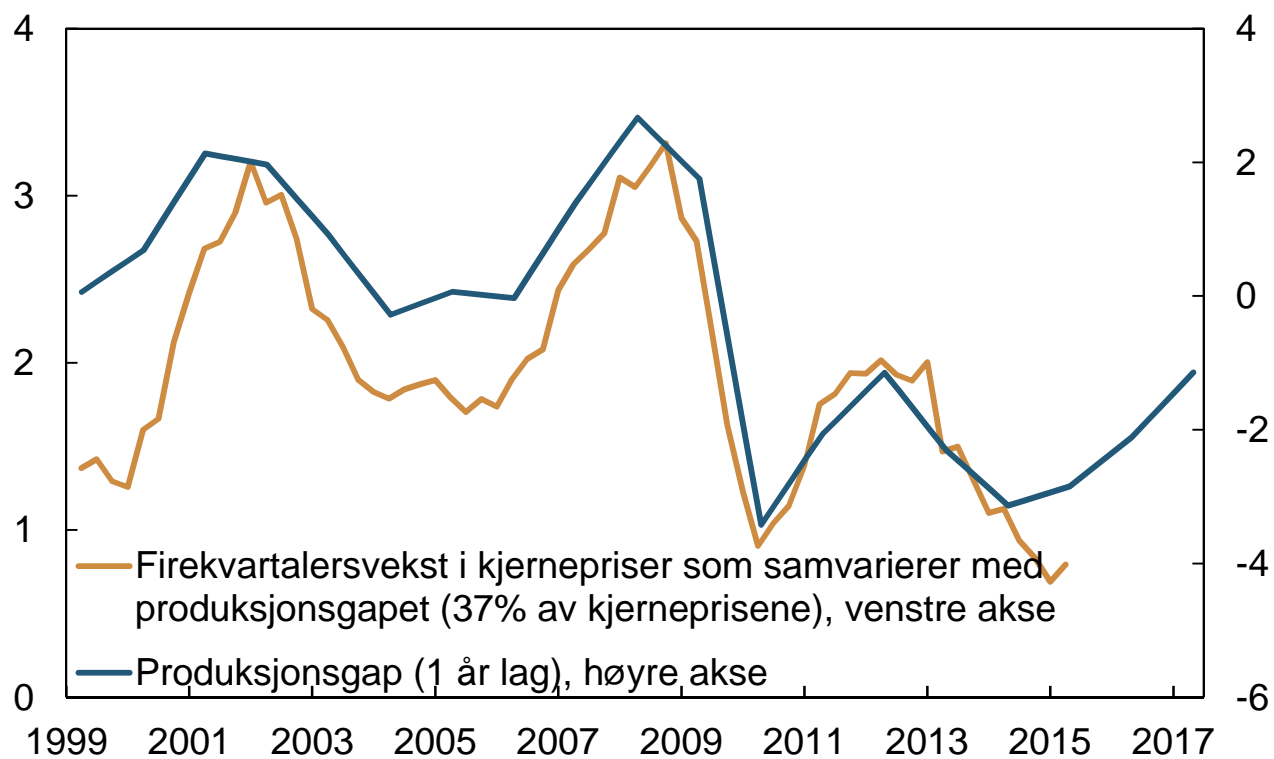
Kilde: Thomson Reuters

Figur 3 USA. Produksjonsgap¹⁾ og prisvekst i konjunktursensitive varegrupper. 1. kv. 1999 – 2. kv. 2017

1) Tall fra EU-kommisjonen
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

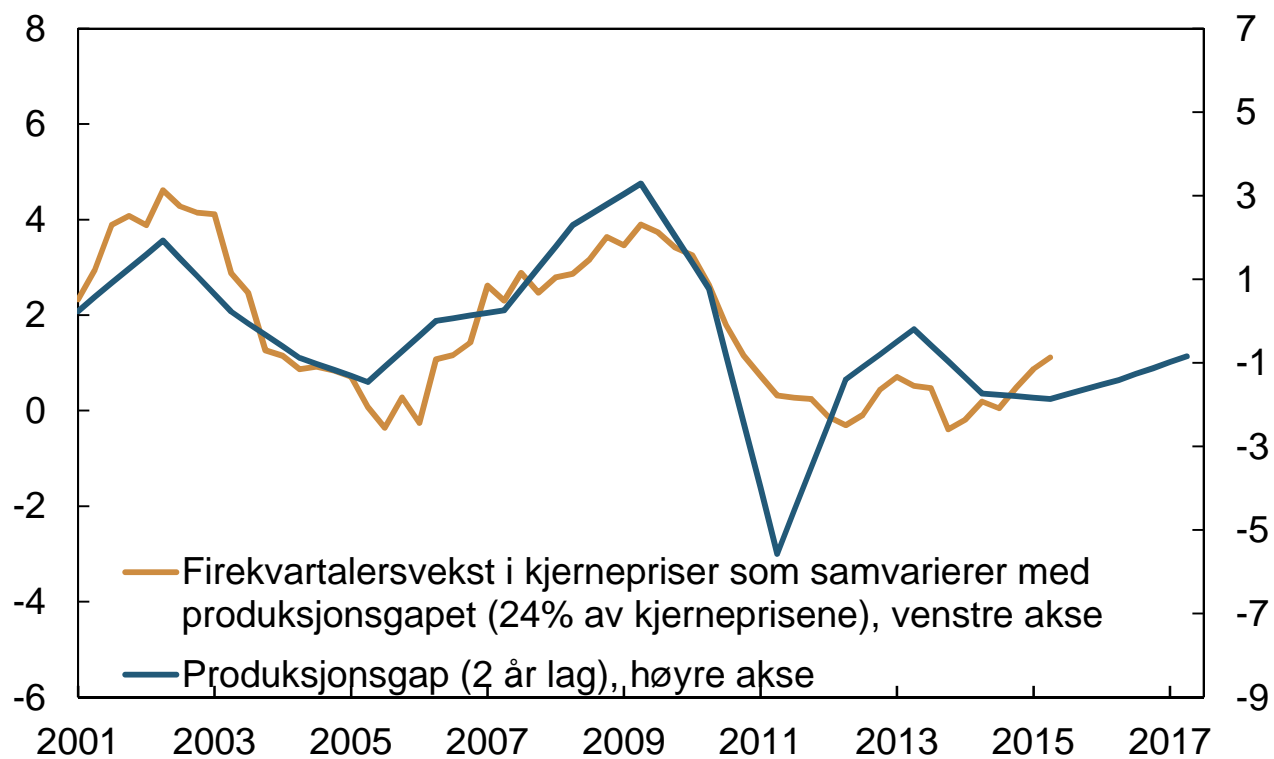
Figur 4 Euroområdet. Produksjonsgap¹⁾ og prisvekst i konjunktursensitive varegrupper. 2. kv. 1999 – 2. kv. 2017

1) Tall fra EU-kommisjonen

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

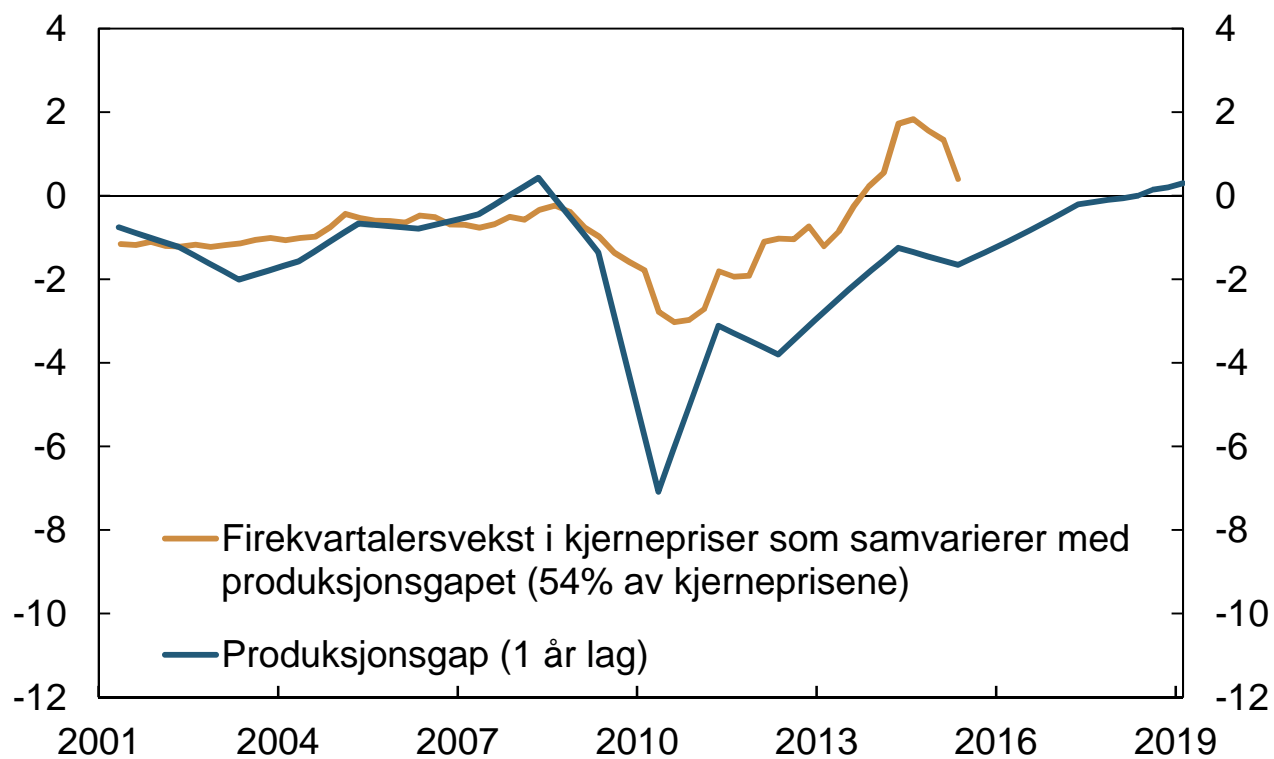
Figur 5 Sverige. Produksjonsgap¹⁾ og prisvekst i konjunktursensitive varegrupper. 1. kv. 2001 – 2. kv. 2017

1) Tall fra EU-kommisjonen

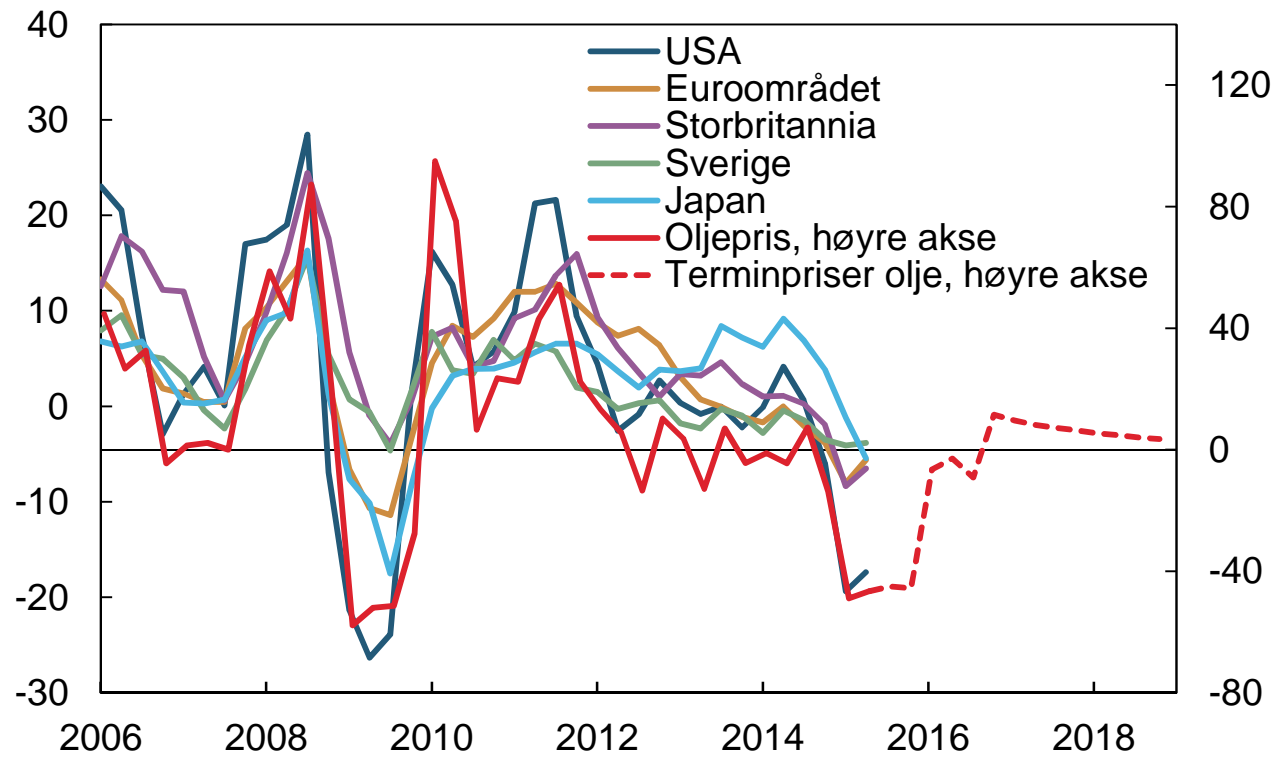
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 6 Japan. Produksjonsgap¹⁾ og prisvekst i konjunktursensitive varegrupper. 2. kv. 2001 – 1. kv. 2019

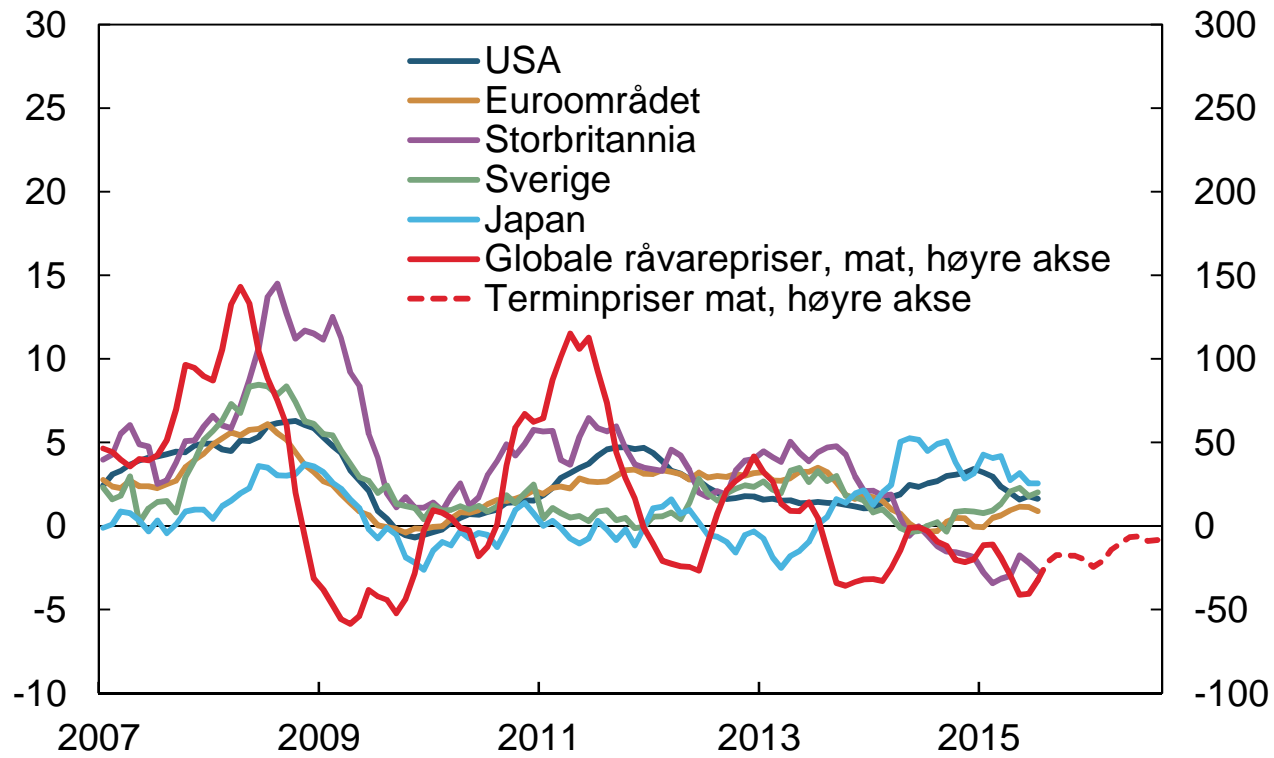
1) Historiske tall fra Cabinet Office og anslag fra Norges Bank
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 7 Oljepris i USD og energipriser i KPI.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2006 – 4. kv. 2018

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

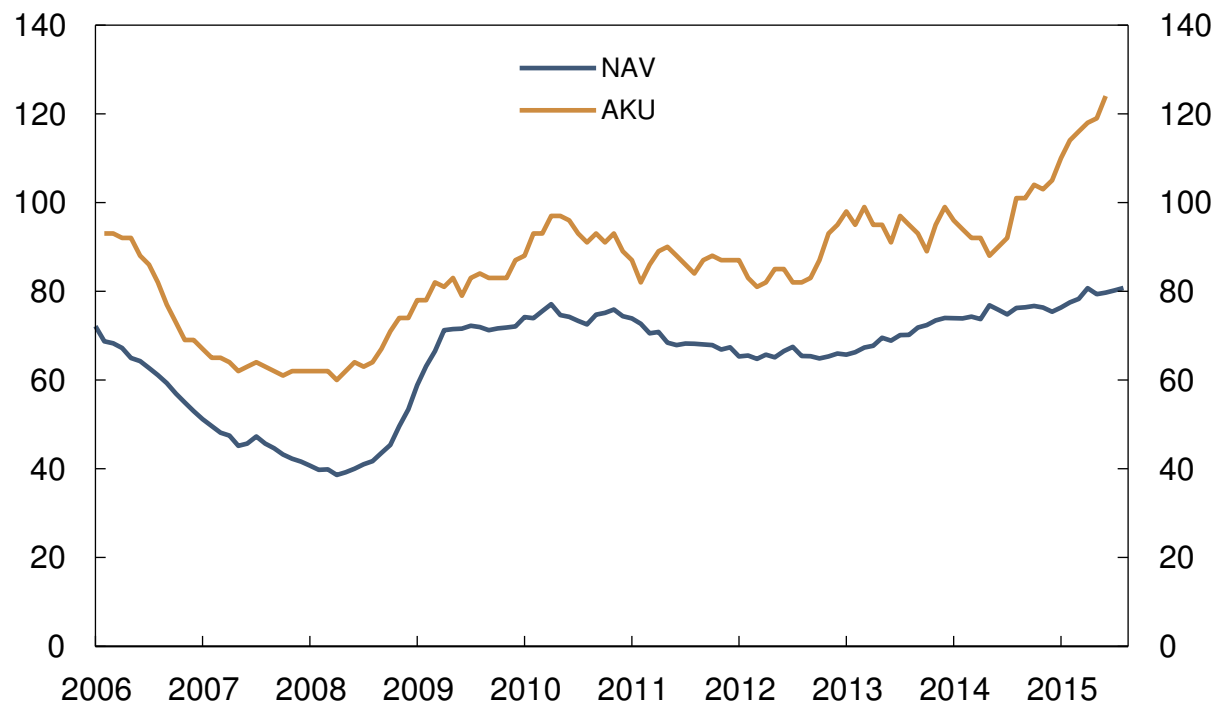
Figur 8 Globale matvarepriser og matvarepriser i KPI.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2007 – august 2016

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

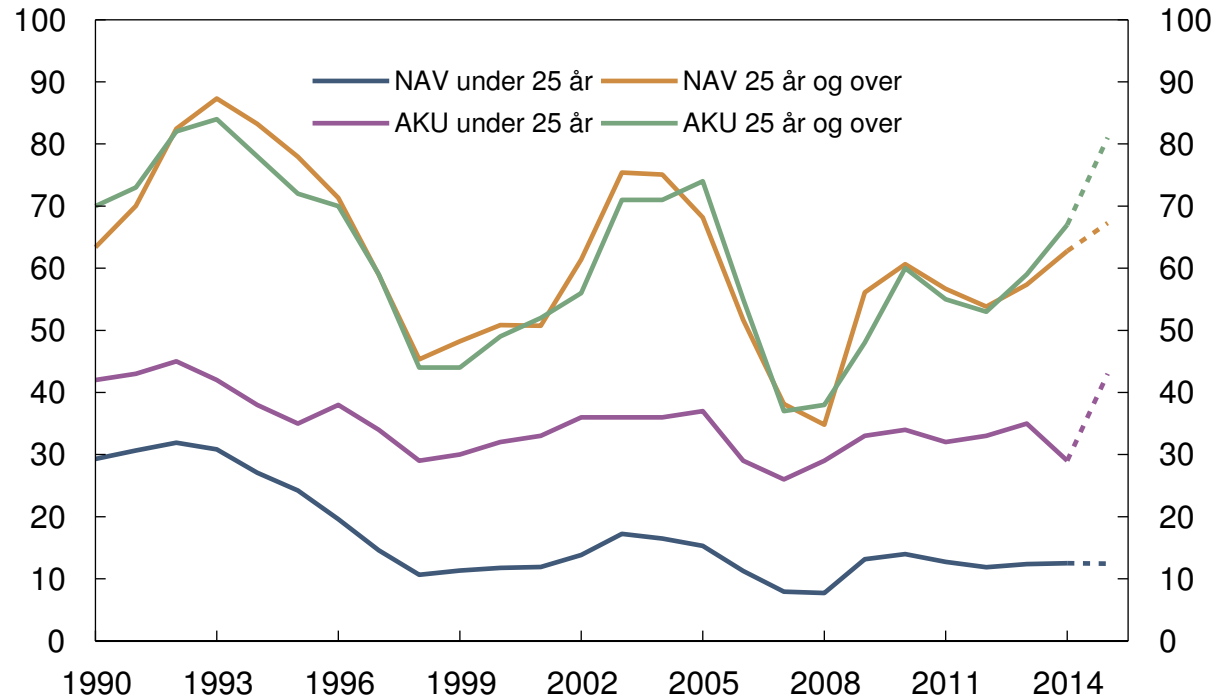
Figur 1 Antall arbeidsledige.

Tusen personer. Sesongjustert. Januar 2006 – august 2015¹⁾

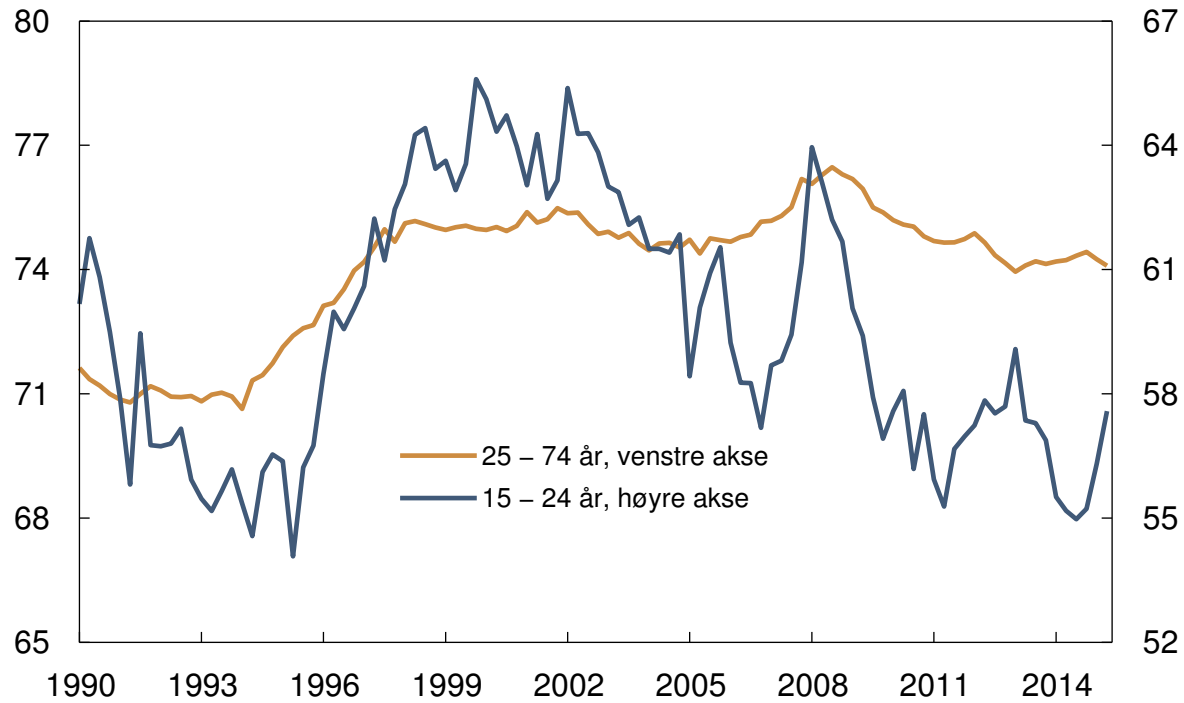
1) Til og med juni 2015 for AKU
Kilder: NAV og Statistisk sentralbyrå

Figur 2 Antall arbeidsledige etter alder.
Tusen personer. Årstall. 1990 – 2015¹⁾

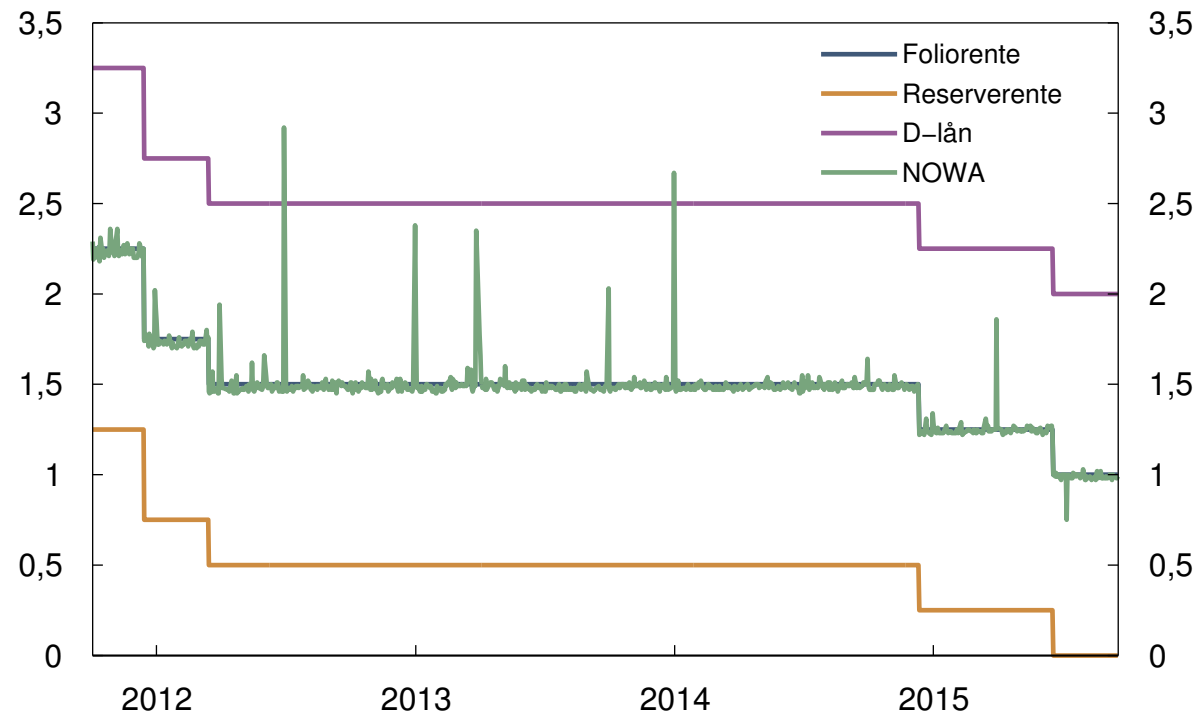
1) Tallene for 2015, vist ved stiplede linjer, er sesongjusterte tall for juni 2015.
Kilder: NAV, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3 Yrkesfrekvens etter aldersgruppe.
Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 1990 – 2. kv. 2015

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1 Norges Banks stående fasiliteter og NOWA.
Prosent. 3. oktober 2011 – 18. september 2015

Kilde: Norges Bank